

**Aalborg Universitet
Speciale på cand.merc.aud-studiet
April 2011**

Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen

Vejleder:	Hans B. Vistisen
Specialeskriver:	Jacob Tækker Nørgaard
Afleveret den:	14. april 2011

(specialet må offentliggøres)

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.1 Indledning.....	1
1.2 Problemformulering	3
1.3 Afgrænsninger	5
1.4 Metodevalg	7
1.5 Struktur	7
1.6 Interessenter.....	8
1.7 Oversigt over anvendte forkortelser	9
2. Nødvendige overvejelser før en frivillig implementering af IFRS	10
2.1 Strategiske overvejelser	10
2.2 Registrerings- og dokumentationsmæssige overvejelser.....	13
2.3 Delkonklusion - Overvejelser før en frivillig implementering af IFRS	14
3. Konsekvenser ved implementering af IFRS.....	15
3.1 Betydning for hoved- nøgletal ved implementeringen af IFRS	15
3.2 Ofte forekommende korrektioner og anvendte undtagelse i forbindelse med implementering af IFRS.....	18
3.3 Delkonklusion – Konsekvenser ved implementering af IFRS	20
4. IFRS 1, Førstegangsanvendelse med fokus på reglerne for virksomheder, der frivilligt implementere IFRS	21
4.1 Formål med standarden	21
4.2 Anvendelsesområde.....	22
4.3 Indregning og måling – generelle principper	24
4.4 Præsentations- og oplysningskrav	25
4.4.1 Overholdelse af præsentations- og oplysningskrav i andre standarder.....	25
4.4.2 Forklaring af overgangen til IFRS	27
4.5 Obligatoriske undtagelser	30
4.5.1 Regnskabsmæssige skøn.....	31
4.5.2 Ophør af indregning af finansielle aktiver og forpligtelser	32
4.5.3 Regnskabsmæssig behandling af sikringstransaktioner.....	33
4.5.4 Minoritetsinteresser	35
4.5.5 Sammenfatning – obligatoriske undtagelser.....	36
4.6 Valgfrie undtagelser	36
4.6.1 Virksomhedssammenslutninger	38
4.6.1.1 Timing ved anvendelse af den valgfrie undtagelse	39
4.6.1.2 Klassifikation af tidligere virksomhedssammenslutninger	41
4.6.1.3 Behandling af transaktionsomkostninger	43
4.6.1.4 Indregning af aktiver og forpligtelser	43
4.6.1.5 Måling af aktiver og forpligtelser	44
4.6.1.6 Goodwill.....	45
4.6.1.7 Goodwill afskrevet over egenkapitalen.....	49
4.6.1.8 Negativ goodwill (badwill)	50
4.6.1.9 Ikke-konsoliderede datterselskaber efter tidligere regnskabspraksis.....	51
4.6.1.10 Minoritetsinteresser og udskudt skat.....	53

4.6.1.11 Omregning af goodwill og dagsværdireguleringer, der opstår ved en virksomhedssammenslutning	53
4.6.1.12 Efterfølgende reguleringer til overtagelsesbalancen	54
4.6.1.13 Sammenfatning - virksomhedssammenslutninger	55
4.6.2 Måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi	56
4.6.2.1 Undtagelsens anvendelsesområde	57
4.6.2.2 Måling i overensstemmelse med undtagelsen	58
4.6.2.3 Aktiver overtaget ved en virksomhedssammenslutning	61
4.6.2.3.1 IFRS 1, <i>Førstegangsanvendelse</i> Appendiks C – Materielle og immaterielle anlægsaktiver indregnet under dansk egnskabsregulering	61
4.6.2.3.2 IFRS 1, <i>Førstegangsanvendelse</i> Appendiks C – Materielle og immaterielle anlægsaktiver ikke indregnet under dansk regnskabsregulering	63
4.6.2.3.3 Implementering af IFRS 3, <i>Virksomhedssammenslutninger</i> med tilbagevirkende kraft	63
4.6.2.4 Udvindingsaktiviteter	63
4.6.2.5 Sammenfatning - måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi	65
4.6.3 Leasingkontrakter	66
4.6.4 Personaleydelser	67
4.6.4.1 Datterselskabet implementere IFRS før moderselskabet	69
4.6.4.2 Ydelsesbaserede pensionsordninger overtaget i en virksomhedssammenslutning	69
4.6.4.3 Undtagelser fra oplysningskravene i IAS 19, <i>Personaleydelser</i>	69
4.6.4.4 Tidligere ikke indregnede pensionsomkostninger	70
4.6.4.5 Aktuarmæssige vurderinger	71
4.6.4.6 Skøn	71
4.6.4.7 Udkast af 29. april 2010 om ændring af IAS 19, <i>Personaleydelser</i>	71
4.6.4.8 Sammenfatning - personaleydelser	73
4.6.5 Akkumulerede valutakursforskelle på egenkapitalen	73
4.6.6 Investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder	75
4.6.7 Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures	78
4.6.7.1 Dattervirksomheden implementere IFRS før moderselskabet	79
4.6.8 Ændringer i værdien af retableringsforpligtelser	80
4.6.9 Låneomkostninger	82
5. Konklusion	85
6. Summary	90
7. Litteraturliste	94
8. Bilag	99
Bilag 1 – Oversigt over de 100 største virksomheder i 2008 og 2009	99
Bilag 2 – Beregning af betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS	101
Bilag 3 – Oversigt over korrektioner og anvendelse af undtagelser i forbindelse med overgangen til IFRS	111

1. Indledning

1.1 Indledning

Regnskabsreguleringen har udviklet sig meget de seneste årtier i takt med den stigende internationalisering og globalisering. Nutidens regnskabsregulering er i høj grad præget af det internationale samarbejde med det formål at udforme en fælles regnskabsregulering. Tidligere foregik reguleringen nationalt, og i Danmark har reguleringen primært bestået af bestemmelserne i ÅRL.

IASB indledte sit virke i april 2001 med det formål i offentlighedens interesse, at udvikle et sæt forståelige globale regnskabsstandards, som kunne håndhæves, og som krævede gennemskuelige og sammenlignelige oplysninger af høj kvalitet i finansielle regnskaber og andre former for finansiell rapportering til hjælp for deltagerne i forskellige kapitalmarkeder i verden og andre brugere af oplysningerne som beslutningsgrundlag for økonomiske beslutninger. IASB har siden april 2001 vedtaget og udstedt en lang række internationale regnskabsstandards, kaldet IFRS'er.

Europa-Parlamentet og Rådet for den Europæiske Union vedtog den 19. juli 2002 forordningen om anvendelsen af internationale regnskabsstandards udstedt af IASB¹. Forordningen blev vedtaget for at fremskynde virkeliggørelsen af det indre marked for finansielle tjenesteydelser². Børsnoterede selskaber med aktier noteret på en børs i lande, som er medlem af EU, har siden 2005 skulle aflægge koncernregnskabet efter de internationale regnskabsstandards, mens børsnoterede selskaber med gældsbeviser noteret på en børs har skullet aflægge koncernregnskabet efter de internationale regnskabsstandards siden 2007³. I forlængelse heraf vedtog Folketinget den 3. februar 2004 på baggrund af forordningen, at selskabsregnskaberne⁴ for de børsnoterede selskaber fra 2009 ligeledes skulle aflægges efter de internationale regnskabsstandards⁵.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1606/2002 af 19. juli 2002.

² Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1606/2002 af 19. juli 2002, pkt. 2 og 3.

³ Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 1606/2002 af 19. juli 2002, artikel 4 og 9.

⁴ Selskabsregnskabet anvendes i opgaven som synonym for moderselskabsregnskabet.

⁵ Erhvervs- og Selskabsstyrelsens notat af 9. februar 2004 om tilpasning af årsregnskabsloven til IAS-forordningen, 1. afsnit.

Det har ligeledes været muligt for ikke børsnotede virksomheder og koncerner at aflægge koncernregnskabet og/eller selskabsregnskabet efter de internationale regnskabsstandards siden 2005⁶. Alligevel har alene et begrænset antal af Danmarks 100 største virksomheder, som ikke er børsnoterede eller finansielle selskaber, valgt at implementere de internationale regnskabsstandards i 2009 regnskaberne⁷. Det samlede antal af danske virksomheder, som er overgået til IFRS, har dog siden 2005 været stigende.

Finanskrisen, som har hersket de seneste år, er fortsat aktuell set i lyset af de store statsunderskud i blandt andet Grækenland, som i maj 2010 medførte, at Euro-landene i samarbejde med Den Internationale Valutafond tilbød Grækenland en finansiell støtte på 818,5 milliarder kroner over de efterfølgende tre år⁸. Men også europæiske land som Spanien og Portugal har oplevet store finansielle problemer som følge af finanskrisen⁹.

Den finansielle krise har bevirket, at de finansielle kreditorer har rettet større fokus på virksomhedernes evne til at tjene penge, hvilket i nogle tilfælde har medført, at de finansielle kreditorer har opsagt deres engagementer med virksomhederne. Mens det i andre tilfælde har medført yderligere krav til overholdelse af en række finansielle nøgletal, som grundlag for virksomhedernes kreditrammer hos de finansielle kreditorer. Foruden de finansielle vanskeligheder, som blandt andet omfatter udfordringer med at fremskaffe kapital, har finanskrisen medført omsætnings- og indtjeningsvanskeligheder for en lang række danske og internationale virksomheder.

Jeg vurderer, at forøget sammenlignelighed og gennemsækelighed af virksomhedernes finansielle oplysninger er blevet endnu mere vigtigt i kølevandet på finanskrisen. Frivillig regnskabsaflæggelse efter IFRS kan for danske unoterede virksomheder være en måde at tiltrække nye finansielle kreditorer på, hvilket kan være med til at bane vejen ud af krisen. Derudover kan en frivillig overgang til IFRS være med til at salgsmodne virksomhederne til et efterfølgende salg eller børsnotering¹⁰.

⁶ ÅRL § 137.

⁷ Se bilag 2.

⁸ http://ec.europa.eu/danmark/eu-politik/alle_emner/finanser/2010/100504_gaeske_redningspakke_da.htm.

⁹ <http://epn.dk/okonomi2/global/europa/article2070982.ece>.

¹⁰ Årsrapporten med kommentarer afsnit 873.

1.2 Problemformulering

Som det fremgår af indledningen, er sammenlignelighed og gennemskuelighed af finansielle oplysninger og dermed en frivillig implementering af IFRS blevet mere aktuell for danske virksomheder. De børsnoterede selskaber har i 2005 og 2009 implementeret IFRS for selskabsregnskabet og koncernregnskabet. En række af Danmarks største unoterede virksomheder har ligeledes frivilligt implementeret IFRS. Det må forventes enten som en konsekvens af finanskrisen, som anført i indledningen, eller som følge af den stigende globalisering, at flere danske virksomheder i de kommende år frivilligt vil tilvælge regnskabsaflæggelse efter IFRS.

Formålet med opgaven er at belyse, hvilke konsekvenser overgangen til IFRS har for regnskabsaflæggelsen. I opgaven behandles en række af de overvejelser, som virksomhederne bør foretage forud for en implementering af IFRS. Herefter med udgangspunkt i en række af disse overvejelser analyseres det, hvilken betydning regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS har for virksomhedernes hoved- og nøgletal, ligesom virksomhedernes anvendelse af frivillige undtagelser i forbindelse med implementeringen af IFRS analyseres og sammenholdes med IASB's formål med udarbejdelsen af de internationale regnskabsstandarder. Dernæst med afsæt i disse analyser analyseres og diskuteres bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* i forhold til, hvilke krav standarden medfører i relation til overgangen til IFRS samt i tilknytning til, hvilken betydning regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS har i forhold til den regnskabsmæssige behandling efter danske regnskabsbestemmelser.

Opgavens problemstilling behandles gennem nedenstående underspørgsmål og hovedspørgsmål. Hovedvægten i opgaven er i overvejende grad på behandlingen af hovedspørgsmålene.

Underspørgsmål:

1. *Hvilke overvejelser bør virksomhederne foretage forud for en implementering af IFRS?*
2. *Hvilke konsekvenser medfører regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS i relation til virksomhedernes samlede finansielle performance?*
3. *Er der sammenhæng mellem virksomhedernes formål med at implementere IFRS og IASB's formål med udarbejdelsen af de internationale regnskabsstandarder?*

Opgavens hovedspørgsmål:

1. *Hvilke generelle regler indeholder IFRS 1, Førstegangsanvendelse i tilknytning til udarbejdelsen af virksomhedernes første IFRS-årsrapporter?*
2. *Hvilken betydning medfører regnskabsprincipperne under IFRS i forhold til regnskabsaflæggelse i henhold til danske regnskabsbestemmelser?*

Med henblik på at afklare den opstillede problemformulering vil jeg analysere de ovennævnte problemstillinger hver for sig med vægt på ovenstående plan. Analyserne foretages med udgangspunkt i årsrapporterne for de af Danmarks 100 største ikke finansielle virksomheder, som har implementeret IFRS i perioden 2005-2010, da disse virksomheder vurderes, at være repræsentative for danske virksomheder, som en frivillig implementering af IFRS kunne være relevant for. Konsekvenserne for virksomhedernes hoved- og nøgletal analyseres fordi, disse oplysninger udtrykker ændringerne i virksomhedernes samlede finansielle performance, ligesom oplysningerne er særdeles vigtige for investorer, potentielle investorer såvel som kreditorer. Analysen og diskussionerne i relation til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* foretages i forhold til de bestemmelser, som er relevante for unoterede og ikke finansielle virksomheder. Fremgangsmåden er yderligere forklaret i afsnit 1.5. Der vil blive konkluderet på problemstillingerne for at opsummere resultaterne af undersøgelserne efterfulgt af en fælles konklusion, hvor problemformuleringen vil blive besvaret.

I forbindelse med behandlingen af den opstillede problemformulering vil analysen af reglerne løbende blive underbygget med eksempler, figurer mv., hvor det vurderes relevant, for at gøre opgaven mere forståelig og anvendelig for eventuelle brugere af opgaven. Der vil endvidere løbende blive udarbejdet delopssummeringer, hvor det vurderes nødvendigt for forståelse af opgaven.

I forbindelse med analysen i tilknytning til hovedspørgsmålene analyseres reglerne i IFRS i forhold til bestemmelserne i ÅRL/ RV. Danske virksomheder skal ikke længere følge bestemmelserne i RV, men bestemmelserne i RV er fortsat relevante i forhold til god regnskabsaflæggelse i Danmark, hvorfor disse bestemmelser er inddraget i analysen af, hvilken betydning regnskabsprincipperne under IFRS medfører i forhold til den regnskabsmæssige behandling i henhold til danske regnskabsbestemmelser.

1.3 Afgrænsninger

For at sikre en dybdegående behandling af opgavens problemstilling er nedenstående afgrænsninger foretaget.

I forbindelse med behandlingen af nødvendige overvejelser forud for implementeringen af IFRS tages der udgangspunkt i følgende tre centrale forhold, som vurderes særligt relevante før en implementering af IFRS igangsættes. Det drejer sig om strategiske, registreringsmæssige og dokumentationsmæssige overvejelser. Andre forhold, som kunne være relevante at overveje forud for en implementering af IFRS, omfatter fx projektstyring og træning af medarbejdere mv. Disse forhold vil ikke blive behandlet i opgaven.

Der tages udgangspunkt i IFRS 1 (Revised 2008), *Førstegangsanvendelse* som godkendt af EU samt øvrige relevante standarder og fortolkningsbidrag, der er gældende for aflæggelse af 2010 årsrapporten. 2010 forbedringerne til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, der er gældende for virksomheder, som implementere IFRS efter 2010 vil blive behandlet, hvor og i det omfang ændringerne vurderes relevante i forhold til analyserne i opgaven. Idet behandlingen i opgaven er rettet mod unoterede og ikke finansielle virksomheders frivillige overgang til IFRS, vil reglerne i forhold til perioderegnskaber i IAS 34, *Præsentation af delårsregnskaber* ikke blive behandlet i opgaven, idet alene børsnoterede virksomheder er pålagt at offentliggøre perioderegnskaber. Ligeledes behandles reglerne vedrørende forsikringskontrakter i IFRS 4, *Forsikringskontrakter* ikke i opgaven, idet standarden alene vedrører forsikringsgivers regnskabsmæssige behandling af forsikringskontrakter, hvilket vil sige finansielle virksomheder.

Derudover behandles under hensynstagen til opgavens omfang samt bestemmelsernes relevans i forhold til den brede skare af danske virksomheder ikke de frivillige undtagelser vedrørende bestemmelserne i IFRIC 18, *Overførsel af aktiver fra kunder* og i IFRIC 19, *Opfyldelse af forpligtelser med egenkapitalinstrumenter* samt i IFRIC 12, *Koncessionsaftaler*¹¹ i opgaven. På samme måde behandles under hensynstagen til opgavens omfang de valgfrie undta-

¹¹ Koncessionsaftaler defineres som aftaler mellem staten eller andre offentlige organer og en privat virksomhed om udvikling, drift og eller vedligeholdelse af infrastruktur aktiver såsom veje, broer, tunneller, lufthavne, energi, distributionsnet, fængsler eller hospitaler. Koncessionsgiveren kontrollerer eller regulerer, hvilke tjenesteydelser den private virksomhed skal levere ved hjælp af aktivet, til hvem og til hvilken pris, og kontrollerer også enhver betydelig værdi af aktivet ved udløbet af koncessionsaftalen.

gelses vedrørende finansielle instrumenter i IAS 32, *Finansielle instrumenter: Præsentation*, IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* ikke i opgaven, idet den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter under IFRS er særdeles omfattende og kompleks. I forbindelse hermed behandles den valgfrie undtagelse vedrørende IFRS 9, *Finansielle instrumenter* ligeledes ikke i opgaven, idet denne standard endnu ikke er godkendt af EU og derfor ikke kan anvendes af danske virksomheder¹². Den obligatoriske undtagelse vedrørende finansielle instrumenter vil dog blive behandlet i opgaven. Endvidere behandles undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsansvendelse* vedrørende aktiebaseret vederlæggelse ikke i opgaven, idet jeg vurderer, at disse regler primært er interessante for børsnoterede virksomheder. Der er herudover som en del af opgaveteksten indarbejdet yderligere afgrænsninger i tilknytning til enkelte afsnit.

ÅRL og RV vil blive inddraget i forbindelse med analyse af bestemmelserne i IFRS 1. Mens de specielle danske regler i IFRS-bekendtgørelsen, som gælder for danske virksomheder, der aflægger årsrapport i henhold til IFRS, alene vil blive inddraget i begrænset omfang, idet bestemmelserne omhandler yderligere oplysningskrav, som alene i begrænset omfang er relevant i forhold til behandlingen af opgavens titel samt under- og hovedspørgsmål. Andre regnskabsstandards som fx US GAAP vil ikke blive behandlet i opgaven.

Idet opgavens omdrejningspunkt er IFRS 1, *Førstegangsansvendelse* vil øvrige internationale regnskabsstandards alene blive inddraget, hvor det vurderes relevant og vil kun blive overfladisk behandlet i opgaven.

Udvælgelsen af Danmarks 100 største virksomheder er foretaget ved anvendelse af www.top1000.dk, som er en anerkendt søgedatabase vedligeholdt af KPMG med informationer om Danmarks 1000 største virksomheder rangeret efter omsætningsstørrelse. Rangeringen af Danmarks 100 største virksomheder er foretaget efter omsætningen baseret på baggrund af 2009 årsrapporterne. Årsrapporterne for de finansielle virksomheder, som er blandt Danmarks 100 største virksomheder, er ikke inddraget i datagrundlaget for analyserne, idet opgaven behandler frivillig implementering af IFRS for ikke finansielle virksomheder. Dog indgår de

¹² The EU endorsement status report – Position as at 17 January 2011.

børsnoterede virksomheder i analyserne, idet disse vurderes, at have mange fællestræk med de danske virksomheder, som frivilligt har valgt eller som kan vælge at overgå til IFRS.

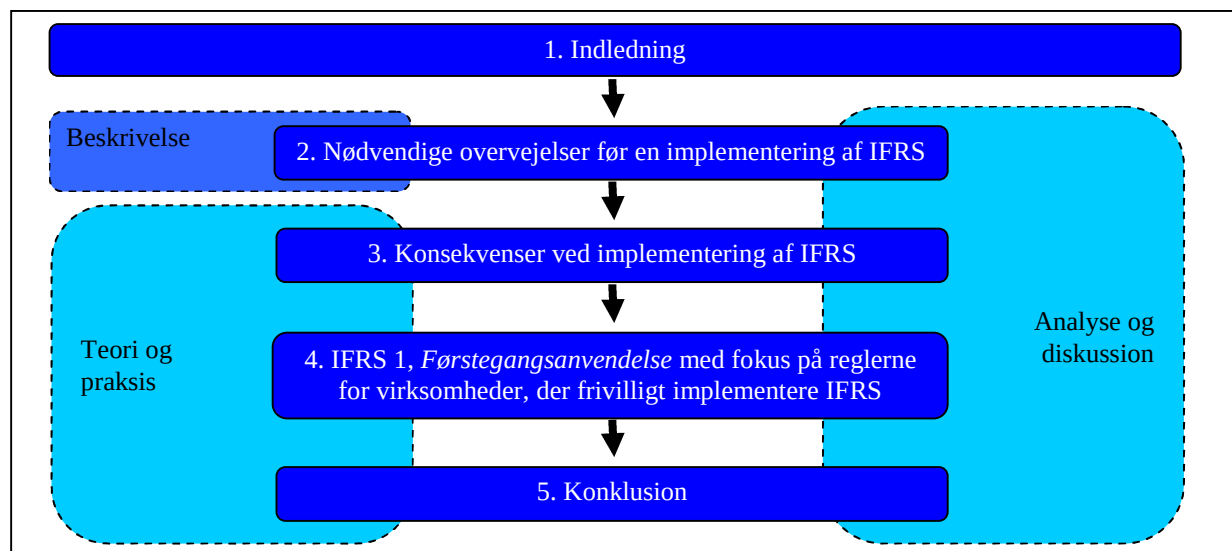
1.4 Metodevalg

Opgaven vil have en teoretisk tilgang til emnet ”Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen”. Teorien vil blive anvendt som grundlag for en objektiv analyse og vurdering af regnskabsstandarderne og den praktiske implementering heraf i Danmark i perioden 2005-2010.

Litteraturen, der er anvendt i opgaven, fremgår af litteraturlisten. Der er primært tale om love, regnskabsstandarder, fortolkningsbidrag, bekendtgørelser, vejledninger, bøger, publikationer, artikler, årsrapporter samt informationer fra internettet.

1.5 Struktur

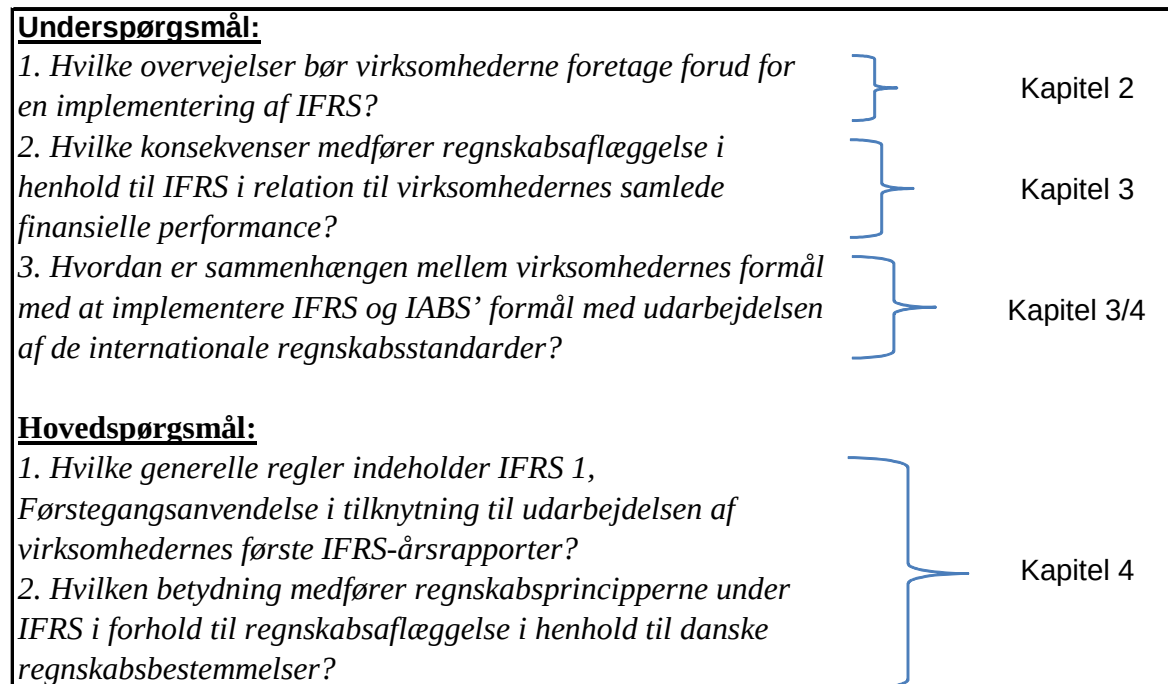
Opgavens opbygning og struktur er illustreret i nedenstående grafiske oversigt:

Figur 1.5.1: Opgavens struktur – egen tilvirkning.

Opgaven består således af 5 kapitler, hvor nedenstående oversigt har til hensigt at bidrage til et bedre overblik over, hvordan opgavens problemformulering behandles i opgaven.

De identificerede underspørgsmål og hovedspørgsmål vil blive behandlet således i opgaven:

Figur 1.5.2: Behandlingen af under- og hovedspørgsmålene i opgaven – egen tilvirkning.

1.6 Interessenter

Opgaven er skrevet som en del af cand.merc.aud-studiet på Aalborg Universitet indenfor faget *eksternt regnskabsvæsen*.

Primære interessenter

Opgaven henvender sig primært til vejleder, statsautoriseret revisor Hans B. Vistisen og censor. Det forventes, at læserne har en generel forståelse for regnskabsaflæggelse under de danske regnskabsbestemmelser samt i henhold til de internationale regnskabsstandarder, hvorfor almindelige regnskabsmæssige begreber ikke vil blive behandlet i opgaven.

Sekundære interessenter

Da opgavens problemstilling er relevant i tiden, er det mit håb, at også andre interessenter vil kunne have interesse i opgaven. Andre interessenter kunne tænkes at være:

- Studerende på cand.merc.aud-studiet
- Revisorer
- Ansatte i regnskabsafdelinger.

Studerende vil kunne anvende opgaven som supplerende litteratur i forbindelse med studiet eller som inspiration til specialeskrivning.

Revisorer vil kunne anvende opgaven som inspiration til rådgivning og baggrundsviden om, hvilke regler, der gælder i forbindelse med frivillig implementering af IFRS samt, hvilke konsekvenser regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS alt andet lige har i forhold til regnskabsaflæggelse i henhold til danske regler.

Ansatte i regnskabsafdelinger vil kunne anvende opgaven i forbindelse med drøftelser med eksterne rådgivere og som inspiration til, hvilke krav en overgang til IFRS stiller i forhold til virksomhedernes registrerings- og dokumentationsmæssige rutiner.

1.7 Oversigt over anvendte forkortelser

Følgende forkortelser er anvendt i opgaven:

IFRS	International Financial Reporting Standards.
IAS	International Accounting Standard.
IASB	The International Standards Board.
IFRIC	The International Financial Reporting Interpretations Committee.
SIC	The Standing Interpretations Committee.
EU	Den Europæiske Union.
ÅRL	Årsregnskabsloven.
R&R	Revision og Regnskabsvæsen.
RV	De danske regnskabsvejledninger.
GAAP	Generally Accepted Accounting Principles.

2. Nødvendige overvejelser før en frivillig implementering af IFRS

En virksomhed bør gøre sig en række overvejelser forud for en implementering af IFRS, idet en overgang til IFRS ikke blot påvirker økonomifunktionen, men også en lang række øvrige funktioner som fx forskning og udvikling i forhold til styring og dokumentation af overholdelsen af måle kriterierne vedrørende immaterielle anlægsaktiver, finansafdelinger i forhold til styring og dokumentation af overholdelsen af måle kriterierne vedrørende afledte finansielle instrumenter samt IT afdelinger i forhold til sikre af valide data m.fl.

I de efterfølgende afsnit behandles udvalgte forhold, der bør overvejes før en frivillig implementering af IFRS. I afsnit 2.1 gennemgås strategiske overvejelser. Mens afsnit 2.2 omhandler registrerings- og dokumentationsmæssige overvejelser, idet anvendelsen af IFRS medfører øgede oplysnings- og dokumentationskrav. Og til sidst i afsnit 2.3 besvares problemformuleringens første underspørgsmål.

2.1 Strategiske overvejelser

Danske virksomheder har som nævnt indledningsvis mulighed for frivilligt at aflægge årsrapport i henhold til IFRS. Regnskabsaflæggelse efter de internationale regnskabsstandarder kan særligt være relevant for følgende virksomheder:

- Internationalt fokuserede, unoterede virksomheder
- Dattervirksomheder af danske børsnoterede virksomheder
- Dattervirksomheder af udenlandske virksomheder, hvor moderselskabet aflægger årsrapport efter IFRS
- Virksomheder, som overvejer en børsnotering
- Virksomheder, der påtænkes solgt eller ønsker at tiltrække kapital fra internationale investorer eller internationale finansielle kreditorer.

Det var fx tilfældet i forhold til den danske virksomhed Chr. Hansen Holding A/S, som frivilligt implementerede IFRS i 2006/07 årsrapporten og tre-fire år efter, den 19. maj 2010, offentliggjorde et børsprospekt. Potentielle investorer kunne således på baggrund af fire års sam-

menligningstal vurdere virksomhedens performance og på den baggrund vurdere en eventuel investering i selskabet¹³.

Overgangen til IFRS medføre dog overordnet set en række ændringer i forhold til regnskabsaflæggelse i henhold til danske regler, som bør overvejes før en endelig beslutning om implementering af IFRS træffes. Overvejelser, som kan være relevante er illustreret i nedenstående figur:

Internationalt og anerkendt grundlag	Øgede oplysningskrav
Høj signalværdi/højeste standard	Ingen skadesklausuler
"Højere" egenkapital	Ophør af symmetri moder/koncern
Øget administration/hastig ændring af standarder	

Figur 2.1.1.: Eksempler på forhold, som skal overvejes forud for implementering af IFRS, egen tilvirkning.

Internationalt og anerkendt grundlag: Den internationale anvendelse og anerkendelse af IFRS, som i dag anvendes eller tillades i en lang række lande og har vis udbredelse, som efter al sandsynlighed vil fortsætte i mange år endnu, vil medføre en række fordele for virksomheder, der vælger at implementere IFRS. Det skyldes, at virksomhederne derved vil kunne udfærdige fx mere pålidelige konkurrentanalyser og benchmarks, idet nationale forskelle imellem regnskabsreglerne dermed ikke længere vil medføre unødvendig "støj" i analyserne.

Høj signalværdi/højeste standard: Aflæggelse af årsrapport efter IFRS vil have en høj signalværdi, da IFRS er et internationalt anerkendt og udbredt grundlag for regnskabsaflæggelse. Årsrapporten vil derfor umiddelbart kunne anvendes i internationale sammenhæng, blandt andet som led i långivning, ved tiltrækning af udenlandske investorer samt ved tilbudsgivning i internationale projekter.

"Højere egenkapital": Det bemærkes, at overgangen til IFRS ikke nødvendigvis medfører en forøgelse af egenkapitalen for alle virksomheder på åbningsbalancetidspunktet, men egenkapitalen forøges for de fleste virksomheder i overgangsåret jf. afsnit 3.1. På sigt vil egenkapitalen under IFRS alt andet lige være højere end under de danske regnskabsbestemmelser, idet

¹³ Oplyst af Kristine Ahrensbach, director of corporate communications pr. telefon den 7. marts 2011.

goodwill under IFRS ikke afskrives over den forventede økonomiske levetid, men i stedet testes for værdiforringelse.

Øget administration/hastig ændring af standarder: Modsat vil de hastige ændringer af standarderne samt udviklingen af nye standarder medføre en række ulemper for virksomheder, som vælger at overgå til IFRS i form af fx øgede omkostninger til administration og uddannelse af medarbejdere, idet anvendelsen af IFRS standarderne medfører, at alle EU godkendte standarder skal anvendes ved regnskabsaflæggelsen jf. ÅRL § 137, stk. 3. Det indebærer, at regnskabspraksis løbende skal ajourføres med de seneste ændringer af standarderne, ligesom påvirkningen fra vedtagne standarder, der endnu ikke er trådt i kraft skal oplyses i årsregnskaberne¹⁴. Endvidere anvendes der ofte regnearksmodeller til den løbende dokumentation af fx effektivitetstest på afledte finansielle instrumenter og nedskrivningstest.

Øgede oplysningskrav: En stor del af det at aflægge årsrapport i henhold til IFRS er de meget omfattende oplysningskrav, som skal medvirke til, at regnskabsinformationerne bliver mere sammenlignelige og gennemskuelige end ved fx regnskabsaflæggelse i henhold til ÅRL jf. afsnit 3.2 og afsnit 4.4.2. De øgede oplysningskrav medfører, at regnskabsaflæggelsen vil blive mere omfattende end i henhold til fx ÅRL, da virksomhedernes systemer skal kunne trække de nødvendige oplysninger til brug for udarbejdelsen af det omfattende noteapparat, som kræves i henhold til IFRS.

Ingen skadesklausuler: IFRS indeholder ikke de samme skadesklausuler til beskyttelse af følsomme oplysninger, som kendes fra dansk regnskabspraksis, hvor fx mindre virksomheder kan undlade at oplyse nettoomsætningen, udarbejde anlægsnoter mv.

Ophør af symmetri mellem moder/koncern: Såfremt moderselskabet som anvendt regnskabspraksis for måling af kapitalandele under ÅRL anvender den indre værdis metode, hvilket ofte er tilfældet, vil symmetrien mellem resultat og egenkapital i moderselskabet og koncernen ophøre ved overgangen til IFRS. Det skyldes at IFRS enten kræver anvendelse af kostpris eller dagsværdi på kapitalandele i moderselskabsregnskabet jf. afsnit 4.6.6. Anvendelsen af kostpris vil herudover medføre en forsinkelse i indtægtsførelsen af den ordinære udbyttestrøm

¹⁴ IAS 8, pkt. 28.

i lodrette koncernforhold, og dermed i muligheden for udbytteudlodning inden for samme regnskabsår. Det skyldes at udbytte efter kostprismetoden først kan indtægtsføres i det regnskabsår, hvori det vedtages. Danske koncerner har dog mulighed for at anvende bestemmelserne om ekstraordinært udbytte i løbet af regnskabsåret. Udbytte kan derved indtægtsføres i indeværende regnskabsår i moderselskabet og anvendes til udbytte til aktionærerne i samme regnskabsår¹⁵.

2.2 Registrerings- og dokumentationsmæssige overvejelser

Regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS stiller væsentlige større krav til virksomhedernes registrerings- og dokumentationssystemer for, at virksomhederne vil være i stand til at imødekomme de oplysnings- og dokumentationskrav, som IFRS indeholder jf. afsnit 2.1. Der skal eksempelvis gives omfattende oplysninger omkring nedskrivningstests og finansielle instrumenter, som ikke i samme omfang kræves ved aflæggelse efter ÅRL/RV.

De omfattende oplysnings- og dokumentationskrav påvirker ikke blot økonomifunktionen, men medfører også øgede krav til informationssystemerne, idet en lang række nye oplysninger skal opsamles i forbindelse med de daglige registreringer. Opsamlingen af oplysningerne medfører et behov for etableringen af nye forretningsgange og øget intern kontrol for at sikre, at periode- og årsregnskaber dannes på baggrund af valide informationer. De nye forretningsgange og den interne kontrol påvirker organisationen som helhed, hvorfor det ligeledes vil være nødvendigt blandt andet, at gennemgå ansvars- og rollefordelinger for at optimere organisationen.

Implementering af IFRS medfører således som følge af de omfattende oplysnings- og dokumentationskrav en række omkostninger til opsætning af systemer til opsamling af de yderligere informationer, der kræves i henhold til IFRS samt til validering af oplysningerne. I forbindelse hermed skal moderselskabernes rapporteringspakker til brug for den løbende økonomiske opfølgning på koncernens performance og til brug for den eksterne regnskabsaflæggelse opdateres og tilpasses til IFRS således at dattervirksomhederne løbende rapportere relevante

¹⁵ Anvendelse af reglerne om ekstraordinært udbytte kræver udarbejdelse af en mellembalance, hvoraf revisor som minimum skal foretage review. Den seneste aflagte årsrapport kan dog anvendes til formålet, såfremt det ekstraordinære udbytte vedtages indenfor seks måneder efter udløbet af regnskabsåret for den senest aflagte årsrapport.

forhold i overensstemmelse med IFRS. Virksomhederne skal i forbindelse med implementeringen påregne en del ressourcer i tilknytning hertil, ligesom udarbejdelsen af eksterne årsregnskaber alt andet lige vil kræve yderligere ressourcer end i henhold til danske bestemmelser som følge af oplysnings- og dokumentationskravene under IFRS. Det er i den forbindelse vigtigt, at virksomhederne er opmærksomme på det ændrede tidsmæssige aspekt i tilknytning til udarbejdelsen af det eksterne årsregnskab i forhold til planlægningen af bestyrelsesmøder og generalforsamlinger, hvorpå årsrapporten godkendes, idet udarbejdelsen heraf alt andet lige vil tage længere tid end, hvis årsrapporten var udarbejdet efter ÅRL.

2.3 Delkonklusion - Overvejelser før en frivillig implementering af IFRS

Virksomhederne bør forud for en implementering af IFRS foretage en række overvejelser af strategisk såvel som af mere praktisk karakter. De strategiske overvejelser vedrører de overordnede forhold og omfatter blandt andet vurdering af, hvorfor virksomhederne ønsker at overgå til IFRS samt om målet kan nås ved regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS. Frivillig implementering af IFRS kunne fx være relevant i forbindelse med salgsmodning eller forud for en børsnotering, hvilket var en af bevæggrundene for at Chr. Hansen Holding A/S frivilligt implementerede IFRS i 2006/07 årsrapporten. Virksomhederne skal endvidere forud for en implementering af IFRS være opmærksomme på de øgede oplysnings- og dokumentationskrav, som er gældende under IFRS. Disse krav medfører at en lang række yderligere oplysninger skal gives end under ÅRL, men derudover medfører kravene også behov for relativt mange ressourcer i forbindelse med tilpasning af systemer, rapporteringspakker og regnskabsmodeller mv., ligesom der afledt deraf er et vist tidsmæssigt aspekt i tilknytning til udarbejdelsen af årsrapporterne, som virksomhederne bør være opmærksomme på i forbindelse med planlægning af bestyrelsesmøder og generalforsamlinger.

3. Konsekvenser ved implementering af IFRS

I de efterfølgende afsnit analyseres konsekvenserne ved implementering af IFRS. I afsnit 3.1 analyseres det, hvilken påvirkning implementeringen af IFRS har på virksomhedernes hoved- og nøgletal, hvorefter typiske korrektioner og anvendte undtagelser i forbindelse med overgangen til IFRS behandles i afsnit 3.2. Og til sidst i afsnit 3.3 besvares problemformuleringens andet og tredje underspørgsmål.

3.1 Betydning for hoved- nøgletal ved implementeringen af IFRS

En af konsekvenserne ved at overgå til regnskabsaflæggelse efter IFRS er ændrede hoved- og nøgletal i forhold til, hvad samme hoved- og nøgletal ville have udgjort i henhold til dansk regnskabsregulering. Forskellene i hoved- og nøgletallene skyldes naturligvis forskellene i regnskabsreglerne på centrale regnskabsposter og regnskabsmetoder, som er dybdegående analyseret i kapitel 4, hvortil der henvises for yderligere omtale herom.

Nærværende analyse bygger på overgangen til IFRS for 8¹⁶ ud af Danmarks 100 største ikke-finansielle virksomheder¹⁷ vis årsrapporter for overgangsåret indeholder tilstrækkelige oplysninger til brug for en meningsfuld analyse¹⁸. De resterende virksomheders årsrapporter indeholder ikke tilstrækkelige informationer, som gør det muligt, at analysere konsekvenserne for disse virksomheders hoved- og nøgletal ved implementeringen af IFRS.

Som det fremgår af nedenstående oversigt udvisende konsekvenserne for hoved- og nøgletallene ved regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS kontra danske regnskabsregulering er det ikke muligt generelt, at konkludere, at virksomhedernes hoved- eller nøgletal vil blive forbedret eller forværret, fordi virksomhederne overgår til regnskabsaflæggelse efter IFRS.

¹⁶ ØK, Carlsberg, Danish Crown, DSV, Falck, Lego, MT Højgaard samt Vestas.

¹⁷ I henhold til oplysningerne for 2008 og 2009 på www.top1000.dk.

¹⁸ Se bilag 2 for den underliggende analyse.

Betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS (IFRS vs. ÅRL/RV)			
Hoved- og nøgletal	Uændret	Dårligere	Bedre
Nettoomsætning	38 %	50 %	13 %
Bruttoresultat	13 %	50 %	38 %
EBITA	0 %	63 %	38 %
Resultat	0 %	25 %	75 %
Egenkapital	0 %	25 %	75 %
Bruttomargin	13 %	50 %	38 %
EBITA margin	0 %	63 %	38 %
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	0 %	38 %	63 %
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	0 %	38 %	63 %
Finansiell gearing	0 %	38 %	63 %
Egenkapitalens forrentning	0 %	25 %	75 %
Soliditetsgrad	0 %	63 %	38 %

Figur: 3.1.1 Betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS (IFRS vs. ÅRL/RV), den generelle udviklingstendens for de enkelte hoved- og nøgletal er markeret med blå, egen tilvirkning¹⁹.

På baggrund af ovenstående figur kan der udledes nogle generelle tendenser i forhold til, hvorvidt regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS vil medføre forbedrede eller forværrede hoved- og nøgletal end ved regnskabsaflæggelse i henhold til dansk regnskabsregulering. Generelt forbedres hoved- og nøgletallene som beregnes med udgangspunkt i resultatet ved aflæggelse i henhold til IFRS, idet goodwill efter disse regler ikke løbende afskrives men årligt testes for nedskrivning. Det skyldes, at der som udgangspunkt vil forekomme nedskrivning af goodwill uanset, hvilken af de anførte regnskabsregler, som anvendes, idet ÅRL²⁰ henviser til bestemmelserne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*. Behandlingen af goodwill er yderligere analyseret i afsnit 4.6.1.6.

En virksomhed, der frivilligt vælger, at overgå til regnskabsaflæggelse efter IFRS, vil som udgangspunkt levere forbedrede hoved – og nøgletal i forhold til følgende hoved- og nøgletal end under dansk regnskabsregulering:

¹⁹ Hoved- og nøgletallene er beregnet i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings ”Anbefalinger & Nøgletal 2010”. Dog er akkumulerede afskrivninger på goodwill ikke medtaget i beregningen af investeret kapital inkl. goodwill, idet årsrapporterne ikke indeholder tilstrækkelige oplysninger herom. Det forhold vurderes dog ikke, at have nogen betydning for analysen, da det blot vil medføre samme korrektion under de forskellige regnskabsregler.

²⁰ Årsrapporten med kommentarer afsnit 339.

- Resultat
- Egenkapital
- Finansiell gearing
- Egenkapitalens forrentning.

Idet analysens omfang er forholdsvis begrænset som følge af et spinkelt datagrundlag, kan konklusionen ikke altid antages at være gældende. Der vil være situationer, hvor det modsatte vil være tilfældet. Men på baggrund af analysen samt den logiske sammenhæng mellem effekten af undladelsen af løbende goodwill afskrivninger under IFRS, vil en virksomhed alt andet lige kunne levere ovenstående hoved- og nøgletal bedre efter IFRS end i henhold til dansk regnskabsregulering.

I forhold til de øvrige hoved- og nøgletal kan der umiddelbart ikke på baggrund af analysen udledes samme generelle konklusion, idet flere forskellige korrektioner, som er selskabs- og aktivitetsafhængige, gør sig gældende i tilknytning til disse hoved- og nøgletal.

Hovedparten af de analyserede virksomheder har i forbindelse med overgangen til IFRS valgt, at benytte de frivillige undtagelser på stort set alle områder jf. afsnit 3.2, hvilket medfører at forskellene mellem danske regnskabsregler og IFRS ikke slår igennem i åbningsbalancen men først i de efterfølgende perioder. Da virksomhederne ikke i henhold til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* jf. afsnit 4.4.2 skal udarbejde en afstemning af indeværende og sidste års tal i resultatopgørelsen er det ikke muligt, at analysere den samlede betydning for virksomhedernes hoved- og nøgletal. I kapitel 4 analyseres de frivillige undtagelser og deres betydning for regnskabsaflæggelsen omfattende virksomhedsovertagelser, leasingkontrakter, personaleydelse, valutakursdifferencer, retableringsforpligtelser samt låneomkostninger. Den regnskabsmæssige behandling af disse forhold medfører blandt andet forskelle i behandlingen af transaktionsomkostninger i forbindelse med virksomhedsovertagelser samt goodwill og låneomkostninger mv.

3.2 Ofte forekommende korrektioner og anvendte undtagelse i forbindelse med implementering af IFRS

Generelt foretages der mange af de samme korrektioner i forbindelse med virksomhedernes overgang til IFRS, ligesom mange af de samme undtagelser i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* finder anvendelse i virksomhedernes første IFRS-årsrapport uanset, om virksomhederne er børsnoterede eller ej.

Analysen er udarbejdet på baggrund af overgangsregnskaberne for de af Danmarks 100 største ikke finansielle virksomheder i 2008 og 2009 svarende til 42 virksomheder, som har implementeret IFRS ved enten en tvungen overgang eller som følge af en frivillig overgang til IFRS²¹.

Gennemgangen af de korrektioner, som virksomhederne har foretaget i forbindelse med overgangen til IFRS har vist, at det samlede antal korrektioner udgør de væsentligste korrektioner, som er behandlet i denne opgave 52 % fordelt på fem regnskabsforhold nemlig, ophør af goodwill afskrivninger, ændring vedrørende måling af kapitalandele, reklassifikationer, ændring vedrørende behandling af valutakursreserve samt ændring af aktuel og udskudt skat.

Analysen viser derudover, at der ikke er de store forskelle mellem, hvilke korrektioner de børsnoterede virksomheder har foretaget i forbindelse med overgangen til IFRS i forhold til korrektionerne, som er foretaget i forbindelse med de unoterede selskabers overgang til IFRS.

Endvidere viser analysen af overgangsregnskaberne, at virksomhederne som hovedregel vælger at benytte de valgfrie undtagelser, og derved foretager så få ændringer ved overgangen til IFRS som muligt i stedet for fx, at indarbejde dagsværdier på anlægsaktiver ved anvendelse af bestemmelserne omkring måling til omvurderet værdi. Det ville få virksomhedernes reelle værdi til at fremgå af de efterfølgende IFRS-årsrapporter, som alt andet lige ville medføre forøgede afskrivninger i de efterfølgende regnskabsår, hvilket kan være grunden til, at virksomhederne har valgt ikke at anvende denne mulighed i forbindelse med udarbejdelsen af IFRS-åbningsbalancerne, da det fremadrettet vil medføre forringede indtjeningsmarginer i forhold til, hvis omvurderingsprincippet ikke var blevet anvendt i IFRS-åbningsbalancen. Det ville dog samtidig betyde, at regnskabsaflæggelsen derved ville blive mere sammenlignelig og

²¹ Se bilag 3 for den underliggende analyse.

gennemskuelig i forhold til virksomhedernes reelle værdier, hvilket var et af IASB' mål med IFRS standarderne. Men der synes på baggrund heraf ikke at være en fuldstændig sammenhæng mellem IASB' formål med IFRS standarderne og virksomhedernes mål med regnskabsaflæggelsen. Da muligheden for at måle anlægsaktiver til omvurderet værdi i åbningsbalancen er ganske interessant i den forbindelse er bestemmelsen og betydningen heraf analyseret i afsnit 4.6.2.

Procentvis andel af korrektioner i forbindelse med de af Danmarks 100 største ikke finansielle virksomheders overgang til IFRS i perioden 2005-2010			
Ny funktionel valuta	1 %	Ændring vedrørende præsentation af ophørende aktiviteter	3 %
Ændring vedrørende IPO på immaterielle og materielle anlægsaktiver	0 %	Ændring vedrørende præsentation af pengestrømsopgørelse	3 %
Ændring vedrørende afskrivning af materielle anlægsaktiver	1 %	Ændring vedrørende behandling af valutakursreserve	11 %
Ændring vedrørende biologiske aktiver	0 %	Ændring i forhold til anvendelse af regler om hyperinflation	1 %
Ændring vedrørende behandling af goodwill/badwill	11 %	Ændring vedrørende omstruktureringshensættelser	2 %
Reklassifikationer	22 %	Ændring vedrørende sale and at lease back aftaler	0 %
Ændring vedrørende retableringsforpligtelser	1 %	Ændring vedrørende aktiebaseret vederlæggelse	8 %
Ændring vedrørende personaleydelse	6 %	Ændring vedrørende finansielle instrumenter	5 %
Ændring vedrørende måling af aktier til dagsværdi	1 %	Ændring vedrørende skat og udskudt skat	12 %
Ændring vedrørende behandling af tilknyttede og associerede virksomheder	7 %	Ændring vedrørende behandling af låneomkostninger	1 %
Ændring vedrørende joint ventures	2 %	Ændring vedrørende jubilæumsforpligtelser	2 %

Figur 3.2.1: Procentvis andel af korrektioner i forbindelse med de af Danmarks 100 største ikke finansielle virksomheders overgang til IFRS i perioden 2005-2010, egen tilvirkning.

Det kan dermed på baggrund af analysen konkluderes, at en stor del af korrektionerne, som virksomhederne foretager i forbindelse med overgangen til IFRS, vedrører relativt få regnskabsforhold. Disse regnskabsforhold som fx behandlingen af kapitalandele samt deres betydning er analyseret i kapital 4 med undtagelse af ændringerne vedrørende aktuel og udskudt

skat, der som udgangspunkt består af skatteeffekten af de øvrige ændringer. Derudover viser analysen, at virksomhederne ved udarbejdelsen af åbningsbalancerne har været fokuseret på, at indarbejde så få beløbsmæssige ændringer som muligt, hvilket antages, at kunne henføres til det forhold, at sådanne korrektioner ville medføre forringede fremtidige indtjenings marginer, ligesom det kunne medføre unødvendige spekulationer omkring rigtigheden af virksomhedernes tidligere aflagte årsrapporter.

3.3 Delkonklusion – Konsekvenser ved implementering af IFRS

Overgangen til IFRS medfører en række ændringer i forhold til den regnskabsmæssige behandling af fx virksomhedsovertagelser og låneomkostninger mv. Disse ændringer betyder at virksomhedernes samlede finansielle performance ændres i forhold til, hvis årsrapporterne havde været aflagt i henhold til ÅRL. Generelt forbedres virksomhedernes resultat, egenkapital, finansielle gearing samt egenkapitalens forretning ved overgangen til IFRS, hvilket primært skyldes, at goodwill ikke løbende afskrives under IFRS men i stedet testes for værdiforringelse. Men da hovedparten af de analyserede virksomheder har valgt, at anvende de frivillige undtagelser og derved først i de efterfølgende perioder implementere bestemmelserne i de enkelte standarder, er det ikke muligt, at analysere den faktiske betydning for virksomhedernes hoved- og nøgletal. Idet virksomhederne som hovedregel anvender de frivillige undtagelser i tilknytning til åbningsbalancen, hvilket ikke umiddelbart fører til mere sammenlignelige og gennemskuelige regnskabsinformationer i hvert fald ikke i åbningsbalancen synes der ikke at være en fuldstændig sammenhæng mellem IABS' formål med IFRS standarderne og virksomhedernes mål med regnskabsaflæggelsen.

4. IFRS 1, Førstegangsanvendelse med fokus på reglerne for virksomheder, der frivilligt implementere IFRS

Den regnskabsmæssige implementering af IFRS reguleres i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*. Standarden består af nogle få obligatoriske undtagelser og en række frivillige undtagelser, som er gældende i forbindelse med implementeringen af IFRS. Disse undtagelser medfører en række lempelser i forbindelse med overgangen til IFRS, hvilket indebærer en mindre omkostningstung implementering af IFRS i forhold til en fuldstændig implementering af standarderne med tilbagevirkende kraft.

I dette kapitel behandles den regnskabsmæssige regulering i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* med fokus på diskussion og vurdering af forskellene og deres betydning i forhold til regnskabsaflæggelse efter danske regler. Da hovedparten af de analyserede virksomheder i afsnit 3.1 og 3.2 har valgt, at benytte de frivillige undtagelser i åbningsbalancen jf. afsnit 3.2, vil mange af korrektionerne som følge af overgangen til IFRS først opstå i de efterfølgende perioder og derfor analyseres disse korrektioners betydning i dette kapitel.

I behandlingen inddrages i begrænset omfang specielle danske regler for anvendelsen af IFRS samt vedtagne forbedringer til standarden, som endnu ikke er gældende for virksomheder, der implementere IFRS i 2010.

Kapitlet indledes med en række afsnit omkring de generelle regler, som gælder i forbindelse med virksomhedernes udarbejdelse af deres første IFRS-årsrapporter. Derefter analyseres først de obligatoriske og dernæst de frivillige undtagelsers betydning i forhold til regnskabsaflæggelse efter danske regler. I tilknytning hertil inddrages resultatet af analysen i afsnit 3.1 i relation til betydningen for virksomhedernes hoved- og nøgletal som følge af implementeringen af IFRS. Og til sidst i afsnit 4.7 besvares problemformuleringens to hovedspørgsmål.

4.1 Formål med standarden

Formålet med standarden er, at sikre at virksomhedernes første IFRS-årsregnskab indeholder oplysninger af høj kvalitet, som er gennemsigtige og sammenlignelige over alle præsenterede perioder, og som danner grundlag for regnskabsmæssig behandling i henhold til IFRS for-

uden, at muliggøre en omkostningseffektiv overgang til IFRS, som ikke overstiger fordelene for virksomhederne²².

4.2 Anvendelsesområde

Virksomhederne skal anvende IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* i sit første IFRS-årsregnskab. I sit første og efterfølgende IFRS-årsregnskaber skal virksomhederne afgive en udtrykkelig og uforbeholden erklæring om, at årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med IFRS. Erklæringen som virksomhederne, skal afgive formuleres typisk som vist nedenfor:

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med International Financial Reporting Standards som godkendt af EU og yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for virksomheder omfattet af årsregnskabslovens regnskabsklasse C (stor).

Figur: 4.2.1 Eksempel på ledelsens udtrykkelige og uforbeholdne erklæring om aflæggelse i henhold til IFRS, egen tilvirkning med inspiration fra praksis.

En virksomhed regnes først for at aflægge årsregnskab i henhold til IFRS, når virksomheden for første gang har aflagt årsrapporten i overensstemmelse med disse principper. Det første IFRS-årsregnskab er altså ikke, når det seneste aflagte årsregnskab er aflagt med en udtrykkelig erklæring om, at regnskabet var i overensstemmelse med visse, men ikke alle IFRS-standarder. Et eksempel på fortolkningen af reglerne ses i figur 4.2.2 nedenfor.

Virksomhed B aflagde i 2007 og 2008 sine årsregnskaber med en udtrykkelig og uforbeholden erklæring om aflæggelse i henhold til IFRS. I 2009 aflagde samme virksomhed årsregnskabet i overensstemmelse med ÅRL. Virksomheden kan i 2010 anvende bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, fordi virksomheden ikke i sit seneste årsregnskab udtrykte udtrykkelig og uforbeholden overholdelse af IFRS standarderne.

Figur: 4.2.2 Eksempel på, hvornår bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* er gældende, egen tilvirkning.

Et supplerende regnskab udarbejdet i henhold til IFRS, der ikke har været offentliggjort eksternt anses ikke som en virksomheds første IFRS årsregnskab. Dette gør sig ligeledes gælden-

²² IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* § 1.

de for et regnskab udarbejdet af konsolideringsmæssige hensyn uden at være et fuldstændigt årsregnskab i henhold til IAS 1, *Præsentation af regnskaber*²³. Et eksempel på fortolkningen af ovenstående ses i figur 4.2.3 nedenfor.

Virksomhed B aflagde årsregnskabet for 2009 i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Foruden årsregnskabet udarbejdet i overensstemmelse med ÅRL udarbejdede virksomhed B et supplerende regnskab i overensstemmelse med IFRS til en begrænset gruppe af interessenter. Idet Virksomhed B i 2009 offentliggjorde et IFRS årsregnskab, som blev fremsendt til en begrænset gruppe af eksterne interessenter, vil Virksomhed B ikke kunne anvende reglerne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2010. Virksomhed B vil i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2010, skulle tage udgangspunkt i det supplerende regnskab for 2009 udarbejdet i overensstemmelse med IFRS, da det blev offentliggjort eksternt.

Figur: 4.2.3 Eksempel på, hvordan reglerne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* anvendes i praksis, egen tilvirkning.

Det skal i tilknytning hertil tilføjes, at selv hvis en virksomhed i forbindelse med udarbejdelsen af årsrapporten for 2010 finder ud af, at årsrapporten for 2009 ikke overholdte alle IFRS standarder på trods af, at ledelsen afgav en udtrykkelig og uforbeholden erklæring om, at årsrapporten for 2009 overholdte alle IFRS standarder. Så vil virksomheden ikke i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporten for 2010 kunne anvende bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, da årsrapporten for 2009 anses for at være virksomhedens første IFRS årsrapport, da den har været offentliggjort eksternt som værende virksomhedens første IFRS-årsregnskab. Sådanne fejl korrigeres i stedet for i årsrapporten for 2010 i overensstemmelse med bestemmelserne herfor i IAS 8, *Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl*.

Det kan på baggrund af ovenstående udledes, at det er ledelsens hensigt med udarbejdelsen af enten et supplerende IFRS-regnskab eller et IFRS-årsregnskab, der er afgørende for, hvordan forholdet reguleres i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*.

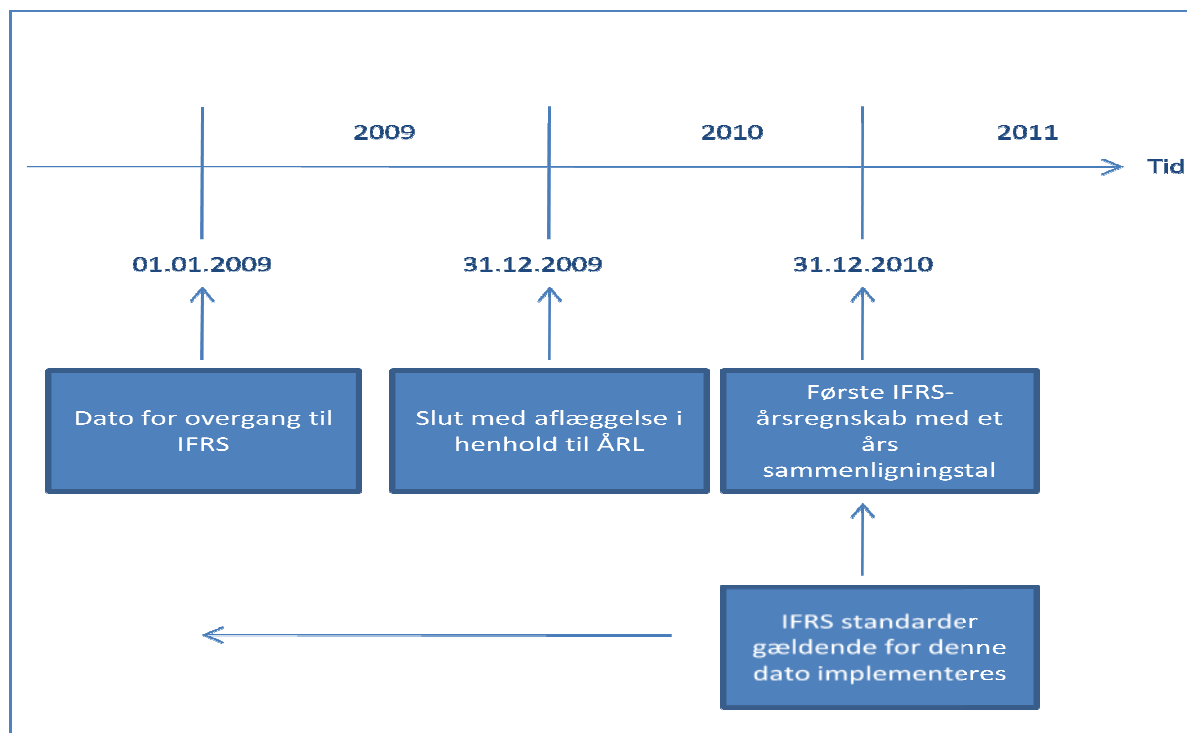
²³ IAS 1, *Præsentation af regnskaber* § 10.

4.3 Indregning og måling – generelle principper

Det generelle princip i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* er, at virksomhederne skal anvende den seneste version af enhver IFRS, som er gældende ved regnskabsårets udløb. Det første IFRS-årsregnskab skal således aflægges, som om virksomheden altid havde aflagt årsrapport i henhold til IFRS med visse obligatoriske og frivillige undtagelser jf. afsnit 4.5 og 4.6. En virksomhed kan vælge at anvende en ny IFRS, som ikke er obligatorisk ved regnskabsårets udløb, hvis standarden tillader tidligere anvendelse, hvilket typisk er tilfældet samt, hvis standarden er godkendt af EU.

Udgangspunktet for overgangen til IFRS er IFRS-åbningsbalancen, som skal udarbejdes på tidspunktet for overgangen til IFRS. Datoen for overgangen til IFRS er datoen for begyndelsen på det første af de regnskabsår, der er indeholdt i det første IFRS-årsregnskab.

Nedenstående tidslinje illustrerer disse nøgledatoer for en virksomhed med kalenderårsregnskab, som præsenterer sammenligningstal for et regnskabsår.

Figur: 4.3.1 Tidslinje for implementering af IFRS, egen tilvirkning.

Det er vigtigt, at være opmærksom på, at virksomhederne er forpligtet til at overholde alle IFRS standarder, der er gældende ved udløbet af det regnskabsår som IFRS-årsregnskabet aflægges for i hele perioden omfattet af den første IFRS-årsrapport. Virksomhederne skal følge bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* og skal således ikke følge de specifikke overgangsbestemmelser til de enkelte forbedringer og standarder som IASB løbende udarbejder.

Overgangen til IFRS medfører typisk en række korrektioner i forhold til regnskabsaflæggelse under ÅRL/RV, idet regelsættens principper for indregning og måling af en række regnskabsposter er vidt forskellige, hvilket fx gør sig gældende i forhold til den regnskabsmæssige behandling af goodwill, som efter de danske regnskabsbestemmelser afskrives over den forventede økonomiske levetid mens goodwill i henhold til IFRS årligt nedskrivningstestes. Effekten af overgangen til IFRS indregnes generelt over egenkapitalen i åbningsbalancen, hvilket dog alene gælder for beløbsmæssige ændringer mens reklassifikationer indenfor balancen ikke medfører nogen påvirkning på egenkapitalen i åbningsbalancen i forhold til egenkapitalen.

4.4 Præsentations- og oplysningskrav

4.4.1 Overholdelse af præsentations- og oplysningskrav i andre standarder

Virksomhedernes første IFRS-regnskab skal følge de præsentations- og oplysningskrav, som kræves i henhold til IAS 1, *Præsentation af regnskaber*. IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder ikke nogen former for undtagelser i forhold til præsentations- og oplysningskrav i andre IFRS standarder, som gør sig gældende for principperne for indregning og måling jf. afsnit 4.5 og 4.6. Det skyldes formentlig efter min opfattelse, at et af formålene med IFRS standarderne er, at skabe sammenlignelige og gennemskuelige finansielle oplysninger, hvilket undtagelser i forhold til præsentations- og oplysningskravene ikke vil understøtte. Det kan derfor undre, at IASB ikke har indført skemakrav, som det kendes fra ÅRL. Vejledningen til IAS 1, *Præsentation af regnskaber* indeholder dog en række eksempler herpå blandt andet præsentation af resultatopgørelsen inklusive anden totalindkomst, der dog i begrænset omfang

følges jf. afsnit 4.4.2. Præsentationen af den finansielle information i årsrapporterne skal dog ske ensartet fra år til år og med sammenligningstal.

Det første IFRS-regnskab skal indeholde tre balancer, to totalindkomstopgørelser og to resultatopgørelser, hvis de præsenteres, hvilket der i henhold til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* ikke er krav om samt to pengestrøms- og egenkapitalopgørelser og tilknyttede noter, der ligeledes skal indeholde sammenligningstal²⁴. De nødvendige afstemninger er illustreret i figur 4.4.2.1, hvortil der henvises.

Det følger af IFRS-bekendtgørelsen, at danske IFRS-årsregnskaber ligeledes skal indeholde en ledelsesberetning, selvom det ikke er et krav i henhold til IAS 1, *Præsentation af regnskaber*, idet lignede oplysninger herefter skal gives i noterne til årsrapporten. Ledelsesberetningen skal for virksomheder omfattet af regnskabsklasse C suppleres med en hoved- og nøgletalsoversigt for de fire foregående år jf. ÅRL § 101, stk. 1. Det er i følge IFRS-standarderne tilladt, at oplyse sådanne oplysninger selvom de er opgjort i overensstemmelse med tidligere regnskabspraksis, hvis blot det klart fremgår af oplysningerne, at de ikke er opgjort i overensstemmelse med IFRS samt, at de væsentligste korrektioner for at disse oplysninger ville være i overensstemmelse med IFRS, oplyses i tilknytning hertil.

De danske regnskabsbestemmelser indeholder ikke krav om præsentation af anden totalindkomst, idet denne efter ÅRL/RV indgår i egenkapitalopgørelsen. Derudover er der en række klassifikationsmæssige forskelle mellem ÅRL/RV i forhold til IFRS, hvilket fx gør sig gældende i tilknytning til klassifikationen af hensatte forpligtelser, der efter IFRS præsenteres som forpligtelser under henholdsvis kortfristede og langfristede forpligtelser. Modsat ÅRL/RV, hvor regnskabsposten klassificeres som en særskilt post mellem minoritetsinteresser og langfristede gældsforpligtelser. Herudover præsenteres minoritetsinteresser efter IFRS som en del af egenkapitalen, mens regnskabsposterne under ÅRL/RV præsenteres som en særskilt post mellem egenkapitalen og hensatte forpligtelser²⁵.

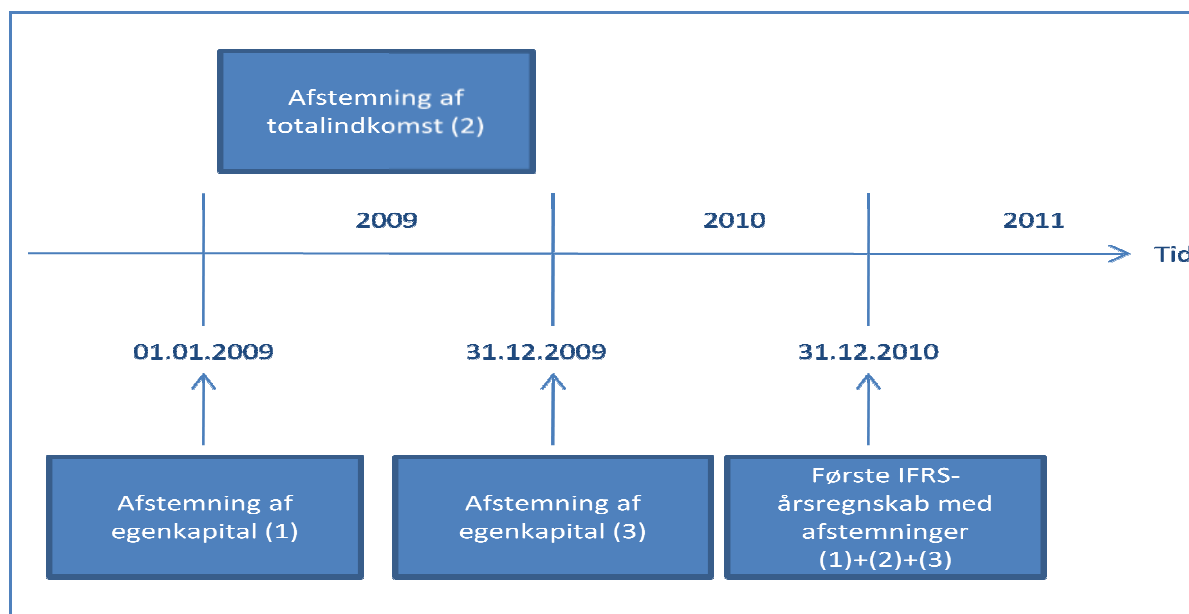
²⁴ IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* § 21.

²⁵ Alene udvalgte præsentations-/klassifikationsmæssige forskelle er her omtalt. Der findes andre forskelle mellem de danske regnskabsbestemmelser og IFRS.

4.4.2 Forklaring af overgangen til IFRS

Virksomhederne skal forklare, hvordan overgangen til IFRS har påvirket balancen, resultatopgørelsen og pengestrømsopgørelsen i det senest aflagte årsregnskab. Det første IFRS regnskab skal derfor indeholde en afstemning af egenkapitalen opgjort i henhold til ÅRL/RV samt opgjort i henhold til IFRS. Derudover skal det første IFRS regnskab indeholde en afstemning af resultatopgørelsen i henhold til ÅRL/RV kontra IFRS. Principielt skal denne afstemning være af totalindkomsten men, idet ÅRL/RV ikke indeholder lignende krav omkring præsentation af totalindkomsten, skal virksomhederne alene udarbejde afstemningen i forhold til resultatopgørelsen²⁶.

Diagrammet nedenfor illustrerer tidspunkterne for de krævede afstemning for et selskab, som overgår til IFRS den 31.12.2010 med overgangsdato den 01.01.2009.

Figur: 4.4.2.1 Afstemninger som skal præsenteres i det første IFRS-årsregnskab, egen tilvirkning.

Såfremt implementeringen af IFRS medfører nedskrivninger eller tilbageførelser af nedskrivninger, skal det første IFRS-årsregnskab indeholde de oplysninger, som IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver* kræver ved efterfølgende regnskabsaflæggelser i henhold til IFRS. Idet ÅRL/RV ligeledes indeholder bestemmelser om nedskrivning af aktiver til en lavere nettorealisationsværdi og tilbageførelse af nedskrivninger såfremt omstændighederne, der førte til

²⁶ IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* § 24 b.

nedskrivningerne ikke længere er til stede, vurderer jeg på den baggrund, at denne bestemmelse alene har betydning for åbningsbalancen. Det er dog ifølge IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver* ikke tilladt, at tilbageføre nedskrivninger af goodwill, hvilket er muligt i henhold til ÅRL²⁷. Derfor kan der heller ikke i åbningsbalancen ske tilbageførelse af tidligere foretagne nedskrivninger af goodwill jf. afsnit 4.6.1.6.

Foruden ovenstående afstemninger og oplysninger så skal det første IFRS-årsregnskab ligeledes indeholde de forklaringer, som er nødvendige for, at regnskabslæser kan forstå korrektionerne til balancen, resultatopgørelsen og pengestrømsopgørelsen, såfremt pengestrømsopgørelsen blev præsenteret tidligere, som følge af overgangen til IFRS. Nedenstående uddrag af årsrapporten for J-F Lemvigh Müller Holding A/S' årsrapport for 2007 giver et eksempel på, hvordan disse forklaringer kan præsenteres og formuleres.

Forklaring til ændring af regnskabspraksis ved overgang til IFRS

1. J-F. Lemvigh-Müller Holding A/S har anvendt IFRS 3 med virkning fra 1. januar 2007. Goodwill amortiseres således ikke efter 1. januar 2007. Hidtil er goodwill afskrevet over den økonomiske levetid. For virksomhedssammenslutninger før 1. januar 2007 er den regnskabsmæssige værdi af goodwill opgjort efter selskabets hidtidige regnskabspraksis anvendt som kostpris for goodwill i åbningsbalancen opgjort efter IFRS. Ved overgangen til IFRS 1. januar 2007 overstiger genindvindingsværdien den regnskabsmæssige værdi af goodwill.
2. Kapitalandele i dattervirksomheder måles i moderselskabets balance til kostpris. Som indgangsværdi 1. januar 2007 er anvendt bogført værdi 1. januar 2007, jf. IFRS 1. Hidtil er kapitalandele målt efter den indre værdis metode. I balancen pr. 1. januar 2007 henholdsvis 31. december 2007 tilbageføres værdireguleringer fra kostpris til indre værdi inklusive regnskabsmæssig værdi af goodwill. I resultatet for 2007 tilbageføres andel af årets resultat.
3. Modtagne udbytter fra dattervirksomheder indregnes fra og med 2007 i moderselskabets resultatopgørelse under omsætning.
4. Effekten på udskudt skat som følge af de foretagne ændringer i anvendt regnskabspraksis er indregnet.

Ved overgangen til IFRS har J-F. Lemvigh-Müller Holding A/S revurderet levetider og scrapværdier for selskabets aktiver i forbindelse med dekomponering af de materielle langfristede aktiver. I åbningsbalancen pr. 1. januar 2007 og for resultatet for 2007 har ændringen ikke medført ændringer i de hidtil indregnede beløb.

Figur: 4.4.2.2 Uddrag fra J-F Lemvigh Müller Holding A/S' årsrapport 2008, side 15.

På trods af at et af formålene med at EU vedtog, at børsnoterede koncerner skulle aflægge årsregnskaber fra 2005 og efterfølgende år i henhold til IFRS var, at regnskaber på tværs af landegrænser derved skulle blive mere sammenlignelige og ensartede, er detaljeringsgraden og forklaringerne vedrørende IFRS-korrektionerne som følge af overgangen til IFRS meget for-

²⁷ Årsrapporten med kommentarer afsnit 338.

skellig. Det samme gør sig gældende for, hvordan oplysningerne med tilknytning til implementeringen af IFRS præsenteres i virksomhedernes første IFRS-årsregnskab. Det på trods af at vejledningen til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder eksempler på, hvordan IFRS-åbningsbalancen kan præsenteres samt eksempler på, hvordan forklaringerne i forbindelse med korrektionerne kan formuleres. Overgangen til IFRS præsenteres oftest som en akkumuleret opgørelse på egenkapitalen og resultatopgørelsen, som det ses i nedenstående uddrag fra Deloitte Statsautoriseret Revisionsaktieselskab' årsrapport for 2008/09.

Koncern			
	Egenkapital 01.06.2007 mio.kr.	Egenkapital 31.05.2008 mio.kr.	Årets resultat 2007/08 mio.kr.
Samlet beløbsmæssig effekt af overgang til IFRS			
Den samlede beløbsmæssige effekt af ændringerne kan specificeres således:			
Beløb i henhold til årsrapport for 2007/08	236,1	232,8	46,7
<i>Effekt af ændringer i anvendt regnskabspraksis:</i>			
Regulering vedrørende virksomhedssammenslutninger	256,5	281,7	25,3
Indregning af forpligtelser vedrørende udtrædelsesordning	(313,0)	(302,9)	10,1
Indregning af forpligtelser vedrørende jubilæumsgratualer	(9,5)	(8,9)	0,5
Dagsværdireguleringer af finansielle aktiver disponible for salg	0	0	1,7
Effekt på udskudt skat som følge af ovenstående ændringer	43,5	30,7	(13,2)
Samlet effekt af ændringer	(22,5)	0,6	24,4
Beløb i henhold til IFRS	213,6	233,4	71,1

Figur: 4.4.2.3 Uddrag fra Deloitte Statsautoriseret Revisionsaktieselskab årsrapport 2008/09 side 44.

Enkelte virksomheder vælger, at præsenterer overgangen til IFRS som en specificeret balancen eller resultatopgørelse som det ses i nedenstående uddrag fra Lego A/S' årsrapport for 2007, hvilket er i overensstemmelse med eksemplerne i vejledningen til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*.

	Tidligere regnskabsprincip	Ref.	Virkning af overgang til IFRS	IFRS
Omsætning	7823	c	(25)	7.798
Produktionsomkostninger	(2.772)	d,e	33	(2.739)
Bruttoresultat	5.051		8	5.059
Andre driftsindtægter	141		-	141
Salgs- og distributionsomkostninger	(2.680)	c	25	(2.655)
Administrationsomkostninger	(519)	f	23	(496)
Andre driftsomkostninger	(644)		-	(644)
Resultat før særlige poster	1.349		56	1.405
Tilbageførsel af nedskrivning af langfristede aktiver	292	f	(22)	270
Omstruktureringsomkostninger og andre særlige poster	(12)	g	(338)	(350)
Resultat af primær drift	1.629		(304)	1.325
Finansielle indtægter	132	g	3	135
Finansielle omkostninger	(179)		-	(179)
Resultat før skat	1.582		(301)	1.281
Skat af årets resultat	(76)	b	85	9
Årets resultat	1.506		(216)	1.290

Figur: 4.4.2.4 Uddrag fra Lego A/S årsrapport 2007 side 76.

Der er altså stor forskel på, hvornår virksomhederne vælger, at præsenterer overgangen til IFRS, hvilket i et vidst omfang medfører mindre sammenlignelighed i overgangsåret virksomhederne imellem.

Der gælder en række yderligere oplysningskrav i relation til finansielle aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi via resultatopgørelsen eller som aktiver bestemt for salg. Disse oplysningskrav vil ikke blive yderligere behandlet i denne opgave.

4.5 Obligatoriske undtagelser

Udgangspunktet i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* er, at alle IFRS standarder skal anvendes i virksomhedernes første IFRS årsregnskab. IASB har dog besluttet, at IFRS standarderne ikke med tilstrækkelig pålidelighed kan implementeres fuldt ud i en række situationer. Disse situationer kendes som de obligatoriske undtagelser og skal anvendes i virksomhedernes første IFRS årsregnskab. IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder foruden de obligatoriske undtagelser en lang række frivillige undtagelser, som virksomhederne frit kan vælge imellem i

forbindelse med aflæggelsen af det første IFRS årsregnskab. Disse frivillige undtagelser er behandlet i afsnit 4.6, hvortil der henvises.

De obligatoriske undtagelser består af nedenstående fire undtagelser og vil blive behandlet i de efterfølgende afsnit.

- Regnskabsmæssige skøn, afsnit 4.5.1.
- Ophør af indregning af finansielle aktiver og forpligtelser, afsnit 4.5.2.
- Regnskabsmæssig behandling af sikringstransaktioner, afsnit 4.5.3.
- Minoritetsinteresser, afsnit 4.5.4.

4.5.1 Regnskabsmæssige skøn

Regnskabsmæssige skøn foretaget efter ÅRL/RV som kræves i henhold til IFRS må alene korrigeres i forbindelse med implementeringen af IFRS for, at tilpasses disse skøn til IFRS eller såfremt der foreligger objektiv dokumentation for, at disse skøn var forkerte. Formålet med denne obligatoriske undtagelse er at undgå, at virksomhederne korrigerer regnskabsmæssige skøn på baggrund af informationer, som ikke var tilgængelige på det tidspunkt, hvor de regnskabsmæssige skøn oprindeligt blev foretaget i henhold til ÅRL/RV.

Såfremt virksomhedens første regnskab ikke udarbejdes efter IFRS, vil virksomheden højst sandsynligt efter datoen for overgangen til IFRS have modtaget informationer omkring tidligere foretagne regnskabsmæssige skøn under ÅRL/RV. Denne slags informationer behandles som enten regulerende eller ikke-regulerende begivenheder i overensstemmelse med reglerne for efterfølgende begivenheder i IAS 10, *Begivenheder efter regnskabsperioden*. Eventuelle korrektionerne af regnskabsmæssige skøn foretaget under ÅRL/RV indregnes i resultatopgørelsen eller anden totalindkomst, i det regnskabsår ændringen finder sted, hvilket som udgangspunkt vil sige i det regnskabsår, hvor den nye information modtages. Bestemmelserne i IAS 10, *Begivenheder efter regnskabsperioden* kan medføre, at korrektionen skal indarbejdes i den endnu ikke aflagte årsrapport.

Samme princip gør sig gældende i forhold til sammenligningstal og anden information i en virksomheds første IFRS årsregnskab. Derfor skal regnskabsmæssige skøn foretaget ved udgangen af sammenligningsperioden følge de skøn, som blev foretaget i IFRS-åbningsbalancen i forhold til efterfølgende begivenheder. Der vil kunne opstå situationer, hvor regnskabsmæssige skøn foretaget under ÅRL/RV ikke korrigeres i IFRS-åbningsbalancen, men i det sidste år omfattet af det første IFRS regnskab. Det kan forekomme såfremt den pågældende dokumentation først modtages efter udgangen af sammenligningsperioden.

Et skøn, som kræves foretaget efter IFRS, men som ikke var krævet i henhold til ÅRL/RV, skal afspejle de forhold, som eksisterede på åbningsbalancedatoen. Det gælder i særdeleshed i forhold til skøn i forbindelse med markedspriser, renter eller valutakurser, at de skal afspejle de forhold, som eksisterede på åbningsbalancedatoen, da anvendelse af fejlagtige informationer kan have stor betydning for regnskabsaflæggelsen.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at denne undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* ikke overstyrer krav i andre IFRS'er i forhold til, at basere klassifikation eller måling af regnskabsposter på informationer eller omstændigheder på bestemt datoer²⁸. Det vil sige, at hvis virksomhederne ifølge andre IFRS'er skal foretage et givent skøn på en bestemt dato, så skal skønnet foretaget efter IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* justeres og foretages i overensstemmelse med bestemmelserne i de relevante IFRS standarder. Det gælder fx i forhold til klassifikationen af leasingforpligtelser som enten finansielle eller operationelle leasingforpligtelser i henhold til IAS 17, *Leasingkontrakter* jf. afsnit 4.6.3.

4.5.2 Ophør af indregning af finansielle aktiver og forpligtelser

Finansielle aktiver og forpligtelser skal indregnes og måles i IFRS åbningsbalancen i henhold til bestemmelserne i IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*. Det følger af undtagelsen til denne hovedregel, at finansielle aktiver og forpligtelser bortset fra afledte finansielle instrumenter, hvor indregningen ophørte før 1. januar 2004 efter ÅRL eller RV, ikke på ny indregnes i IFRS-åbningsbalancen, medmindre efterfølgende transaktioner kræver, at aktivet eller forpligtelsen igen indregnes.

²⁸ Deloitte, *First-time adoption of International Financial Reporting Standards - A guide to IFRS 1*, side 11.

Virksomhederne kan vælge, at anvende reglerne i IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* om ophør af indregning med tilbagevirkende kraft fra et tidligere tidspunkt forudsat, at den nødvendige dokumentation var tilvejebragt på det tidspunkt, hvor transaktionen første gang blev indregnet regnskabsmæssigt.

Bestemmelserne vurderes ikke at have væsentlig betydning for danske virksomheder, som implementere IFRS, da der umiddelbart ikke er væsentlige forskelle mellem IFRS og dansk regnskabsregulering på dette punkt, hvis der ses bort fra reglerne vedrørende afledte finansielle instrumenter, hvilket også ses af de korrektioner som virksomhederne har foretaget i forbindelse med overgangen til IFRS jf. afsnit 3.2.

4.5.3 Regnskabsmæssig behandling af sikringstransaktioner

I åbningsbalancen skal virksomhederne

- måle alle afledte finansielle instrumenter til dagsværdi samt
- udligne alle udskudte gevinster og tab på afledte finansielle instrumenter, der ifølge ÅRL/RV blev indregnet som aktiver og forpligtelser.

Efter IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* kan en virksomhed kun følge bestemmelserne for regnskabsmæssig behandling af sikring, hvis blandt andet kriterierne er opfyldt. Sikringsforholdet skal være klart defineret, og effektiviteten skal være dokumenteret pr. transaktionsdagen (da sikringsforholdet blev defineret). Et sikringsforhold kan ikke defineres med tilbagevirkende kraft. Hvis virksomhederne har defineret en nettoposition som den sikrede post ifølge danske regler, kan virksomhederne vælge, at angive en særskilt post i nettopositionen som den sikrede post forudsat, at virksomhederne ikke gør dette senere end på åbningsbalancedatoen.

Sikringsforhold, der blev behandlet som sikring efter ÅRL/RV, men som ikke opfylder kravene i IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*, skal behandles efter reglerne i IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* om ophør af regnskabsmæssig sik-

ring, hvorved den regnskabsmæssige værdi af det afledte finansielle instrument overføres til resultatopgørelsen.

Ifølge dansk regnskabsregulering kan gevinster og tab ved sikring af pengestrømme fra forventede transaktioner være indregnet på egenkapitalen. Hvis det fortsat er højst sandsynligt, at transaktionen vil finde sted, og sikringsforholdet er klart defineret og effektiviteten dokumenteret pr. åbningsbalancedatoen, kan den regnskabsmæssige sikring fortsætte efter IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*. Modsat hvis det ikke er højst sandsynligt, at transaktionen vil finde sted, men den dog stadig forventes at finde sted, forbliver de hidtidige gevinster og tab indregnet på egenkapitalen, hvorimod efterfølgende værdireguleringer af sikringsinstrumentet indregnes i resultatopgørelsen.

Som anført indledningsvis i afgrænsningen er bestemmelserne for behandling af sikringstransaktioner eller afledte finansielle instrumenter særdeles omfattende og komplekse under IFRS. De danske regnskabsbestemmelser i ÅRL/RV er ikke nær så omfattende og stiller ikke i samme omfang krav til en omfattende dokumentation af sikringstransaktionerne. Der kræves nogen grad af dokumentation under ÅR/RV for behandling som regnskabsmæssig sikring, men dokumentationen kan i mange tilfælde indeholdes i en generel politik, hvori virksomhedernes finansielle risici er beskrevet samt, hvilke risici virksomhederne ønsker at afdække. Herudover kræves det at de fremtidige transaktioner skal være sandsynlige. Men der er ikke krav om egentlige effektivitetsmålinger, som det er tilfældet efter IFRS.

Mange danske virksomheder, der implementere IFRS, vil efter min opfattelse ikke kunne løfte dokumentationskravene for behandling af finansielle kontrakter som afdækning af fremtidige risici, idet de danske regnskabsbestemmelser ikke er nær så restriktive som IFRS standarderne. Det underbygges af at fx den nye virksomhed på OMXC20 Pandora A/S, som i forbindelse med overgangen til IFRS korrigerede den bogførte egenkapital under ÅRL for indregnede sikringstransaktioner, som ikke opfyldte dokumentationskravene under IFRS²⁹.

Såfremt virksomhederne ikke kan løfte dokumentationskravene vil det betyde, at resultatopgørelserne efter IFRS vil blive påvirket med værdien af de afledte finansielle instrumenter

²⁹ Årsrapport for Pandora A/S 2009, side 65.

samt, at der ikke vil være overensstemmelse mellem virksomhedernes forretningsmæssige overvejelser i tilknytning til afledte finansielle instrumenter og den regnskabsmæssige behandling, hvilket kan medføre uheldige forretningsmæssige såvel som regnskabsmæssige konsekvenser.

4.5.4 Minoritetsinteresser

En førstegangsaflægger skal anvende nedenstående bestemmelser i IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber*, fremadrettet fra åbningsbalancedatoen:

- Minoritetsinteressers andel af årets resultat skal henføres til minoritetsinteressen, uanset om minoritetsinteressen derved bliver negativ.
- Ændringer i en modervirksomheds ejerandele i en dattervirksomhed, som ikke medfører ophør af kontrol, skal behandles som en egenkapitaltransaktion med ejerne.
- Når ændringer i en modervirksomheds ejerandele i en dattervirksomhed medfører ophør af kontrol, skal den tilbageværende ejerandel reguleres til dagsværdi, og gevinst og tab ved henholdsvis afhændelsen og målingen af den resterende andel til dagsværdi indregnes i resultatopgørelsen.

Da kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder og deraf afledt også minoritetsinteresser i henhold til danske regler ofte måles til indre værdi, er der også på dette punkt en forskel mellem de to regnskabsregler som virksomhederne skal være opmærksomme på. Det vil i forbindelse med ændringer i en modervirksomheds ejerandel i en dattervirksomhed som medfører ophør af kontrol betyde, at den tilbageværende ejerandel i henhold til IFRS måles til dagsværdi mens ejerandelen i henhold til ÅRL måles til indre værdi.

Vælger en virksomhed at anvende IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* fra et tidligere tidspunkt end åbningsbalancedatoen, skal IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber* ligeledes anvendes fuldt ud fra dette tidligere tidspunkt.

4.5.5 Sammenfatning – obligatoriske undtagelser

De obligatoriske undtagelser, som virksomhederne skal følge i forbindelse med implementeringen af IFRS vurderes alene, at medføre væsentlige ændringer i forhold til regnskabsaflæggelse efter de danske regnskabsbestemmelser i relation til sikringstransaktioner, idet forskellene på IFRS standarderne og de danske regnskabsbestemmelser på dette punkt er forholdsvis store. Det kommer udtryk i, at IFRS stiller en række restriktive krav, hvilket specielt i forhold til kravet om effektivitetsmålinger men også dokumentationskravet medfører, at mange danske virksomheder, der overgår til IFRS, ikke vil kunne opretholde behandlingen af afledte finansielle instrumenter som regnskabsmæssig sikring og indregning på egenkapitalen, hvorfor dagsværdien af sikringskontrakterne i stedet må indregnes i resultatopgørelsen. De øvrige obligatoriske undtagelser vurderes primært at medføre mindre ændringer blandet andet i forhold til klassifikationen af fx minoritetsinteresser.

4.6 Valgfrie undtagelser

Udgangspunktet i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* er, at alle IFRS standarder skal anvendes i virksomhedernes første IFRS årsregnskab. Anvendelse af IFRS med tilbagevirkende kraft vil på en række områder kræve betydelige ressourcer og i visse tilfælde være umulig samtidig med, at det i mange tilfælde vil resultere i upålidelige regnskabsinformationer. IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder derfor 18 frivillige undtagelser, som bevirker, at virksomhederne på en lang række punkter selv har stor indflydelse på, om IFRS standarderne skal implementeres fuldt ud i åbningsbalancen, eller om det alene skal ske fremadrettet. Da undtagelserne er valgfrie kan virksomhederne vælge, at ændre regnskabspraksis med tilbagevirkende kraft på disse områder forudsat, at effekten heraf kan opgøres pålideligt.

De 18 valgfrie undtagelser omfatter følgende forhold:

U1. Virksomhedssammenslutninger	U10. Sammensatte egenkapital- og gældsinstrumenter*
U2. Aktiebaseret vederlæggelse*	U11. Klassifikation af tidligere indregnede finansielle instrumenter*
U3. Forsikringskontrakter*	U12. Måling af dagsværdien af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser
U4. Måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi	U13. Ændringer i værdien af reetableringsforpligtelser
U5. Leasingkontrakter	U14. Koncessionsaftaler*
U6. Ydelsesbaserede pensionsordninger	U15. Låneomkostninger
U7. Akkumulerede valutakursforskelle på egenkapitalen	U16. Overførsel af aktiver fra kunder*
U8. Investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder	U17. Opfyldelse af finansielle forpligtelser med egenkapitalinstrumenter*
U9. Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures	U18. Tilpasning af sammenligningstal og informationer vedrørende IFRS 9, <i>Finansielle instrumenter</i> *

Figur 4.6.1 Oversigt over de 16 valgfrie undtagelser i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, egen tilvirkning.

Undtagelser med markeringen * i ovenstående oversigt behandles ikke i opgaven. Der henvises til yderligere omtale herom i afgrænsningen i afsnit 1.3.

Virksomhederne har mulighed for frit, at vælge imellem anvendelsen af en eller flere af disse undtagelser. Undtagelserne kan ikke anvendes analogt på andre områder.

I de efterfølgende afsnit behandles de væsentligste valgfrie undtagelser, som vurderes at have væsentlig betydning for virksomheder, der frivilligt overgår til IFRS.

- Virksomhedssammenslutninger, afsnit 4.6.1.
- Måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi, afsnit 4.6.2.
- Leasingkontrakter, afsnit 4.6.3.
- Personaleydelser, afsnit 4.6.4.
- Akkumulerede valutakursforskelle på egenkapitalen, afsnit 4.6.5.
- Investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder, afsnit 4.6.6.

- Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures, afsnit 4.6.7.
- Ændringer i værdien af retableringsforpligtelser, afsnit 4.6.8.
- Låneomkostninger, afsnit 4.6.9.

4.6.1 Virksomhedssammenslutninger

Et af de mest komplekse områder i forbindelse med implementeringen af IFRS er bestemmelserne vedrørende virksomhedssammenslutninger. Reglerne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* muliggør anvendelse af bestemmelserne med tilbagevirkende kraft på alle tidligere virksomhedssammenslutninger, mens den valgfrie undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* bevirker, at det stort set er muligt ikke at foretage nogen ændringer i tilknytning til tidligere virksomhedssammenslutninger i åbningsbalancen. Selv i de tilfælde, hvor den valgfrie undtagelse anvendes kan bestemmelserne medføre betydelige udfordringer i forhold til den regnskabsmæssige behandling.

Virksomhederne kan principielt anvende IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* på alle tidligere virksomhedssammenslutninger og i teorien helt tilbage til stiftelsestidspunktet. En total implementering af bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* med tilbageværende kraft, vil i mange tilfælde være meget omfattende og ikke stå mål med udbyttet³⁰. For virksomheder, som ønsker, at foretage en total implementering af IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* med tilbagevirkende kraft er det nødvendigt, at virksomhederne besidder alle de nødvendige oplysninger vedrørende tidligere akkvisitioner herunder specielt i forhold til,

- beregning af anskaffelsessummen for akkvisitionerne,
- identifikation af overtagne immaterielle anlægsaktiver og materielle anlægsaktiver, forpligtelser samt eventualforpligtelser,
- måling af de overtagne immaterielle anlægsaktiver og materielle anlægsaktiver, forpligtelser samt eventualforpligtelser til dagsværdi på overtagelsesdatoen,

³⁰ Deloitte, First-time adoption of International Financial Reporting Standards - A guide to IFRS 1, side 13.

- årlige nedskrivningstests af goodwill med tilknytning til akkvisitionerne i hvert af de efterfølgende regnskabsår fra det tidspunkt, hvor IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* implementeres fra.

IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder som ovenfor anført en valgfri undtagelse i forhold til bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*. De væsentligste forhold med tilknytning til den regnskabsmæssige behandling ved anvendelse af den valgfrie undtagelse i IFRS 1, *Virksomhedssammenslutninger* er,

- at klassifikationen af tidligere virksomhedssammenslutninger, herunder akkvisitioner og sammenlægninger foretaget efter danske regler videreføres under IFRS,
- at der ikke skal ske en ny fastsættelse af dagsværdierne på overtagelsesdagen,
- at bogført værdi af goodwill under ÅRL/RV videreføres og alene korrigeres i særlige tilfælde.

Det er ligeledes i forbindelse hermed vigtigt at være opmærksom på, at en erhvervelse af et selskab kun udgør en virksomhedsovertagelse i henhold til IFRS, hvis aktiviteten i selskabet udgør en virksomhed³¹. Mens en virksomhedsovertagelse i henhold til ÅRL ikke er afhængig af at aktiviteten i selskabet udgør en virksomhed³². Det vil derfor i forbindelse med beslutningen om, hvorvidt den frivillige undtagelse skal anvendes eller ej, være relevant at overveje, hvordan dette forhold vil påvirke IFRS-åbningsbalancen. Forskellen vil efter min opfattelse ikke have en praktisk, men derimod alene en teoretisk betydning, da hele købesummen efter begge regnskabsregler for virksomhedsovertagelser, hvor aktiviteten ikke udgør en virksomhed, vil ende som en del af anskaffelsessummen for de eventuelle overtagne aktiver.

4.6.1.1 Timing ved anvendelse af den valgfrie undtagelse

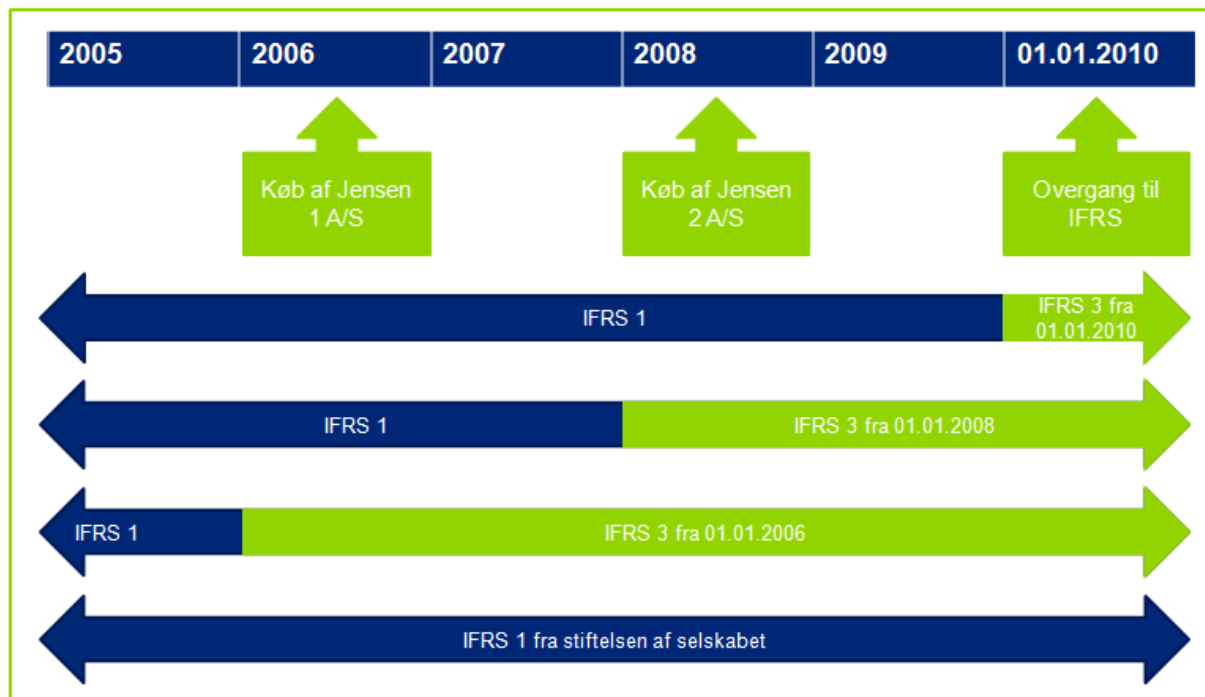
Såfremt virksomhederne vælger at anvende undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, finder reglerne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* anvendelse på alle efterfølgende virksomhedssammenslutninger fra datoen for implementeringen af IFRS. Virksomhederne kan vælge, at anvende reglerne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* fra, hvilket som helst

³¹ Deloitte, IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, side 39.

³² ÅRL § 122.

tidspunkt og frem til datoen for implementeringen af IFRS. Bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* finder derved anvendelse på alle virksomhedssammenslutninger fra denne dato.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at anvende de rigtige IFRS standarder når virksomhederne vælger, at anvende IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* fra en tidligere dato. Det vil i så fald være IFRS standarderne, som er gældende på datoen for overgangen til IFRS, som finder anvendelse på tidligere virksomhedssammenslutninger, selvom de pågældende standarder ikke tillader anvendelse før en senere dato. Disse regler er illustreret i nedenstående figur.

Figur 4.6.1.1.1 Timing ved anvendelse af den valgfrie undtagelse, egen tilvirkning.

Det er vigtigt at være opmærksom på, at undtagelsen vedrørende tidligere virksomhedssammenslutninger foruden køb af dattervirksomheder også omfatter investeringer i associerede virksomheder og joint ventures, hvilket ligeledes gør sig gældende for tidspunktet for, hvornår bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* finder anvendelse. Virksomhederne skal derudover anvende IAS 28, *Investeringer i associerede virksomheder* og IAS 31, *Kapitalandele i joint ventures* fra samme dato som IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* anven-

des fra. Det er ikke muligt alene, at revidere overtagelsen af enten dattervirksomheder, associerede virksomheder eller joint ventures fra et tidligere tidspunkt. Vælger virksomhederne ikke, at anvende den frivillige undtagelse skal alle investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures revideres fra det tidligere tidspunkt.

Såfremt virksomhederne vælger, at anvende undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* betyder det ikke, at beløbene fra ÅRL/RV blot videreføres under IFRS, da der i forbindelse med overgangen skal foretages en række korrektioner heraf. De væsentligste forhold gennemgås i de efterfølgende afsnit.

4.6.1.2 Klassifikation af tidligere virksomhedssammenslutninger

Virksomheder kan have klassificeret virksomhedssammenslutninger anderledes under ÅRL/RV end, hvordan samme virksomhedssammenslutninger ville skulle klassificeres efter IFRS. I henhold til ÅRL/RV er det i nogle tilfælde tilladt, at anvende sammenlægningsmetoden i forbindelse med virksomhedsovertagelser³³. Sammenlægningsmetoden anvendes typisk efter danske regler i forbindelse med koncerninterne omstruktureringer som fx i forbindelse med en fusion af to datterselskaber underlagt samme moderselskab. Denne mulighed findes ikke i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*, hvor alene overtagelsesmetoden er tilladt, idet koncerninterne virksomhedssammenslutninger ikke er omfattet af IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*³⁴. Idet alene overtagelsesmetoden er tilladt i henhold til IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*, kan sammenlægningsmetoden indtil videre anvendes i koncerninterne virksomhedssammenslutninger³⁵.

Derudover kræver IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* altid, at der identificeres en overtagende part. Den overtagende part er den virksomhed, der opnår bestemmende indflydelse over den sammensluttede virksomhed. Ifølge ÅRL anses den i juridisk forstand overtagende virksomhed også i regnskabsmæssig forstand for den overtagende virksomhed. Dette er ikke altid tilfældet i henhold til IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* eller RV, idet omvendte virksomhedssammenslutninger, hvor den part, der i regnskabsmæssig forstand anses som den

³³ ÅRL § 121 jf. § 123 og RV 18 afsnit 101-106.

³⁴ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § IN6 og Deloitte, IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandards, side 40.

³⁵ Deloitte, IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandards, side 40.

overtagende part er forskellig fra den i juridisk forstand overtagende part, kan forekomme³⁶. Omvendte virksomhedsovertagelser forekommer typisk, hvis betaling for en virksomhedsovertagelse sker ved udstedelse af aktier i den juridiske forstand overtagende virksomhed således, at aktionærene i den købte virksomhed opnår kontrol over den samlede virksomhed. Dette kan fx forekomme hvor en unoteret virksomhed lader sig "overtage" af en mindre børsnoteret virksomhed for på den måde at blive børsnoteret. Selvom den udstedende børsnoterede virksomhed juridisk set er modervirksomheden, og den unoterede virksomhed er dattervirksomheden, er den juridiske dattervirksomhed i regnskabsmæssig henseende den overtagende virksomhed, hvis de tidligere aktionærer i denne virksomhed opnår beføjelser til at styre de økonomiske og driftsmæssige beslutninger i den samlede virksomhed³⁷.

Virksomhederne kan vælge, at anvende den valgfrie undtagelse for virksomhedssammenslutninger, hvorved den foretagne indregning af virksomhedsovertagelser efter ÅRL/RV videreføres efter IFRS. Såfremt virksomheden vælger fuldstændig implementering af IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*, korrigeres indregningen af virksomhedsovertagelserne i overensstemmelse hermed.

Idet virksomhedssammenslutninger defineres³⁸ forskelligt under ÅRL/RV kontra IFRS, bør betydningen heraf klarlægges inden det beslutes at følge den valgfrie undtagelse eller fuldstændigt at implementere IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* med tilbagevirkende kraft. Denne forskel vil efter min opfattelse i langt de fleste tilfælde ikke have nogen betydning i forbindelse med regnskabsaflæggelsen, da transaktioner af denne type er sjældent forekommende.

³⁶ RV 18, *Virksomhedssammenslutninger* afsnit 26 og Deloitte, IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, side 41.

³⁷ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § B19.

³⁸ Ifølge ÅRL defineres anskaffelse af et selskab, således at der etableres et moder-/dattervirksomhedsforhold, som en virksomhedssammenslutning, uanset om aktiviteten i dattervirksomheden udgør en virksomhed eller blot består af et eller nogle få aktiver. Mens erhvervelsen af et selskab kun udgør en virksomhedssammenslutning, hvis aktiviteten i selskabet udgør en virksomhed i henhold til IFRS.

4.6.1.3 Behandling af transaktionsomkostninger

I henhold til IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* indregnes transaktionsomkostninger bestående af omkostninger til finders fee, advokat- og revisorrådgivning mv. løbende i resultatopgørelsen³⁹. I henhold til ÅRL/RV medregnes transaktionsomkostninger, som direkte knytter sig til anskaffelsen af virksomheden i kostprisen for den overtagne virksomhed.

Denne forskel får alene betydning i åbningsbalancen, såfremt virksomhederne vælger, at implementere IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* på tidligere virksomhedssammenslutninger, idet transaktionsomkostningerne indregnet i kostprisen efter ÅRL/RV overføres til de frie reserver under egenkapitalen i åbningsbalancen. Hvis virksomhederne derimod vælger at følge undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende tidligere virksomhedssammenslutninger, får forskellen alene betydning i forhold til efterfølgende virksomhedssammenslutninger, idet værdien af goodwill videreføres under IFRS uden korrektion for indregnede transaktionsomkostninger indregnet i henhold til danske regler.

Forskellen vil kunne medføre væsentlige fremadrettede forskelle i regnskabsaflæggelsen, samt forskelle i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance ved regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS kontra ÅRL jf. afsnit 3.1, såfremt der er tale om væsentlige transaktionsomkostninger, hvilket i mange situationer vil være tilfældet.

4.6.1.4 Indregning af aktiver og forpligtelser

Alle overtagne aktiver og forpligtelser, som opfylder betingelserne for indregning efter IFRS indregnes ved implementeringen af IFRS med undtagelse af enkelte finansielle aktiver og forpligtelser, hvis indregning ophørte under dansk regnskabsregulering jf. afsnit 4.5.2.

Aktiver og forpligtelser indregnes i overensstemmelse med den relevante IFRS standard for den enkelte regnskabspost. Såfremt den valgfrie undtagelse anvendes, udskilles eventuelle udviklingsprojekter og eventualforpligtelser, der ikke opfyldte kriterierne for indregning i henhold til ÅRL/RV, som eksisterede på datoen for overtagelsen ikke fra goodwill, hvilket ville være tilfældet såfremt IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* blev anvendt på den

³⁹ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § 53.

samme virksomhedsovertagelse. Det bemærkes i forbindelse hermed at eventualforpligtelser ikke indregnes i overtagelsesbalancer efter ÅRL/RV⁴⁰, hvilket kan medføre væsentlige forskelle i tilknytning til virksomhedernes samlede finansielle performance ved regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS kontra ÅRL jf. afsnit 3.1. Forholdet har dog for de analyserede virksomheder i afsnit 3.2 alene haft en fremadrettet betydning, idet hovedparten af virksomhederne har anvendt den frivillige undtagelse vedrørende virksomhedssammenslutninger. Derudover skal alle identificerbare immaterielle aktiver altid indregnes separat fra goodwill, hvilket også gælder forsknings- og udviklingsprojekter, selvom disse ikke tidligere har været indregnet som aktiver i den overtagne virksomhed, og selvom de ikke ville opfylde betingelserne for indregning, hvis de var afholdt af den overtagende virksomhed selv jf. afsnit 4.6.1.6.

Eventuelle korrektioner som følge af indregning af aktiver eller forpligtelser, som ikke var indregnet under ÅRL/RV indregnes i de frie reserver under egenkapitalen (eller anden relevant reserve under egenkapitalen). Dog modregnes korrektioner vedrørende immaterielle anlægsaktiver overtaget ved en virksomhedsovertagelse som ikke var indregnet efter danske regler i goodwill jf. afsnit 4.6.1.5.

Overtagne aktiver og forpligtelser, som ikke opfylder betingelserne for indregning under IFRS men som var indregnet under ÅRL/RV overføres til de frie reserver under egenkapitalen eller modregnes i goodwill, såfremt de vedrører immaterielle anlægsaktiver.

4.6.1.5 Måling af aktiver og forpligtelser

Målingen af overtagne aktiver og forpligtelser kan variere i forhold til målingen af selskabets øvrige aktiver og forpligtelser. Den valgfrie undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* tillader anvendelse af et af de tre nedenstående principper for måling af overtagne aktiver og forpligtelser.

⁴⁰ RV 18, *Virksomhedssammenslutninger* afsnit 43 og Årsrapporten med kommentarer afsnit 772 samt Deloitte, *IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandards*, side 43.

Aktiver og forpligtelser:			
Princip for måling	Måling sker til en anden værdi end kostpris	Måling sker til kostpris	Ikke tidligere indregnet
IFRS 1	Måles efter gældende IFRS (fx dagsværdi) på åbningsbalancedatoen.	Bogført værdi under ÅRL/RV eller eventuelt omvurderet værdi med fradrag af afskrivninger i henhold til IFRS.	Målingen sker i overensstemmelse med, hvordan bestemmelserne ville have været gældende for det overtagne selskabs særskilte regnskab.
Eksempler	- Materielle anlægsaktiver måles i henhold til omvurderingsmodellen - Finansielle aktiver der måles til dagsværdi med regulering via resultatopgørelsen - Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser - Afsatte hensættelser.	- Materielle anlægsaktiver måles til kostpris - Finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris - Varebeholdninger.	- Immaterielt anlægsaktiv ikke tidligere indregnet - Ydelsesbaserede pensionsforpligtelser.

Figur 4.6.1.5.1 Måling af aktiver og forpligtelser, egen tilvirkning.

Overtagne aktiver eller forpligtelser, som ikke tidligere var indregnet, har ikke nødvendigvis en bogført værdi på nul i IFRS-åbningsbalancen. I stedet indregnes og måles aktiverne og forpligtelserne i den konsoliderede IFRS-åbningsbalance som om den overtagne virksomhed altid havde anvendt IFRS. Eventuelle korrektioner i forhold til de tidligere indregnede værdier overføres til egenkapitalens frie reserver. Dog modregnes korrektioner vedrørende immaterielle anlægsaktiver i værdien af goodwill.

4.6.1.6 Goodwill

Hovedreglen ifølge den valgfrie undtagelse vedrørende goodwill er, at den bogførte værdi af goodwill efter danske regler videreføres i IFRS åbningsbalancen korrigeret for udelukkende nedenstående forhold.

Forhold	Korrektion af goodwill
Immaterielle anlægsaktiver indregnet under ÅRL/RV men ikke under IFRS.	Den bogførte værdi af det immaterielle anlægsaktiv på tidspunktet for implementeringen af IFRS korrigeret for udskudt skat og minoritetsinteresser tillægges goodwill.
Immaterielle anlægsaktiver, der opfylder betingelserne for indregning under IFRS men, som ikke var indregnet under ÅRL/RV.	Den værdi, som det immaterielle anlægsaktiv ville have været bogført til i det overtagende selskab på tidspunktet for implementeringen af IFRS korrigeret for udskudt skat og fratrasket minoritetsinteresser, fratrækkes goodwill.
Nedskrivningstest af goodwill.	Nedskrivninger af goodwill som følge af nedskrivningsbehov på tidspunktet for implementeringen af IFRS fratrækkes goodwill.

Figur 4.6.1.6.1 Valgfri undtagelse – korrektioner af goodwill, egen tilvirkning.

Det er ikke tilladt, at lave andre korrektioner af goodwill i forbindelse med overgangen til IFRS når den valgfrie undtagelse anvendes, herunder tilbageførelse af goodwill nedskrivninger, som ville kunne ske i henhold til danske regler jf. afsnit 3.1. Det er særskilt anført i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*⁴¹, at det ikke er tilladt at korrigere goodwill i følgende tilfælde ved:

- udskillelse af et igangværende udviklingsprojekt overtaget ved en virksomhedsovertagelse, med mindre aktivet opfylder betingelserne for indregning i henhold til IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver*,
- tilbageførsel af afskrivninger af goodwill foretaget før åbningsbalancedatoen,
- tilbageførsel af korrektioner vedrørende goodwill foretaget under ÅRL/RV i tidsrummet mellem overtagelsestidspunktet og tidspunktet for implementeringen af IFRS, som ikke ville være tilladt i henhold til IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*.

Efter overgangen til IFRS afskrives goodwill ikke længere, som det er tilfældet under de danske regnskabsbestemmelser. I stedet kræver IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, at den bogførte værdi af goodwill testes for værdiforringelse på datoen for overgangen til IFRS, i overensstemmelse med bestemmelserne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*, uanset om der er identifikation på værdiforringelse eller ej. En eventuel nedskrivning af goodwill indregnes i åbningsbalancen og korrigeres i de frie reserver på egenkapitalen. Goodwill testes efterfølgende

⁴¹ IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* appendiks C § C4 pkt. H.

for værdiforringelse en gang årligt. Identificeres der identifikationer på værdiforringelse, testes goodwill tillige på dette tidspunkt.

Nedenfor er medtaget to eksemplarer, som illustrerer, hvordan de ovenfor anførte korrektioner indregnes i årsrapporten.

Eksempel – udviklingsprojekter, som ikke er indregnet under ÅRL/RV

Moderselskabet A overtog datterselskab B den 1. januar 2008. Moderselskabet A implementere IFRS i 2010 med overgangsdato den 1. januar 2009. Udviklingsomkostningerne opfyldte ikke betingelserne for indregning under ÅRL/RV og blev derfor omkostningsført. Såfremt datterselskab B havde anvendt IFRS forinden moderselskab A overtog selskabet, ville datterselskab B have aktiveret udviklingsomkostninger vedrørende et internt udviklingsprojekt på 20 mio. kr. den 31. december 2007. Aktivets brugstid forventes at udgøre 5 år. Dagsværdien er opgjort til 18 mio. kr. den 1. januar 2008 og 10 mio. kr. på datoen for overgangen til IFRS den 1. januar 2009. Moderselskabet A har valgt at følge den valgfrie undtagelse vedrørende virksomhedssammenslutninger i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*.

Nedenstående postering er derfor krævet på datoen for overgangen til IFRS:

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Udviklingsprojekter, kostpris	20	
Kredit:	Akkumulerede afskrivninger (20 mio. kr. x 3/5)		12
Kredit:	Goodwill (20-12)		8

Figur 4.6.1.6.2 Eksempel – udviklingsprojekter, som ikke er indregnet under ÅRL, egen tilvirkning.

Eksempel – afskrivning af software ikke i overensstemmelse med IFRS

Moderselskab A overtog datterselskab B den 1. januar 2008. Moderselskab A implementere IFRS i 2010 med overgangsdato den 1. januar 2009. Datterselskab B købte den 31. december 2004 software for 3 mio. kr. Aktivets brugstid skønnes at være 6 år. Men aktivet er under ÅRL eller RV afskrevet lineært over 3 år, hvorfor aktivet den 31. december 2007 er afskrevet til 0 kr.

Eksempel – afskrivning af software ikke i overensstemmelse med IFRS (fortsat)

Aktivets dagsværdi er opgjort til 2,5 mio. kr. den 1. januar 2008, hvilket svarer til den værdi, som aktivet ville have haft, hvis datterselskab B altid havde anvendt IFRS. Skønnet over brugstiden blev ikke ændret ved overtagelsen den 1. januar 2008 og udgør derfor fortsat 5 år.

Moderselskab A har valgt at følge den valgfrie undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende virksomhedssammenslutninger. Den omvurderede værdi af software udgør 2,0 mio. kr. efter virksomhedssammenslutningen. I det software skal måles til kostpris, så er den omvurderede værdi på 2,0 mio. kr. den værdi, som skal afskrives under IFRS fra overtagelsesdatoen.

	Mio. kr.	Mio. kr.
31. december 2006	3,0	3,0
31. december 2007	2,0	2,5
1. januar 2008 (overtagelsesdato)	2,0	2,5
31. december 2008	1,0	2,0
31. december 2009	0,0	1,5
1. januar 2009 (dato for implementering af IFRS)	0,0	1,5
31. december 2010	0,0	1,0
31. december 2011	0,0	0,5
31. december 2012	0,0	0,0

Nedenstående postering er krævet på datoen for overgangen til IFRS.

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Software, kostpris	2,0	
Kredit:	Akkumulerede afskrivninger (2,0 x 2/5)		0,8
Kredit:	Egenkapitalens frie reserver (2,0 - 0,8)		1,2

Der sker ikke korrektion af goodwill, idet software tidligere var særskilt indregnet under ÅRL eller RV, men er blot i dette tilfælde nedskrevet til 0 kr. forinden overgangen til IFRS.

Figur 4.6.1.6.3 Eksempel – afskrivning af software ikke i overensstemmelse med IFRS, egen tilvirkning.

4.6.1.7 Goodwill afskrevet over egenkapitalen

Hvis goodwill er fratrasket egenkapitalen, hvilket tidligere var muligt i henhold til dansk regnskabsregulering, skal selskabet ikke indregne denne goodwill som et aktiv i åbningsbalancen⁴².

Jeg vurderer, at bestemmelsen vil have begrænset betydning for danske virksomheder, som vælger at anvende den frivillige undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, idet afskrivning af goodwill over egenkapitalen i de seneste mange år ikke har været tilladt i henhold til dansk regnskabsregulering, hvor goodwill er afskrevet over dens forventede økonomiske levetid. Omvendt kan bestemmelsen få betydning såfremt virksomhederne vælger, at anvende IFRS 3 på alle tidligere virksomhedssammenslutninger, da afskrivning af goodwill over egenkapitalen tidligere var tilladt efter danske regler. Tilladelsen til at straks afskrive goodwill over egenkapitalen forsvandt med vedtagelsen af Årsregnskabsloven af 2001. Det betyder, at virksomheder, som implementerer IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* på virksomhedssammenslutninger før 2001 skal være opmærksomme på, at det kan medføre indregning af goodwill, som tidligere var straks afskrevet over egenkapitalen under dansk regnskabsregulering, hvilket ikke er tilladt efter IFRS jf. ovenstående. Bestemmelsen vil således ikke medføre nogen egentlig forskel i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed heller ikke i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1.

Efterfølgende reguleringer vedrørende goodwill, der tidligere blev straks afskrevet over egenkapitalen som følge af afklaringen af en eventualforpligtelse, der påvirker opgørelsen af købsvederlaget, skal ligeledes indregnes direkte på egenkapitalen.

Derudover skal goodwill, der tidligere er straks afskrevet over egenkapitalen, ikke overføres til resultatopgørelsen i forbindelse med opgørelse af gevinst og tab ved afhændelse af det datterselskab, som goodwillen vedrørte.

⁴² IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* Appendiks C § C4 pkt. I.

4.6.1.8 Negativ goodwill (badwill)

For så vidt angår den valgfrie undtagelse vedrørende virksomhedssammenslutninger i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, skal negativ goodwill, undertiden også kaldet badwill, som blev indregnet under dansk regnskabsregulering, ikke længere indregnes, og en tilsvarende regulering skal foretages på egenkapitalen på datoen for overgangen til IFRS.

Anderledes forholder det sig, hvis virksomheden vælger at anvende IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*. Her gælder det at såfremt dagsværdien af overtagne aktiver og forpligtelser overstiger summen af det betalte vederlag, værdien af minoritetsinteresser og dagsværdien af eksisterende ejerandele, antages det, at virksomheden har gjort en favorabel handel lig med negativ goodwill. Hvis det er tilfældet, skal den overtagende virksomhed vurdere, hvorvidt alle aktiver og forpligtelser er indregnet, og revurdere værdien af:

- de identificerede aktiver og forpligtelser
- eventuelle minoritetsinteresser
- eksisterende ejerandele ved trinvis overtagelser
- det betalte vederlag.

Hvis det fortsat viser sig, at virksomheden har gjort en favorabel handel, skal det beløb, hvormed dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser overstiger summen af det betalte vederlag, værdien af minoritetsinteresser og dagsværdien af de eksisterende ejerandele, indregnes i resultatopgørelsen⁴³.

Der er ligeledes forskel på behandlingen af negativ goodwill for selskaber, som aflægger årsrapport i henhold til enten ÅRL eller RV. Negativ goodwill skal under ÅRL indregnes som en særskilt periodeafgrænsningspost under forpligtelser og indtægtsføres i takt med at de forhold, som ligger til grund for den negative goodwill, realiseres. Mens negativ goodwill i henhold til RV 18, *Virksomhedssammenslutninger*, der kan henføres til forventede fremtidige tab eller omkostninger, som fremgår af den overtagende virksomheds planer for overtagelsen af dattervirksomheden indtægtsføres, i takt med at tabene og omkostningerne realiseres. Negativ

⁴³ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § 34 og Deloitte, IFRS Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, side 47.

goodwill, som ikke vedrører forventede fremtidige tab eller omkostninger indtægtsføres i resultatopgørelsen efter nedenstående principper:

- negativ goodwill op til et beløb, som svarer til værdien af ikke-monetære aktiver på overtagelsestidspunktet, indtægtsføres systematisk over den vejede gennemsnitlige brugstid for de ikke-monetære aktiver,
- et eventuelt restbeløb indtægtsføres i resultatopgørelsen med det samme.

Overgangen til IFRS for danske selskaber med indregnede negative goodwill beløb vil medføre en umiddelbar forøgelse af selskabets egenkapital og et modsvarende fald i de fremadrettede resultater, idet den negative goodwill ikke længere vil skulle periodiseres efter dansk regnskabsregulering. Der vil samtidig kunne forekomme tilfælde, hvor en negativ goodwill i henhold til ÅRL eller RV bliver korigeret til goodwill i henhold til IFRS ved anvendelse af IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* i forbindelse med overgangen til IFRS. Det kunne fx forekomme i situationer, hvor selskabet under dansk regnskabsregulering havde indregnet omstrukturingshensættelser i overtagelsesbalancen. Men idet indregningen af omstrukturingshensættelser ikke er mulig efter IFRS, vil der i teorien kunne opstå situationer, hvor der efter dansk regnskabsregulering ville blive indregnet en negativ goodwill i tilknytning til en virksomhedsovertagelse, mens der i henhold til IFRS ville blive indregnet en goodwill vedrørende samme virksomhedsovertagelse⁴⁴. Sådanne situationer vil dog efter min opfattelse kun kunne konstrueres i teorien.

Bestemmelsen vil kunne medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1. Det bemærkes i tilknytning hertil, at negativ goodwill er sjældent forekommende, hvorfor den mulige betydning heraf vurderes at være relativt begrænset.

4.6.1.9 Ikke-konsoliderede datterselskaber efter tidligere regnskabspraksis

Ifølge dansk regnskabsregulering kan en modervirksomhed undlade at konsolidere et datterselskab, der blev erhvervet ved en tidligere virksomhedssammenslutning, hvis fx modervirk-

⁴⁴ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § 11.

somheden ikke anså investeringen som et datterselskab, fordi den blev klassificeret som et associeret selskab, hvis datterselskabet var undtaget fra konsolidering, eller fordi virksomheden ikke udarbejdede koncernregnskab⁴⁵.

Hvis et datterselskab tidligere ikke indgik i konsolideringen, skal moderselskabet ved overgangen til IFRS identificere datterselskabets aktiver og forpligtelser og regulere den regnskabsmæssige værdi til det beløb, som IFRS ville kræve i dattervirksomhedens særskilte årsrapport. Goodwill vedrørende et ikke-konsolideret datterselskab skal ved implementeringen af IFRS beregnes som forskellen mellem:

- virksomhedens andel i nettoaktiverne, der er indregnet og målt som beskrevet ovenfor på datoen for overgangen til IFRS, og
- den oprindelige kostpris for datterselskabet indregnet i moderselskabets regnskab på overtagelsesdatoen.

Fastsættelsen af goodwill for et ikke-konsolideret datterselskab kan føre til et betydeligt goodwillbeløb, hvis datterselskabet efter overtagelsesdatoen har reduceret den regnskabsmæssige værdi af sine nettoaktiver ved enten udlodning af de reserver, som eksisterede på overtagelsesdatoen, eller ved at pådrage sig betydelige tab. Goodwill skal imidlertid i alle tilfælde testes for værdiforringelse ved overgangen til IFRS. Omvendt kan datterselskabet have genereret et betydeligt overskud efter overtagelse, hvorfor goodwillbeløbet vil være begrænset eller endda negativt. Negativ goodwill behandles som anført i afsnit 4.6.1.8 og indregnes ultimativt direkte på egenkapitalen.

Bestemmelsen vil kunne medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1.

⁴⁵ Dattervirksomheder kan i henhold til ÅRL § 114 udeholdes af konsolideringen såfremt, der er betydelige og vedvarende hindringer, som forhindrer modervirksomheden i at udøve sine rettigheder. Tilsvarende gør sig gældende, hvis modervirksomheden ikke kan indhente de nødvendige oplysninger inden for en rimelig frist eller uden uforholdsmæssigt store omkostninger eller, hvis dattervirksomheden aldrig har indgået i konsolideringen og modervirksomheden alene besidder kapitalandelen med henblik på salg eller, hvis dattervirksomheden er en erhvervsdrivende moderfond, der alene i begrænset omfang udøver erhvervsaktiviteter.

4.6.1.10 Minoritetsinteresser og udskudt skat

Målingen af minoritetsinteresser og udskudt skat følger målingen af andre aktiver og forpligtelser. Der kan derfor forekomme ændringer af værdien af disse poster selvom den frivillige undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende virksomhedssammenslutninger anvendes. Det skyldes, at bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* appendiks C i nogle tilfælde kræver at enkelte aktiver og forpligtelser overtaget ved en virksomhedssammenslutning måles til en anden værdi end disse tidligere blev målt til under dansk regnskabsregulering jf. omtalen i afsnit 4.6.1.5.

4.6.1.11 Omregning af goodwill og dagsværdireguleringer, der opstår ved en virksomhedssammenslutning

IAS 21, *Valutaomregning* kræver, at goodwill og dagsværdireguleringer af aktiver og forpligtelser, der opstår ved erhvervelsen af en udenlandsk enhed, skal behandles som dele af den erhvervede virksomheds aktiver og forpligtelser og omregnes til balancedagens valutakurs. En virksomhed kan have behandlet goodwill og/eller dagsværdireguleringer som koncernposter og dermed indregnet dem i moderselskabets lokale valuta frem for at have behandlet disse som aktiver og forpligtelser i dattervirksomhedens lokale valuta. Det vil alt andet lige medføre en forskel i form af valutakursreguleringen. Såfremt det er tilfældet, kan virksomhederne nøjes med at anvende IAS 21, *Valutaomregning* fremadrettet for alle erhvervelser, der finder sted efter åbningsbalancedatoen.

Virksomhederne kan også vælge at anvende IAS 21, *Valutaomregning* med tilbagevirkende kraft for så vidt angår goodwill og dagsværdireguleringer, der er opstået i:

- alle virksomhedssammenslutninger forud for overgangen til IFRS, eller
- alle virksomhedssammenslutninger, som virksomhederne vælger at tilpasse med tilbagevirkende kraft således, at de er i overensstemmelse med IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*.

Hvis virksomhederne vælger, at følge den frivillige undtagelse, er det alene de valutakursforskelle, der er opstået efter overgangen til IFRS, som skal medregnes ved efterfølgende opgørelser af gevinster eller tab, som realiseres ved efterfølgende salg af udenlandske aktiviteter.

Bestemmelsen vil efter min opfattelse alene kunne medføre ubetydelige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1, idet forskellen alene består af valutakursforskellen.

4.6.1.12 Efterfølgende reguleringer til overtagelsesbalancen

Hvis de regnskabsmæssige værdier af de overtagne aktiver og forpligtelser kun kan opgøres foreløbigt på overtagelsestidspunktet og på den efterfølgende balancedag, skal den overtagende virksomhed anvende de foreløbigt opgjorte værdier ved udarbejdelse af sit koncernregnskab.

Reguleringer til de foreløbige værdier, som den overtagende virksomhed kan opgøre inden for 1 år fra overtagelsesdatoen, skal indregnes som en korrektion til de oprindeligt opgjorte regnskabsmæssige værdier af de overtagne aktiver og forpligtelser og dermed som en regulering af en eventuel goodwill eller negativ goodwill. I forbindelse med sådanne korrektioner sker der korrektion af sammenligningstallene.

Reguleringer til de foreløbige værdier, som konstateres mere end 1 år efter overtagelsesdatoen, eller reguleringer, som ikke vedrører nye oplysninger om forhold, der eksisterede på overtagelsesdagen, skal som udgangspunkt behandles som ændringer af regnskabsmæssige skøn⁴⁶. Ændringer af regnskabsmæssige skøn skal i henhold til IAS 8, *Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl* ikke korrigeres med tilbagevirkende kraft, men kun ændres i indeværende og efterfølgende perioder. I sådanne tilfælde korrigeres den indregnede værdi af goodwill ikke. Hvis der i stedet tale er om korrektion af fejl, skal fejlen korrigeres med tilbagevirkende kraft fra overtagelsesdagen og dermed påvirke den indregnede værdi af goodwill og dermed også sammenligningstallene⁴⁷.

Under dansk regnskabsregulering kan virksomhederne indtil udgangen af det efterfølgende regnskabsår, hvilket i nogle tilfælde kan være mere end 1 år efter overtagelsesdagen, foretage

⁴⁶ IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* § 45-49.

⁴⁷ IAS 8, *Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl* § 41-42.

korrektioner af de oprindeligt opgjorte værdier af de overtagne aktiver og forpligtelser, hvilket vil medføre korrektioner af den indregnede værdi af goodwill eller negativ goodwill⁴⁸.

Bestemmelsen vil efter min opfattelse ikke kunne medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed heller ikke i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1, da det må formodes, at virksomhederne vil anvende bestemmelserne i IAS 8, *Anvendt regnskabspraksis, ændringer i regnskabsmæssige skøn og fejl*, hvis der er tale om væsentlige forhold og derved korrigerer de tidligere fejlagtigt foretagne skøn med tilbagevirkende kraft.

4.6.1.13 Sammenfatning - virksomhedssammenslutninger

Det er med den frivillige undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende virksomhedssammenslutninger muligt at implementere IFRS uden at skulle lave væsentlige korrektioner i forhold til værdien indregnet under dansk regnskabsregulering. Der skal dog ske identifikation af overtagne aktiver og forpligtelser på datoen for overgangen til IFRS i overensstemmelse med de enkelte standarder for de enkelte regnskabsposter i relation til, hvorvidt der efter IFRS skal indregnes flere eller færre aktiver og forpligtelser, hvilket kan medføre væsentlige forskelle i regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL. Regnskabsposterne måles til enten dagsværdi, regnskabsmæssig værdi opgjort under dansk regnskabsregulering mens regnskabsposter, der ikke tidligere har været indregnet måles som om, at den overtagne virksomhed altid havde anvendt IFRS. Goodwill videreføres derfor uændret fra ÅRL/RV og korrigeres kun i enkelte tilfælde. Derudover er det efter IFRS ikke muligt, at indregne negativ goodwill, hvorfor eventuel negativ goodwill overføres til frie reserver i åbningsbalancen. Goodwill testes derudover for værdiforringelse på datoen for implementeringen af IFRS.

Såfremt den frivillige undtagelse ikke benyttes, finder bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* anvendelse. Disse bestemmelser medfører, at alle virksomhedsovertagelser fra en given dato, som vælges af virksomheden, skal opgøres på ny på datoen for virksomhedsovertagelserne efter bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* mens korrektioner, som foretages ved anvendelse af den frivillige undtagelse foretages på åbnings-

⁴⁸ Årsrapporten med kommentarer afsnit 773 og RV 18 afsnit 97.

balancetidspunktet. Det forhold stiller naturligvis store krav til den dokumentation, som virksomhederne er i besiddelse af ikke mindst i forhold til de årlige test for værdiforringelse af goodwill, som skal foretages i hvert af de efterfølgende regnskabsår. Idet virksomhedsovertagelserne opgøres på ny vil det højst sandsynligt medføre ændringer af goodwill samt tilbageførelse af tidligere foretagne afskrivninger på goodwill. Fra det tidspunkt, hvorfra IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* implementeres vil det medføre væsentlige forskelle i regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance, idet transaktionsomkostninger omkostningsføres under IFRS ligesom alle dattervirksomheder skal konsolideres efter IFRS, hvilket ikke er tilfældet efter ÅRL.

4.6.2 Måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi

I forbindelse med udarbejdelsen af IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vurderede IASB, at rekonstruktionen af informationer vedrørende anlægsaktivers kostpriser i nogle tilfælde kunne være forbundet med store besværligheder, såfremt virksomhederne ikke havde tilstrækkelige informationer omkring anlægsaktivernes kostpriser til rådighed. Derudover vurderede IASB, at indregning af anlægsaktiver til dagsværdier ville være relevant for regnskabslæser, da regnskaberne derved bedre ville udtrykke virksomhedernes reelle værdier. Men rekonstruerede oplysninger kan i mange tilfælde være forbundet med en vis usikkerhed. Derfor informerede IASB bekymrede regnskabsbrugere og regnskabsaflæggere om, at tilladelsen til at måle anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi ved overgangen til IFRS alene ville svare til, at de pågældende aktiver var købt på datoen for overgangen til IFRS, idet købsprisen for et aktiv på datoen for købet heraf alt andet lige vil svare til aktivets dagsværdi på dette tidspunkt⁴⁹.

Virksomhederne kan vælge at måle anlægsaktiver til dagsværdi ved overgangen til IFRS. Dagsværdien anses herefter som en tilpasset kostpris på denne dato i stedet for den oprindelige kostpris. Det betyder i praksis, at den omvurderede værdi udgør kostprisen for aktivet i IFRS-åbningsbalancen, som derved også danner grundlag for fremtidige afskrivninger.

⁴⁹ Basis for Conclusions on IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards § BC41-BC47K.

Tilsvarende regler kendes ikke fra dansk regnskabsregulering, hverken i forbindelse med skift af regnskabsklasser indenfor ÅRL eller i forbindelse med anvendelse af RV. Bestemmelserne vedrørende måling af anlægsaktiver til omvurderet værdi medfører en række muligheder for virksomhederne i forbindelse med overgangen til IFRS, som analyseres i de efterfølgende afsnit.

4.6.2.1 Undtagelsens anvendelsesområde

Undtagelsens anvendelsesområde er udvidet siden indførelsen af bestemmelsen senest i 2010, hvor bestemmelsen er udvidet til også at omfatte anlægsaktiver i takstregulerede aktiviteter⁵⁰, som dog ikke behandles yderligere i denne opgave, de bestemmelserne efter min opfattelse udelukkende er relevante for ganske få virksomheder. Undtagelsen kan derfor anvendes på følgende aktiver:

- Grunde og bygninger samt tekniske anlæg og maskiner,
- Investeringsjendomme, hvis de fremadrettet måles til kostpris efter IAS 40, *Investeringsejendomme*,
- Immaterielle anlægsaktiver som opfylder betingelserne i IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver*, herunder pålidelig måling af den oprindelige kostpris samt bestemmelserne om opskrivninger,
- Udvindingsaktiviteter⁵¹,
- Takstregulerede aktiviteter⁵².

På trods af at anvendelsen af undtagelsen ikke umiddelbart er i overensstemmelse med den regnskabspraksis, som følges fremadrettet, vil det ikke forhindre virksomhederne i at anvende disse i IFRS-åbningsbalancen. Undtagelsen kan alene anvendes på de ovenfor anførte aktivgrupper. Det er således ikke muligt analogt at overføre bestemmelserne på andre aktivgrupper.

⁵⁰ Deloitte, IAS Plus Update - Improvements to IFRSs 2010, side 1 og KPMG, IFRS: An overview, side 89.

⁵¹ Bestemmelsen gælder for regnskabsår startende på eller efter den 1. januar 2010 med mulighed for førtidssimplementering. Såfremt standarden førtidssimplementeres skal det oplyses i årsrapporten.

⁵² Bestemmelsen gælder for regnskabsår startende på eller efter den 1. januar 2011 med mulighed for førtidssimplementering. Såfremt standarden førtidssimplementeres skal det oplyses i årsrapporten.

Hvis en virksomhed vælger at benytte undtagelsen, er der mulighed for selektiv anvendelse heraf indenfor de nævnte aktivgrupper. Men virksomheden skal samtidig overveje, hvorvidt omvurderede aktiver skal testes for værdiforringelse⁵³. Virksomheden skal teste de pågældende aktiver for værdiforringelse såfremt der er identifikationer på værdiforringelse efter bestemmelserne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*. Anvendelsesmulighederne i forhold til immaterielle anlægsaktiver vurderes efter min opfattelse at være begrænsede, idet disse aktiver typisk ikke handles på et aktivt marked, som betingelserne i IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver* kræver for, at sådanne aktiver kan måles eller opskrives til dagsværdi.

Tilsvarende regler kendes ikke fra danske regnskabsregler i tilknytning til opskrivning af materielle anlægsaktiver, da disse bestemmelser ikke giver mulighed for selektiv udvælgelse af, hvilke aktiver, der skal opskrives til dagsværdi. I følge disse regler skal alle aktiver indenfor en aktivgruppe måles til dagsværdi, såfremt virksomheden vælger at måle materielle anlægsaktiver til dagsværdi⁵⁴. Hvorimod immaterielle anlægsaktiver ikke kan opskrives til dagsværdi efter danske regler⁵⁵.

Foruden ovenstående aktivgrupper er undtagelsen gældende for finansielt leasede anlægsaktiver, hvilket muliggør måling af sådanne aktiver til dagsværdi på datoen for overgangen til IFRS. Det medfører ikke ændringer af målingen af den afledte leasingforpligtelse, som fortsat måles til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser⁵⁶.

Bestemmelsen kan således medføre væsentlige forskelle i regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1.

4.6.2.2 Måling i overensstemmelse med undtagelsen

Det er i henhold til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* muligt, at anvende en af følgende metoder i forbindelse med måling af aktiver til omvurderet værdi i IFRS-åbningsbalancen:

⁵³ Basis for Conclusions on IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards § BC45.

⁵⁴ Årsrapporten med kommentarer afsnit 328 og RV 10, *Materielle anlægsaktiver* afsnit 75.

⁵⁵ ÅRL § 41 stk. 1.

⁵⁶ Deloitte, *First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1*, side 27.

- a) Dagsværdi på IFRS-åbningsbalancedatoen.
- b) Opskreven værdi efter dansk regnskabsregulering, der overholder nedenstående betingelser.
- c) Dagsværdi målt i følge danske regler i forbindelse med en tidligere begivenhed (en "event-driven" værdi) fx en privatisering eller en børsintroduktion eller såfremt denne begivenhed har fundet sted i perioden omfattet af den første IFRS-årsrapport⁵⁷.

Afskrivningsprincipperne i henhold til ÅRL/RV kan være forskellige i forhold til IFRS principperne. Det vil derfor i forbindelse hermed være nødvendigt at overveje, om en eventuel forskel i afskrivningsprincipperne vil medføre så væsentlige forskelle i afskrivningerne, at afskrivningsprincipperne bør ændres i forbindelse med overgangen til IFRS. Såfremt afskrivningsprincipperne ikke ændres, beregnes de efterfølgende afskrivninger vedrørende de aktiverne, som måles til dagsværdi eller omvurderet værdi i åbningsbalancen på baggrund af denne værdi på datoen for dagsværdiansættelsen eller omvurderingen af aktiverne. Det vil for punkt b og c ovenfor sige, at afskrivningerne beregnes forud for implementeringen af IFRS.

Det er alene muligt, at anvende en værdi fastsat ifølge ÅRL/RV efter punkt b ovenfor, såfremt denne værdi på datoen for omvurderingen i store træk er sammenlignelig med:

- Dagsværdi.
- Kostpris eller nedskreven kostpris under IFRS korrigeret for fx udviklingen i generelle prisindeks⁵⁸.

I nedenstående eksempel er behandlingen af målingen af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi i tilknytning til overgangen til IFRS illustreret.

Eksempel – måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi

Virksomhed A køber en produktionsbygning for 360 mio. kr. den 1. januar 2007 med en forventet restbrugstid på 40 år fra købsdatoen.

⁵⁷ Basis for Conclusions on IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards § BC46A og KPMG, IFRS: An overview, side 89.

⁵⁸ IFRS 1, Førstegangsanvendelse appendiks D § D6.

Eksempel – måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi (fortsat)

Bygningen opskrives til dagsværdi den 1. januar 2008 svarende til 390 mio. kr. med modpost på opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Bygningens værdi eksklusiv opskrivning udgør den 1. januar 2008 351 mio. kr. og 380 mio. kr. den 1. januar 2009. Virksomhedens afskrivningsprincip efter dansk regnskabsregulering er i overensstemmelse med IAS 16, *Materielle anlægsaktiver* og den værdi som bygningen er opskrevet til, er i store træk i overensstemmelse med dagsværdien på datoen for omvurderingen i henhold til IFRS.

Virksomheden overgår til IFRS med åbningsbalancedato den 1. januar 2009. Det er besluttet, at selskabet fremadrettet skal måle bygninger til kostpris i overensstemmelse med IAS 16, *Materielle anlægsaktiver*.

Bygningen har en dagsværdi på 415 mio. kr. den 1. januar 2009. Virksomheden kan således vælge (a), at opskrive bygningen til dagsværdi på datoen for overgangen til IFRS (b), at anvende bogført værdi ifølge dansk regnskabsregulering eller (c), at anvende IAS 16, *Materielle anlægsaktiver* med tilbagevirkende kraft. De 3 senarier er vist nedenfor med tilhørende posteringer, som er krævet på datoen for overgangen til IFRS.

Det bemærkes, at der af overskuelighedshensyn ikke er inkluderet udskudt skat i dette eksempel.

(a) Opskrivning af bygning til dagsværdi på datoen for overgang til IFRS

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Produktionsbygning (415-380)	35	
Kredit:	Overført resultat		35

Regulering af bogført værdi til dagsværdi som IFRS kostpris.

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Opskrivningshenlæggelse (390-351)	39	
Kredit:	Overført resultat		39

Tilbageførsel af tidligere opskrivning den 1. januar 2008.

Eksempel – måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi (fortsat)

(b) Anvendelse af bogført værdi ifølge dansk regnskabsregulering

Der kræves ingen reguleringer, idet afskrivningsprincip og den tidligere foretagne opskrivning er i overensstemmelse med IAS 16, *Materielle anlægsaktiver*.

(c) Anvendelse af IAS 16, Materielle anlægsaktiver med tilbagevirkende kraft

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Opskrivningshenlæggelse (390-351)	39	
Kredit:	Produktionsbygning (390-360)		30
Kredit:	Akkumulerede afskrivninger		9

Tilbageførsel af tidligere opskrivning den 1. januar 2008

		Mio. kr.	Mio. kr.
Debet:	Akkumulerede afskrivninger $((390 \times 1/39) - (360 \times 1/40))$	1	
Kredit:	Overført resultat		1

Tilbageførsel af andel af afskrivning vedrørende den opskrevne værdi den 1. januar 2008, som var ført i 2009.

Figur 4.6.2.2.1 Eksempel – måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi, egen tilvirkning.

4.6.2.3 Aktiver overtaget ved en virksomhedssammenslutning

Såfremt undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende virksomhedssammenslutninger anvendes, vil den regnskabsmæssige behandling af overtagne aktiver fra tidligere virksomhedssammenslutninger være forskellig alt afhængig af om aktiverne var indregnet under dansk regnskabsregulering eller ej. Hvis aktiverne var indregnet ifølge danske regler vil aktiverne kunne måles til omvurderet værdi i åbningsbalancen. Men hvis aktiverne ikke var indregnet efter danske regler vil alene yderligere immaterielle anlægsaktiver kunne indregnes i åbningsbalancen og eventuelt mål til dagsværdi jf. afsnit 4.6.1.6.

4.6.2.3.1 IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* Appendiks C – Materielle og immaterielle anlægsaktiver indregnet under dansk regnskabsregulering

I henhold til IAS 40, *Investeringsejendomme* kan en virksomhed vælge at måle investerings-ejendomme til dagsværdi. Det kræver blot, at virksomheden måler alle investerings-ejendomme til dagsværdi modsat måling til omvurderet værdi jævnfør ovenstående, hvor virksomheden har mulighed for selektivt at udvælge, hvilke ejendomme den vil måle til omvurderet

værdi ved overgangen til IFRS. Såfremt denne mulighed vælges, så er det dagsværdien på åbningsbalancen i henhold til den relevante standard for den pågældende aktivtype, som finder anvendelse. Korrektionerne til IFRS indregnes i de frie reserver under egenkapitalen.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at efter ÅRL kan investeringsejendomme kun måles til dagsværdi efter reglerne for investeringsvirksomhed, hvis det er virksomhedernes eneste hovedaktivitet at investere i investeringsejendomme, mens IAS 40, *Investeringssejendomme* giver mulighed for, at alle investeringsejendomme måles til dagsværdi, uanset om det er virksomhedernes hovedaktivitet⁵⁹. Derudover giver IAS 40, *Investeringssejendomme* mulighed for at vælge mellem dagsværdi og kostpris, hvilket også kendes fra ÅRL, mens der i RV 16, *Investeringssejendomme* er krav om, at investeringsejendomme måles til dagsværdi, når virksomhedernes hovedaktivitet er at besidde investeringsejendomme⁶⁰. Reglerne i ÅRL og RV 16, *Investeringssejendomme* for investeringsejendomme omfatter i modsætning til IAS 40, *Investeringssejendomme* ikke ejendomme, som er under opførelse og udvikling til fremtidig brug som investeringsejendomme. Disse vil således ikke kunne måles til dagsværdi efter ÅRL eller RV førend de pågældende ejendomme er færdigopførte⁶¹. Der vil med baggrund heri kunne opstå væsentlige forskelle i tilknytning til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til virksomhedernes samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1.

Virksomhedernes bogførte værdier ifølge dansk regnskabsregulering kan videreføres under IFRS, såfremt målingen af de pågældende aktiver umiddelbart efter købet heraf foretages i overensstemmelse med de relevante standarder for de pågældende aktiver. Hvis ikke afskrivningsprincippet under dansk regnskabsregulering medfører væsentlige forskelle i afskrivningerne i forhold til et IFRS afskrivningsprincip, skal der ikke ske korrektion heraf. Men er det modsatte tilfældet, indregnes forskellen fra købet af aktivet og frem til åbningsbalancedatoen i de frie reserver under egenkapitalen.

⁵⁹ ÅRL § 38 og IAS 40, *Investeringssejendomme* § 32A pkt. A.

⁶⁰ IAS 40, *Investeringssejendomme* § 32 A pkt. A og ÅRL § 38 og § 40 samt RV 16, *Investeringssejendomme* afsnit 4 samt 24.

⁶¹ ÅRL § 38 og RV 16, *Investeringssejendomme* afsnit 13.

4.6.2.3.2 IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* Appendiks C – Materielle og immaterielle anlægsaktiver ikke indregnet under dansk regnskabsregulering

Aktiver, som ikke er indregnet under ÅRL/RV har ikke nødvendigvis en kostpris på 0 kr. ved overgangen til IFRS. IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* kræver implementering af IFRS med tilbagevirkende kraft således, at overtagne ikke tidligere indregnede aktiver måles som om, at de altid havde været indregnet i det overtagne selskabs regnskab i henhold til IFRS. Alle foretagne korrektioner indregnes i de frie reserver under egenkapitalen i åbningsbalancen. Virksomhederne kan ligeledes vælge, at anvende bestemmelserne omkring måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* på overtagne aktiver fra en virksomhedssammenslutning.

4.6.2.3.3 Implementering af IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* med tilbagevirkende kraft

Reglerne om måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi finder ikke anvendelse såfremt virksomhederne vælger, at implementere IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger* med tilbagevirkende kraft på alle overtagne aktiver, som derved måles i overensstemmelse med de relevante standarder på overtagelsesdagen, hvilket som udgangspunkt også vil være til dagsværdi jf. afsnit 4.6.1.4 og afsnit 4.6.1.5.

4.6.2.4 Udvindingsaktiviteter

Denne undtagelse gælder alene for aktiver, som er omfattet af bestemmelserne i IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* eller IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver* i forhold til udvikling og produktion af udvindingsaktiviteter.

I henhold til nogle landes lokale regnskabsregler er det tilladt, at måle efterforsknings- og vurderingsaktiviteter i udviklings- eller produktionsfasen som kostcentre, der inkludere mange forskellige aktiver indenfor et stort geografisk område⁶². IASB indførte som følge heraf i juli 2009 denne undtagelse vedrørende efterforskning og vurdering af mineralressourcer⁶³.

⁶² Basis for Conclusions on IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards § BC47A.

⁶³ Bestemmelsen gælder for regnskabsår startende på eller efter den 1. januar 2010 med mulighed for førtidsimplementering. Såfremt standarden førtidsimplementeres skal det oplyses i årsrapporten.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at der ikke findes tilsvarende regnskabsbestemmelser i dansk regnskabslovgivning⁶⁴.

Det er ifølge IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* tilladt, at anvende ovenstående metode til måling af udvindingsaktiviteter såfremt virksomhederne anvendte denne metode under dansk regnskabsregulering. Målingen efter dette princip forudsætter:

- At efterforskningsaktiver mv. måles til det beløb, der er opgjort efter danske regler, og
- at aktiver vedrørende udvikling eller produktion måles til det beløb, der er opgjort efter dansk regnskabsregulering. Dette beløb skal fordeles forholdsmæssigt på kostcentrets underliggende aktiver på åbningsbalancedatoen.

Virksomheder, der vælger at anvende undtagelsen skal teste både efterforsknings- og vurderingsaktiviteter samt udvindingsaktiviteter i udviklings- eller produktionsfasen for værdiforringelse ved overgangen til IFRS. Efterforsknings- og vurderingsaktiviteter testes efter bestemmelserne i IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* mens udvindingsaktiviteter i udviklings- eller produktionsfasen testes for værdiforringelse efter bestemmelserne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*. Et eventuelt nedskrivningsbehov indregnes i IFRS-åbningsbalancen.

Da det er vanskeligt, at indhente tilstrækkelig information til at opgøre forventede fremtidige pengestrømme fra efterforsknings- og vurderingsaktiviteter, indeholder IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* en række lempelser i forhold til bestemmelserne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*, vedrørende identifikation af situationer, hvor der skal foretages nedskrivningstest. Der skal ifølge IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* foretages en detaljeret nedskrivningstest efter principperne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*, når forhold og omstændigheder indikerer, at den regnskabsmæssige værdi overstiger genindvindingsværdien⁶⁵. IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* indeholder eksempler på forhold og omstændigheder, der kan indikere, at et aktiv er vær-

⁶⁴ Deloitte – IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarter, side 64.

⁶⁵ For et aktiv er genindvindingsværdien den højeste værdi af kapitalværdien og salgsværdien fratrukket forventede omkostninger ved et salg. Kapitalværdien er for et aktiv den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige nettoindbetalinger, som aktivet på balancedagen forventes at indbringe ved fortsat benyttelse i den nuværende form.

diforringet, og som skal danne grundlag for virksomhedens vurdering i stedet for kriterierne i IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*⁶⁶.

Lempelserne i IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* betyder, at pengefrembringende enheder (CGU'er – Cash Generating Units), der beskæftiger sig med efterforsknings- og vurderingsaktiviteter, kan fastlægges på et højere niveau, end det ville være tilfældet efter IAS 36, *Værdiforringelse af aktiver*, dog ikke højere end et driftssegment, som defineret i IFRS 8, *Driftssegmenter*^{67,68}. Denne lempelse vurderes efter min opfattelse, at kunne henføres til det faktum, at undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* tillader et lidt mere løst princip for fastsættelsen af kostpriser end normalt under IFRS, hvilket antages, at skyldes vanskelighederne med, at indhente tilstrækkelig information til, at opgøre forventede fremtidige pengestrømme vedrørende efterforsknings- og vurderingsaktiviteter.

4.6.2.6 Sammenfatning - måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi

IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* muliggør måling af anlægsaktiver til dagsværdi eller omvurderet værdi i IFRS-åbningsbalancen. Bestemmelsen omfatter nu efter ændringerne som følge af Improvements to IFRSs 2010 alle tænkelige former for anlægsaktiver, herunder udvindingsaktiver og takstregulerede aktiviteter. Virksomhederne har med denne bestemmelse i væsentligt omfang mulighed for, at påvirke selskabets regnskabsaflæggelse under IFRS. Idet materielle og immaterielle anlægsaktiver kan måles efter vidt forskellige principper, som vil have stor betydning for virksomhedens fremtidige performance, da det valgte princip for måling af materielle anlægsaktiver og immaterielle anlægsaktiver i IFRS-åbningsbalancen, vil påvirke størrelsen af afskrivninger samt eventuelle nedskrivninger i efterfølgende regnskabsår. Danske virksomheder har ikke tilsvarende muligheder ifølge de danske regler.

Bestemmelsen medfører indirekte en lempelse i forbindelse med implementeringen af IFRS, da der derved fx ikke stilles krav om måling til historiske kostpriser efter principperne i IAS

⁶⁶ IFRS 6, *Efterforskning og vurdering af mineralressourcer* § 18-21.

⁶⁷ Deloitte, IFRS Introduktions til de internationale regnskabsstandarder, side 66.

⁶⁸ Et driftssegment defineres som et element af en virksomhed: a) der udøver forretningsaktiviteter, hvorigennem virksomheden kan frembringe omsætning og pådrage sig omkostninger (herunder omsætning og omkostninger fra transaktioner med andre elementer af virksomheden), b) hvorom der foreligger separat økonomisk information og c) hvis driftsresultater regelmæssigt gennemgås af virksomhedens øverste operationelle ledelse med henblik på allokering af ressourcer og vurdering af indtjening.

16, *Materielle anlægsaktiver*, IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver* og IAS 40, *Investerings-ejendomme*, hvilket vil lempe processen for virksomheder med mindre gode anlægsregistreringer.

4.6.3 Leasingkontrakter

Der er ikke nogen eksplicit undtagelse eller frivillig undtagelse i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, som giver virksomhederne tilladelse til ikke at anvende IAS 17, *Leasingkontrakter* med tilbagevirkende kraft. Hvis ikke alle finansielle leasingkontrakter tidligere er indregnet, skal de indregnes i IFRS-åbningsbalancen. Hvis ikke alle finansielle leasingkontrakter er indregnet under dansk regnskabsregulering, skal virksomhederne fastlægge aktivernes dagsværdier på tidspunktet for begyndelsen af leasingkontrakterne, eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse såfremt disse er lavere. I forlængelse heraf skal virksomhederne beregne leasingaktivernes nedskrevne værdier på datoen for implementeringen af IFRS, samtidig med at de finansielle leasingforpligtelser skal beregnes på baggrund af nutidsværdien af minimumsleasingydelse ved anvendelse af den umiddelbare rente i leasingkontrakterne eller i særlige tilfælde leasinggivers lånerenter.

Danske virksomheder vil efter min opfattelse som udgangspunkt ikke have svært ved, at efterleve kravene i IFRS vedrørende finansielle leasingaktiver, idet sådanne kontrakter i henhold til ÅRL/RV ligeledes skal indregnes i virksomhedernes balancer⁶⁹. Der er enkelte forskelle mellem regnskabsreglerne, der kan medføre korrektioner i forbindelse med overgangen til IFRS som ikke vil blive behandlet yderligere i denne opgave.

Det kan være svært eller ligefrem umuligt at fastsætte dagsværdien af leasingaktiver med tilbagevirkende kraft, idet virksomhederne ikke nødvendigvis har oplysninger om aktivernes dagsværdier på tidspunktet for indgåelsen af leasingkontrakterne. Metoden kan derfor i nogle tilfælde medføre en upålidelig måling af leasingaktiverne. Virksomhederne har derfor mulighed for, at måle tidligere kapitaliserede leasingaktiver til dagsværdi på datoen for implementeringen af IFRS jf. afsnit 4.6.2.1.

⁶⁹ ÅRL § 83A og RV 21, *Leasing* afsnit 38.

IFRIC 4, *Vurdering af, om en aftale indeholder en leasingaftale* og SIC 27, *Vurdering af indholdet af transaktioner, som har juridisk form af en leasingkontrakt* indeholder yderligere vejledning om, hvordan man afgør, om en aftale er omfattet af reglerne vedrørende leasingkontrakter i IAS 17, *Leasing*. Disse bestemmelser vil ikke blive behandlet yderligere i denne opgave.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at IASB på nuværende tidspunkt arbejder på en ny standard vedrørende den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter, som vil medføre indregning af stort set alle leasingkontrakter i balancen, såfremt virksomhederne besidder "retten til at anvende aktivet", hvorved bestemmelserne vedrørende operationelle leasingaktiver udgør. Såfremt denne standard vedtages i dens nuværende form, vil den medføre væsentlige ændringer i forhold til den gældende IAS 17, *Leasingkontrakter* og derudover også væsentlig forskelle i forhold til den regnskabsmæssige behandling af leasingkontrakter under ÅRL/RV⁷⁰.

4.6.4 Personaleydelser

Den følgende analyse gælder for virksomheder, som har vedtaget at indregne aktuarmæssige gevinster og tab ved anvendelse af "korridormetoden" i henhold til bestemmelserne i IAS 19, *Personaleydelser*⁷¹, idet hovedparten af de i kapitel 3 analyserede virksomheder i forbindelse med implementeringen af IFRS har valgt at benytte "korridormetoden" selvom, denne metode er mindre retvisende end de alternative metoder. Det er muligt at anvende andre principper for måling af personaleydelser som fx øjeblikkelig indregning af aktuarmæssige gevinster og tab i anden totalindkomst eller indregning af omkostningen, når medarbejderen har udført arbejdsydelsen, hvilket ligeledes gælder for de såkaldte bidragsbaserede pensionsordninger⁷².

Bestemmelserne i IAS 19, *Personaleydelser* medfører at ydelsesbaserede pensionsforpligtelser samt aktuarmæssige gevinster og tab ikke nødvendigvis straks indregnes i resultatopgørelsen⁷³. Virksomheden kan også vælge et regnskabsprincip, hvor alene de aktuarmæssige ge-

⁷⁰ IAS Plus IFRS Projects Insights – Leases.

⁷¹ IASB har den 29. april 2010 udsendt et udkast til ændring af IAS 19, *Personaleydelser* (ED/2010/3), som overordnet vil blive behandlet i afsnit 4.6.4.7 Udkast af 29. april 2010 om ændring af IAS 19, *Personaleydelser*.

⁷² Deloitte – IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandards, side 132.

⁷³ Pensionsforpligtelsen opgøres principielt som den aktuarmæssige beregning af den tilbagediskonterede forpligtelse til fremtidige pensionsudbetalinger, som medarbejderne har optjent. Herfra trækkes dagsværdien af eventuelle aktiver i ordningen. Der tages ved opgørelsen hensyn til forventninger om fratræden, dødeligheden,

vinster og tab uden for et forudbestemt område ("korridormetoden") indregnes i resultatopgørelsen i fremtidige perioder. De aktuarmæssige gevinster og tab beregnes her i forhold til det gennemsnitlige forventede resterende arbejdsliv for medarbejderne som den ydelsesbaserede pensionsforpligtelse omfatter. Aktuarmæssige gevinster og tab i "korridoren" skal ikke indregnes, men virksomheden kan som regnskabsprincip vælge at indregne disse gevinster og tab⁷⁴.

Implementering af "korridormetoden" i henhold til IAS 19, *Personaleydelser* med tilbagevirkende kraft vil medføre, at akkumulerede aktuarmæssige gevinster og tab fra tidspunktet for indgåelsen af hver eneste ydelsesbaserede pensionsordning skal opdeles på indregnede og ikke-indregnede gevinster og tab ved hver regnskabsafslutning indtil datoen for implementeringen af IFRS. Dette vil i mange tilfælde være umuligt med mindre, at virksomhederne før overgangen til IFRS opgjorde værdien af ydelsesbaserede pensionsordninger efter tilsvarende principper. Det bemærkes i forbindelse hermed, at der i dansk regnskabsregulering ikke findes tilsvarende bestemmelser for personaleydelse⁷⁵.

IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* tillader derfor, at virksomheder indregner alle akkumulerede aktuarmæssige gevinster og tab indtil datoen for overgangen til IFRS i de frie reserver på egenkapitalen. Såfremt virksomhederne vælger, at følge denne undtagelse, skal den anvendes på alle ydelsesbaserede pensionsordninger omfattet af virksomhedernes koncerner. Selvom undtagelsen anvendes i forbindelse med overgangen til IFRS, er virksomhederne ikke afskåret fra fremover, at anvende "korridormetoden", som i så fald skal beregnes på ny fra datoen for overgangen til IFRS jf. afsnit 4.6.4.7.

Den valgfrie undtagelse kan altså resultere i betydelige korrektioner af egenkapitalen i IFRS-åbningsbalancen og dermed også den samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1. Men som følge deraf vil virksomhederne ikke skulle amortisere tidligere års aktuarmæssige tab over

lønstigninger mv. ligesom der tages hensyn til forventninger om udvikling i afkastet på ordningens aktiver samt forskydningerne i det "faktiske" forløb i forhold til det tidligere forventede. Dog skal sådanne forskydninger ikke nødvendigvis indregnes med det samme.

⁷⁴ Deloitte – IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarter, side 132.

⁷⁵ Deloitte – IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarter, side 130.

resultatopgørelsen efter overgangen til IFRS. Alene aktuarmæssige gevinster og tab efter implementering af IFRS vil fremadrettet skulle indregnes i resultatopgørelsen⁷⁶.

4.6.4.1 Datterselskabet implementere IFRS før moderselskabet

Såfremt moderselskabet i en koncern implementere IFRS efter, at et datterselskab har implementeret IFRS, vil den valgfrie undtagelse, som omtalt i afsnit 4.6.4 ikke omfatte alle ydelsesbaserede pensionsordninger. Det skyldes at moderselskabet skal anvende datterselskabets dato for implementering af IFRS i forhold til den regnskabsmæssige behandling af datterselskabet og dets ydelsesbaserede pensionsordninger i moderselskabets IFRS-åbningsbalance⁷⁷.

4.6.4.2 Ydelsesbaserede pensionsordninger overtaget i en virksomhedssammenslutning

Såfremt en ydelsesbaseret pensionsordning er overtaget i forbindelse med en virksomhedssammenslutning, indregnes pensionsordningen alene i koncernregnskabet fra overtagelsestidspunktet. Ydelsesbaserede pensionsordninger overtaget i en virksomhedssammenslutning måles på overtagelsestidspunktet i overensstemmelse med bestemmelserne i IFRS 3, *Virksomhedssammenslutninger*. Det fremgår endvidere af eksempel 2 i implementeringsvejledningen til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, at pensionsforpligtelser og korresponderende korrektioner hertil indregnes i de frie reserver fra overtagelsestidspunktet⁷⁸. Det bemærkes i tilknytning hertil, at en virksomhed ikke kan nulstille behandlingen af en pensionsforpligtelse overtaget ved en virksomhedssammenslutning til en dato tidligere end overtagelsesdatoen, da det vil ændre hele værdiansættelsen af den overtagne virksomhed.

4.6.4.3 Undtagelser fra oplysningskravene i IAS 19, *Personaleydelser*

IAS 19, *Personaleydelser* indeholder en lang række oplysningsforpligtelser i forhold til oplysning af de følgende beløb for indeværende og tidligere regnskabsår:

⁷⁶ Deloitte – First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 33.

⁷⁷ Deloitte – First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 33.

⁷⁸ Guidance on implementing IFRS 1 First-time adoption of International Financial Reporting Standards, afsnit IG 22.

- Nutidsværdien af den ydelsesbaserede pensionsforpligtelse, dagsværdien af ordningens aktiver samt over- eller underskud i ordningen,
- de forventede korrektioner af ordningens forpligtelser udtrykt som enten et beløb eller som en procentdel af ordningens forpligtelser ved regnskabsårets udgang, og
- de forventede korrektioner af ordningens aktiver udtrykt som enten et beløb eller som en procentdel af ordningens aktiver ved regnskabsårets udgang.

Der er tale om omfattende oplysningskrav, som i mange tilfælde vil være ressourcekrævende at opgøre med tilbagevirkende kraft. Som en konsekvens af overgangsbestemmelserne i IAS 19, *Personaleydelser*, tillader IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* at virksomhederne alene fremadrettet afgiver disse oplysninger⁷⁹.

4.6.4.4 Tidligere ikke indregnede pensionsomkostninger

Pensionsomkostninger vedrørende tidligere perioder kan opstå, når virksomhederne indfører en ydelsesbaseret pensionsordning eller ændrer ydelserne i henhold til eksisterende ydelsesbaserede pensionsordninger. Effekten af ændringer for tidligere perioder indregnes lineært over den gennemsnitlige periode indtil de omfattede medarbejdere har optjent ret til den nye eller ændrede ydelse. I det omfang retten til ydelsen allerede er optjent straks efter introduktionen eller ændringen af ordningen, indregnes effekten straks i resultatopgørelsen, hvilket altid vil være tilfældet for fratrådte medarbejdere⁸⁰.

IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder ikke nogen lempelser i forhold til kravet om, at identificere og amortisere pensionsomkostninger vedrørende tidligere regnskabsår på datoen for implementeringen af IFRS, som endnu ikke er indregnet, lineært over den gennemsnitlige periode, indtil der er erhvervet ret til ydelserne. Dette krav vurderes i almindelighed, at være mindre omfattende end implementeringen af ”korridormetoden” med tilbagevirkende kraft for aktuariemæssige gevinster og tab, idet kravet ikke nødvendiggør etableringen af et datagrundlag fra tidspunktet, hvor kontrakten blev indgået og indtil implementeringen af IFRS⁸¹.

⁷⁹ IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* § D11.

⁸⁰ IAS 19, *Personaleydelser* § 96.

⁸¹ Deloitte – First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 34.

4.6.4.5 Aktuarmæssige vurderinger

Virksomhedernes første IFRS-årsrapporter reflekterer målingen af ydelsesbaserede pensionsforpligtelser på tre forskellige datoer, (1) på datoen for regnskabsårets afslutning, (2) på datoen for sammenligningsårets afslutning samt (3) på datoen for implementeringen af IFRS. Virksomhederne opfordres til, men skal ikke, anvende kvalificerede aktuarer i forbindelse med beregningerne af de ydelsesbaserede pensionsforpligtelser. Det er tilladt, at anvende samme aktuarberegninger foretaget på en af disse datoer og rulle disse beregninger frem eller tilbage til de øvrige datoer, såfremt der i forbindelse dermed tages hensyn til væsentlige forhold som ændringer i markedspriser samt renter datoerne imellem⁸².

4.6.4.6 Skøn

Efter at have indarbejdet eventuelle justeringer som følge af tilpasningen af anvendt regnskabspraksis til IFRS skal virksomhederne sikre, at de forudsætninger, som blev anvendt ved de aktuarmæssige beregninger ifølge dansk regnskabsregulering, ligeledes anvendes på datoen for implementeringen af IFRS med mindre, at der forefindes objektive dokumentation for at disse forudsætninger var fejlagtige. Virksomhederne kan være nødsaget til at gøre sig forudsætninger på datoen for implementeringen af IFRS vedrørende forhold, som ikke var nødvendige i henhold til dansk regnskabsregulering⁸³. Sådanne forudsætninger skal fastsættes med udgangspunkt i omstændighederne på datoen for overgangen til IFRS, hvilket fx gør sig gældende i forhold diskonteringsrenten og dagsværdien af aktiverne i pensionsordningen. Ændringer i de aktuarmæssige forudsætninger, som opstår efter datoen for implementeringen af IFRS indregnes ikke i den ydelsesbaserede pensionsforpligtelse i IFRS-åbningsbalancen men i efterfølgende perioder.

4.6.4.7 Udkast af 29. april 2010 om ændring af IAS 19, *Personaleydelser*

IASB har den 29. april 2010 udsendt udkast til ændring af IAS 19, *Personaleydelser* (ED/2010/3). Forslaget indeholder ændringer til den regnskabsmæssige behandling af ydelsesbaserede pensionsordninger, herunder forbedring af bestemmelserne omkring indregning,

⁸² Guidance on Implementing IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards, afsnit IG 21.

⁸³ Guidance on Implementing IFRS 1 First-time Adoption of International Financial Reporting Standards, afsnit IG 20.

præsentation og oplysninger om ydelsesbaserede pensionsordninger. Udkastet behandler ikke måling af ydelsesbaserede pensionsordninger eller den regnskabsmæssige behandling af bidragsbaserede pensionsordninger.

De væsentligste foreslåede ændringer i ED/2010/3 er:

- Udkastet foreslår straks indregning af alle ændringer i de estimerede pensionsforpligtelser og ændringer i værdien af pensionsordningens aktiver. Dette vil fjerne den gældende mulighed for at udskyde indregning af visse gevinster og tab (den såkaldte ”korridormetode”).
- Udkastet foreslår en forbedret præsentation, som mere klart vil skelne mellem de forskellige omkostninger og reguleringer, der opstår fra ydelsesbaserede pensionsordninger, ligesom der stilles forslag om forbedrede oplysningskrav.
- Udkastet foreslår følgende opdeling og præsentation af ændringer i pensionsordninger:
 - Pensionsomkostninger vedrørende indeværende år (*service cost*) – som en del af personaleomkostninger i resultatopgørelsen
 - Renteindtægter- og omkostninger – som en del af finansieringsomkostninger i resultatopgørelsen
 - Genmåling af pensionsforpligtelser og –aktiver - i anden totalindkomst⁸⁴.

Vedtages forslaget i dets nuværende form vil det medføre at ”korridormetoden” ikke længere vil kunne anvendes under IFRS. Det vil medføre, at alle aktuarmæssige gevinster og tab vedrørende ydelsesbaserede pensionsordninger straks indregnes i anden totalindkomst, hvilket efter min opfattelse vil gøre det lettere for regnskabsbrugerne at forstå årsrapporterne, idet årsrapporterne derved vil udvise virksomhedernes faktiske udvikling fra et regnskabsår til et andet. Det er ikke tilfældet, når ”korridormetoden” anvendes, idet indregnede beløb kan vedrører tidligere perioder, hvilket besværliggør en meningsfuld analyse af virksomhedernes økonomiske udvikling fra et regnskabsår til et andet. Afskaffelsen af ”korridormetoden” vil således efter min opfattelse gøre regnskabsinformationerne mere sammenlignelige og gen-

⁸⁴ ED/2010/3 – Defined Benefit Plans – Proposed amendments to IAS 19, *Employee benefits* og Deloitte Børsnyt 2010 (Internt), side 24.

nemskuelige, hvilket er i overensstemmelse med IASB' formål med IFRS standarderne og formentlig også en af bevæggrundene for afskaffelsen af "korridormetoden".

4.6.4.8 Sammenfatning - personaleydelse

I forbindelse med implementeringen af IFRS har virksomhederne mulighed for, at anvende "korridormetoden", hvorved ikke alle aktuarmæssige gevinster og tab indregnes, hvilket hovedparten af de analyserede virksomheder har valgt at gøre. Da opfyldelse af kravene i IAS 19, *Personaleydelser* med tilbagevirkende kraft i mange tilfælde vil være umulig, kan virksomhederne vælge, at indregne alle akkumulerede aktuarmæssige gevinster og tab i de frie reserver på egenkapitalen i IFRS-åbningsbalancen for alle ydelsesbaserede pensionsordninger i koncernen. De omfattende oplysningskrav i IAS 19, *Personaleydelser* er ligeledes lempet i forhold til virksomhedernes første IFRS-årsrapport. Derudover opfordres virksomhederne til, at anvende kvalificerede aktuarer i forbindelse med opgørelsen af disse pensionsforpligtelser. Det skal i tilknytning hertil nævnes, at "korridormetoden" bortfalder såfremt IASBs forslag til ændring af IAS 19, *Personaleydelser* vedtages i dets nuværende form, hvilket vil medføre indregning af aktuarmæssige gevinster og tab direkte i anden totalindkomst. Det vil efter min opfattelse gøre det letter for regnskabsbrugerne, at forstå og analysere virksomhedernes årsrapporter, idet årsrapporterne derved alene vil udvise virksomhedernes faktiske udvikling fra et regnskabsår til et andet. Derudover vil bestemmelsen medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelse under IFRS kontra ÅRL og dermed også i tilknytning til virksomhedernes samlede finansielle performance, idet der ikke findes tilsvarende bestemmelserne i henhold til ÅRL.

4.6.5 Akkumulerede valutakursforskelle på egenkapitalen

Når udenlandske aktiviteter omregnes efter IAS 21, *Valutaomregning*, indregnes de heraf afledte valutakursforskelle direkte i anden totalindkomst og som en særskilt post på egenkapitalen, benævnt fx reserve for valutakursreguleringer, hvilket fx ses i årsrapporten for Pandora A/S for 2009⁸⁵. Valutaomregningen af udenlandske aktiviteter i forbindelse med indregningen i moderselskabets koncernregnskab foretages efter følgende principper:

⁸⁵ Årsrapport for Pandora A/S 2009, side 28.

- Samtlige aktiver og forpligtelser (både monetære og ikke-monetære) omregnes til balancedagens kurs.
- Indtægter og omkostninger omregnes til transaktionsdagens kurs (eller gennemsnitskurser). Typisk anvendes gennemsnitskurser, da omregning efter denne metode er lettere at håndtere i praksis.
- Den valutakursdifference, der opstår som følge af omregning af totalindkomstopgørelsen fra transaktionsdagens kurs eller gennemsnitskurs til balancedagens kurs, og den valutakursdifference, der opstår ved omregning af primo egenkapitalen i den udenlandske dattervirksomhed til balancedagens kurs, indregnes i direkte i anden totalindkomst og i reserve for valutakursreguleringer på egenkapitalen.
- Valutakursdifferencer, der opstår som følge af ændringer, der er foretaget direkte i den udenlandske enheds egenkapital, indregnes direkte i anden totalindkomst og i reserven for valutakursreguleringer på egenkapitalen⁸⁶.

Overordnet er der ikke forskel på den regnskabsmæssige behandling af valutaomregning vedrørende udenlandske aktiviteter under IFRS i forhold til principperne, som anvendes under ÅRL/RV. Dog indregnes valutakursdifferencerne ifølge dansk regnskabsregulering ikke i en særskilt reserve men i de frie reserver på egenkapitalen i koncernregnskabet.

Ved salg af kapitalandele i en udenlandsk enhed, der medfører tab af kontrol, skal den akkumulerede virkning af de omregningsdifferencer vedrørende den pågældende virksomhed, der er indregnet i anden totalindkomst og i reserve for valutakursreguleringer, overføres til resultatopgørelsen i den samme periode, som gevinst eller tab fra salg af enheden indregnes i resultatopgørelsen⁸⁷.

Implementeringen af IAS 21, *Valutaomregning* med tilbagevirkende kraft kan være besværlig, da det vil kræve, at virksomhederne med tilbagevirkende kraft opgør valutakursdifferencerne vedrørende udenlandske enheder fra etablerings- eller overtagelsestidspunktet og frem til datoen for overgangen til IFRS. Tilsvarende bestemmelser kendes ikke fra ÅRL/RV, da valutakursdifferencer ikke efter disse bestemmelser indregnes på en særskilt linje under egen-

⁸⁶ Deloitte, IFRS Introduktions til de internationale regnskabsstandarder, side 147.

⁸⁷ IAS 21, *Valutaomregning* § 48.

kapitalen. Det vil derfor for danske virksomheder være besværligt og ressourcekrævende at opgøre valutakursdifferencerne med tilbagevirkende kraft. Derudover medføre reglen fremadrettet et nyt informationsbehov i forhold til, at kunne opgøre gevinster og tab ved efterfølgende salg af udenlandske dattervirksomheder.

Virksomhederne kan vælge ikke, at opgøre valutakursdifferencerne med tilbagevirkende kraft. Såfremt virksomhederne vælger dette, nulstilles alle tidligere valutakursdifferencer på åbningsbalancedatoen opgjort ifølge dansk regnskabsregulering. Virksomhederne skal derefter alene fremadrettet følge de ovenstående anførte bestemmelser. I forbindelse med efterfølgende salg af udenlandske enheder, når den frivillige undtagelse er valgt, overføres alene valutakursdifferencer fra åbningsbalancedatoen og frem til salgsdatoen til resultatopgørelsen.

Efter min opfattelse vil bestemmelsen alene have ubetydelige konsekvenser i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i tilknytning til virksomhedernes samlede finansielle performance.

4.6.6 Investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder

IFRS indeholder ikke krav om, at virksomheder skal aflægge såkaldte moderselskabsregnskaber. Danske virksomheder, som frivilligt vælger, at implementere IFRS kan selv vælge om de alene ønsker, at aflægge koncernregnskabet efter IFRS og/eller om også moderselskabsregnskabet skal aflægges efter IFRS. Men en frivillig overgang til IFRS for koncernregnskabet medfører ikke, at danske virksomheder derved kan undgå, at udarbejde moderselskabsregnskabet i henhold til danske regnskabsregler.

Hvis virksomhederne vælger, at aflægge moderselskabsregnskaberne efter IFRS, skal virksomhederne implementere alle IFRS standarderne for både koncern- og moderselskabsregnskaberne, som er gældende på datoen for overgangen til IFRS. Det vil blandt andet betyde, at virksomhederne ligeledes skal udarbejde pengestrømsopgørelser for moderselskaberne, hvilket er påkrævet i henhold til IAS 7, *Pengestrømsopgørelse*, mens virksomhederne i henhold

til danske regler kan undlade, at udarbejde pengestrømsopgørelser for moderselskaberne såfremt disse er indeholdt i pengestrømsopgørelsen for koncernen⁸⁸.

IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber* omhandler de regnskabsmæssige principper for investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder i moderselskabsregnskaber. Sådanne investeringer skal måles efter et af de følgende principper:

- Indregning til kostpris, eller
- indregning i overensstemmelse med IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*.

Såfremt virksomhederne vælger, at måle sådanne investeringer til kostpris har virksomhederne mulighed for, at måle investeringerne til kostpris i overensstemmelse med IAS 27, *Koncernregnskaber og Separate regnskaber* eller til omvurderet værdi. Måling af investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder og fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet værdi kan foretages efter et af følgende to principper:

- Indregning til dagsværdi i overensstemmelse med IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling*, på datoen for overgangen til IFRS for moderselskabsregnskabet, eller
- bogført værdi i henhold til dansk regnskabsregulering på datoen for implementeringen af IFRS⁸⁹.

Muligheden for at måle investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder eller fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet værdi skyldes, at det i nogle tilfælde kan være svært eller ligefrem umuligt, at opgøre kostprisen i overensstemmelse med IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber*. Dette vil efter min opfattelse ikke umiddelbart være tilfældet for danske virksomheder, idet virksomhederne også ifølge danske regler løbende skal registrere anskaffelsessummerne vedrørende investeringer i den type aktiver, ligesom

⁸⁸ IAS 7, *Pengestrømsopgørelse* § 11 og ÅRL § 86 stk. 4.

⁸⁹ Deloitte – First time adoption of International Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 35.

de skal oplyses i anlægsnoterne i årsregnskaberne. Måling til dagsværdi i overensstemmelse med IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* vil efter min opfattelse i langt de fleste tilfælde ikke være attraktiv, idet udarbejdelsen af årlige dagsværdi vurderinger vil være relativt omkostningskrævende.

Såfremt virksomhederne vælger, at måle investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder eller fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet værdi, medfører det ikke, at alle sådanne investeringer skal måles til omvurderet værdi. Virksomhederne kan på individuel basis vælge, at måle enkelte eller grupper af investeringer til omvurderet værdi uafhængig af øvrige investeringer af samme type. Dermed vil investeringerne kunne måles til kostpris efter IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber* eller omvurderet værdi. Gældende for de investeringer, som måles til omvurderet værdi, kan virksomhederne igen på individuel basis vælge, at måle investeringerne til enten dagsværdi efter IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* eller til bogført værdi i henhold til dansk regnskabsregulering. Det skal bemærkes, at med valget om måling af investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder eller fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet værdi følger en række oplysningskrav i tilknytning til virksomhedernes første IFRS-årsrapporter.

Det bemærkes, at der i forbindelse med efterfølgende korrektioner af kostprisen for overtagne datterselskaber er forskel på den regnskabsmæssige behandling ifølge danske regnskabsbestemmelser og IFRS. Det skyldes, at efter dansk regnskabsregulering kan alene indtægtsføres et beløb svarende til den akkumulerede indtjening i den overtagne dattervirksomhed efter overtagelsen af kapitalandelen. Omvendt skal udbytter, som hidrører fra indtjening optjent før overtagelsen, indregnes som en reduktion af kostprisen på kapitalandelen⁹⁰. Mens alt udbytte efter IFRS indtægtsføres i resultatopgørelsen på deklarerings tidspunktet⁹¹. Denne forskel kan medføre væsentlige forskelle i regnskabsrapporteringen, hvorfor det er vigtigt, at være opmærksom herpå.

Vælger virksomhederne, at anvende bestemmelserne om måling af investeringer i dattervirksomheder, associerede virksomheder eller fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet

⁹⁰ KPMG – Indsigt i årsregnskabsloven - KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, side 263.

⁹¹ IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber* § 38 A.

værdi i moderselskabsregnskaberne, vil det medføre, at den bogførte værdi af investeringerne, vil være anderledes end de værdier, som goodwill er beregnet på baggrund af i forhold til koncernregnskaberne. Det gælder alene såfremt virksomhederne ikke vælger, at følge undtagelsen vedrørende virksomhedssammenslutninger i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*, hvilket oftest er forekommende jf. afsnit 3.2. Virksomheder, som måler investeringer i associerede eller fælles kontrollerede virksomheder til omvurderet værdi i overensstemmelse med IAS 39, *Finansielle instrumenter: Indregning og måling* i koncernregnskabet skal måle disse investeringer til samme værdi i moderselskabsregnskabet⁹².

Virksomhederne bør derudover være opmærksomme på, at symmetrien mellem modervirksomhedens resultat og egenkapital samt koncernens resultat og egenkapital forsvinder ved overgangen til IFRS jf. afsnit 2.1. Derved vil bestemmelsen medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen i relation til moderselskabet under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forbindelse med moderselskabets samlede finansielle performance.

4.6.7 Aktiver og forpligtelser i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures

I tilfælde af at en dattervirksomhed implementerer IFRS efter at dens modervirksomhed er overgået til IFRS, kan dattervirksomheden vælge et af de følgende principper for måling af aktiver og forpligtelser i dens første IFRS-årsrapport. Dattervirksomheden kan vælge, at anvende:

- De bogførte værdier, som vil indgå i moderselskabets koncernregnskab baseret på datoen for moderselskabets implementering af IFRS, hvis der ikke i forbindelse med indregningen i koncernregnskabet er foretaget elimineringer og omvurderinger som følge af moderselskabets overtagelse af dattervirksomheden i en virksomhedssammenslutning, eller
- de bogførte værdier opgjort i overensstemmelse med IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* baseret på datoen for dattervirksomhedens implementering af IFRS.

⁹² Deloitte, First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 36.

Som følge af forskellige datoer for implementeringen af IFRS, vil de bogførte værdier efter disse to alternativer ikke være ens. Derudover kan de bogførte værdier variere, såfremt den regnskabspraksis som moderselskabet anvender i koncernregnskabet, er forskellig fra den regnskabspraksis, som dattervirksomheden hidtil har anvendt i dets separate regnskab⁹³. Såfremt dattervirksomheden i sit separate regnskab anvender en anden regnskabspraksis end den moderselskabet anvender, betyder det, at dattervirksomheden til brug for konsolidering skal udarbejde en balance efter moderselskabets regnskabspraksis⁹⁴, hvilket tillige kendes fra dansk regnskabsregulering.

Såfremt dattervirksomhedens aktiver og forpligtelser måles på baggrund af værdierne på datoen for dattervirksomhedens overgang til IFRS, betyder det ikke, at de værdier som dattervirksomheden indgår med i moderselskabets koncernregnskab ændres tilsvarende. Da disse værdier er fastsat forud for dattervirksomhedens overgang til IFRS, forbliver de uændret efter dattervirksomhedens implementering af IFRS.

Formålet med denne undtagelse er at undgå, at koncernvirksomhederne skal udarbejde to parallelle balancer til brug for dels dattervirksomhedernes separate regnskaber og til brug for moderselskabernes koncernregnskaber.

Hvis dattervirksomheden vælger, at anvende de beløb, som indgår i moderselskabets koncernregnskab på datoen for moderselskabets overgang til IFRS, betyder det ikke nødvendigvis, at værdierne er fuldstændig ensartede, idet dattervirksomheden fx skal indarbejde efterfølgende afskrivninger frem til datoen over dattervirksomhedens overgang til IFRS.

Det bemærkes at bestemmelserne ligeledes gælder for associerede virksomheder og joint ventures.

4.6.7.1 Dattervirksomheden implementere IFRS før moderselskabet

Såfremt moderselskabet implementere IFRS efter, at dattervirksomheden er overgået til IFRS, skal dattervirksomhedens aktiver og forpligtelser indgå til de samme værdier i moderselska-

⁹³ Deloitte, First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 36.

⁹⁴ IAS 27, *Koncernregnskaber og separate regnskaber* § 24 og ÅRL § 119.

bets koncernregnskab, som de indgår med i dattervirksomhedens separate regnskab. Der skal ske korrektion for eventuelle eliminerings og omvurderinger som følge af moderselskabets eventuelle overtagelse af dattervirksomheden ved en virksomhedssammenslutning. Tilsvarende gør sig gældende for associerede virksomheder og joint ventures.

Det skal bemærkes, at ovenstående bestemmelserne samt bestemmelserne i afsnit 4.6.7 ikke gælder, såfremt moderselskabet og dattervirksomheden overgår til IFRS på den samme dato. Såfremt IFRS-åbningsbalancedatoen er den samme for begge virksomheder, kan virksomhederne uafhængigt af hinanden vælge, at anvende eller ikke, at anvende undtagelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse*⁹⁵.

4.6.8 Ændringer i værdien af retableringsforpligtelser

Ifølge IFRIC 1, *Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage et anlæg ud af drift, retablering og tilsvarende forpligtelser* skal nutidsværdien af retableringsforpligtelser indregnes i kostprisen for sådanne aktiver, hvilket vil medføre ændrede fremadrettede afskrivninger, idet den samlede kostpris afskrives over aktivets resterende brugstid. Det gælder dog kun såfremt, at retableringsforpligtelsen ikke er indregnet under dansk regnskabsregulering, hvilket som udgangspunkt ikke vil være tilfældet, idet både ÅRL og RV indeholder bestemmelser omkring medregning af retableringsforpligtelser i kostprisen for materielle anlægsaktiver⁹⁶.

Implementering af bestemmelserne i IFRIC 1, *Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage et anlæg ud af drift, retablering og tilsvarende forpligtelser* med tilbagevirkende kraft i forbindelse med overgangen til IFRS vil kræve, at virksomhederne skal konstruere et kartotek indeholdende alle sådanne korrektioner, som tidligere har været foretaget. Det vil i mange tilfælde være upraktisk og omkostningskrævende. IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* tillader derfor, at virksomhederne alene fremadrettet følger bestemmelserne i IFRIC, *Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage et anlæg ud af drift, retablering og tilsvarende forpligtelser*. Såfremt virksomhederne vælger, at følge denne undtagelse, skal virksomhederne:

⁹⁵ Deloitte, First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 37.

⁹⁶ Årsregnskabsloven med kommentarer afsnit 323 og RV 10, *Materielle anlægsaktiver* afsnit 26.

- Måle forpligtelsen på datoen for overgangen til IFRS i overensstemmelse med IAS 37, *Hensatte forpligtelser, eventualforpligtelser og eventualaktiver*⁹⁷.
- I det omfang at forpligtelsen er indenfor omfanget af IFRIC, *Ændringer i eksisterende forpligtelser i forbindelse med at tage et anlæg ud af drift, retablering og tilsvarende forpligtelser*, skal virksomhederne estimere et beløb, som ville have været indregnet i kostprisen for det pågældende aktiv, hvis virksomheden altid havde anvendt IFRS. Forpligtelsen opgøres på det tidspunkt, hvor forpligtelsen opstod ved, at tilbagediskontere forpligtelsen ved anvendelse af virksomhedens bedste skøn over den historiske risikofrie rente, som ville have været anvendt ved målingen af forpligtelsen i denne pågældende periode, og
- beregne de akkumulerede afskrivninger vedrørende den opgjorte forpligtelse på datoen for implementeringen af IFRS på baggrund af virksomhedens nuværende skøn over aktivets resterende brugstid ved anvendelse af det afskrivningsprincip, som virksomheden har valgt at anvende under IFRS.

Såfremt retableringsforpligtelsen er indregnet ifølge dansk regnskabsregulering, skal virksomhederne alene vurdere, hvorvidt opgørelsen af forpligtelserne under ÅRL/RV er i overensstemmelse med, hvad forpligtelserne ville have været, hvis IFRS havde været anvendt på tidspunktet for indregningen af forpligtelserne. Fremkommer der væsentlige forskelle indarbejdes korrektionerne i IFRS-åbningsbalancen.

Ved brug af undtagelsen undgår virksomhederne, at beregne hvad forpligtelsen ville have været på tidligere balancedage. I stedet beregnes retableringsforpligtelsen på datoen for implementeringen af IFRS og det antages i den forbindelse, at forpligtelsen korrigeret for den tidsmæssige værdi af penge, eksisterede på det tidspunkt, hvor aktivet blev anskaffet eller konstrueret. I forbindelse med beregningen af forpligtelsen vil det være nødvendigt, at tage hensyn til udviklingen i diskonteringsrenten fra anskaffelses – eller konstruktionstidspunktet.

⁹⁷ En hensat forpligtelse skal som hovedregel indregnes, når og kun når: (A) virksomheden på balancedagen har en retlig eller en faktisk forpligtelse som resultat af en tidligere begivenhed, (B) det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og (C) forpligtelsen beløbsmæssigt kan opgøres pålideligt.

Hvis aktiver måles til dagsværdi jf. afsnit 4.6.2.2, skal virksomhederne være opmærksomme på, at forpligtelserne ikke fejlagtigt medregnes to gange. Aktiverne måles i den forbindelse til brutto værdier før hensynstagen til værdien af retableringsforpligtelserne. En eventuel korrektion som følge af indregningen af retableringsforpligtelserne indregnes direkte i de frie reserver under egenkapitalen.

4.6.9 Låneomkostninger

Låneomkostninger, som er direkte knyttet til anskaffelse, opførelse eller produktion af et kvalificerende aktiv skal ifølge IAS 23, *Låneomkostninger*, indregnes som en del af aktivets kostpris. Andre låneomkostninger skal omkostningsføres i den periode, de vedrører. Et kvalificerende aktiv defineres, som et aktiv, hvor der kræves betydelig tid til, at gøre det klar til dets planlagte anvendelse eller salg, fx produktionsanlæg, elværker eller investeringsejendomme.

Indregningen af låneomkostninger i henhold til IFRS vedrørende varebeholdninger⁹⁸, immaterielle anlægsaktiver⁹⁹, materielle anlægsaktiver¹⁰⁰ og investeringsejendomme¹⁰¹ samt entreprisekontrakter¹⁰² forudsætter, at produktionen af det pågældende aktiv strækker sig over en betydelig periode.

Tilsvarende gælder ikke ifølge ÅRL/RV, idet virksomhederne her kan vælge, at indregne renter af kapital, der er lånt til at finansiere fremstillingen af et aktiv¹⁰³¹⁰⁴. Virksomhederne er ikke pligtige til, men har mulighed for at medregne låneomkostninger til kostprisen i henhold til danske regnskabsregler.

⁹⁸ Jf. IAS 2, *Varebeholdninger*.

⁹⁹ Jf. IAS 38, *Immaterielle anlægsaktiver*.

¹⁰⁰ Jf. IAS 16, *Materielle anlægsaktiver*.

¹⁰¹ Jf. IAS 40, *Investeringsejendomme*.

¹⁰² Jf. IAS 11, *Entreprisekontrakter*.

¹⁰³ Jf. ÅRL § 40 vedrørende anlægsaktiver samt § 44 vedrørende varebeholdninger, som forudsætter en længere fremstillingsperiode.

¹⁰⁴ Jf. RV 8, *Varebeholdninger*, som forudsætter en længere fremstillingsperiode og RV 10, *Materielle anlægsaktiver* samt RV 6, *Entreprisekontrakter*, der forudsætter en direkte sammenhæng mellem entreprisekontrakten og låneomkostningerne.

Argumenterne for at renter skal aktiveres vedrørende kvalificerende aktiver er blandt andet, at låneomkostninger reelt er en del af aktivernes kostpris, og at omkostningsføring på kort sigt formindsker indtjeningen samt resulterer i manglende sammenlignelighed mellem aktiver, der betales ved færdiggørelsen, og aktiver, der betales etapevis under opførelsen.

Danske virksomheder medregner efter min opfattelse ikke låneomkostninger i kostprisen vedrørende anlægsaktiver, hvilket underbygges af følgende kommentar fra Årsrapporten med kommentarer, *"Hidtil har det ikke været sædvane i Danmark at aktivere renter i større udstrækning"*¹⁰⁵. Det taler for at både bestemmelserne og praksis ligger et stykke fra hinanden.

Da IFRS på dette punkt er mere restriktiv end de danske regnskabsbestemmelser, vil det alt andet lige i de efterfølgende regnskabsår blive mere ressourcekrævende, at udarbejde årsrapporten efter IFRS end i henhold til de danske regnskabsbestemmelser.

De låneomkostninger, som kan aktiveres i henhold til IAS 23, *Låneomkostninger* er alene de faktisk afholdte nettolåneomkostninger, som virksomhederne ville have undgået, hvis der ikke var afholdt omkostninger til de kvalificerende aktiver. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger en direkte sammenhæng mellem lånet og det pågældende aktiv, opgøres de aktiveringsberettigede låneomkostninger ved, at anvende en aktiveringssats også benævnt en kalkulationsrente. Aktiveringssatsen beregnes som det vejede gennemsnit af de låneomkostninger, der kan knyttes til udestående lån bortset fra lån, der specielt er optaget for, at anskaffe et kvalificerende aktiv. Låneomkostninger, der aktiveres i en periode, må ikke oversige de faktisk afholdte låneomkostninger i samme periode. Tilsvarende gør sig gældende i henhold til reglerne i ÅRL/RV¹⁰⁶.

Låneomkostningerne i henhold til IFRS beregnes ved anvendelse af aktiveringssatsen i forhold til de foretagne investeringer¹⁰⁷.

Virksomheder kan vælge, at følge undtagelsen i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* vedrørende låneomkostninger og derved alene kapitalisere låneomkostninger fra åbningsbalancedatoen.

¹⁰⁵ Årsrapporten med kommentarer afsnit 325.

¹⁰⁶ Årsrapporten med kommentarer afsnit 325 og RV 10, *Materielle anlægsaktiver* afsnit 31.

¹⁰⁷ IAS 23, *Låneomkostninger* § 14.

Ændringer som følge af kapitaliseringen af låneomkostninger vedrørende kvalificerende aktiver, indregnes og oplyses i resultatopgørelsen for sammenligningsåret i virksomhedernes første IFRS-årsrapporter.

Såfremt virksomheder vælger, at måle aktiver til omvurderet værdi jf. afsnit 4.6.2 kapitaliseres låneomkostninger før datoen, hvorpå den pågældende omvurderede værdi blev fastsat ikke vedrørende sådanne aktiver, da værdien af renterne derved vil blive medregnet to gange i forbindelse med fastsættelsen af aktivernes værdi¹⁰⁸.

Bestemmelsen vil for virksomheder med meget lange fremstillingsprocesser i tilknytning til kvalificerende aktiver medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til disse virksomheders samlede finansielle performance jf. afsnit 3.1, idet danske virksomheder under ÅRL typisk ikke aktivere låneomkostninger som en del af anskaffelsessummen for sådanne aktiver.

¹⁰⁸ Deloitte, First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, side 46.

5. Konklusion

Opgaven har behandlet emnet ”Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen”. Som anført gentagne gange i opgaven er en frivillig overgang til IFRS præget af en række overvejelser samt regnskabsmæssige konsekvenser i forhold til virksomhedernes finansielle performance i henhold til danske bestemmelser. Det er altid virksomhedernes konkrete situationer samt bevæggrundene for implementeringen af IFRS som skal opvejes i forhold til konsekvenserne for virksomhedernes finansielle performance under IFRS.

Opgavens behandling af emnet er foretaget med udgangspunkt i nedenstående under- og hovedspørgsmål. Konklusionen på problemformuleringen følger på de efterfølgende sider:

Underspørgsmål:

- 1. Hvilke overvejelser bør virksomhederne foretage forud for en implementering af IFRS?*
- 2. Hvilke konsekvenser medfører regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS i relation til virksomhedernes samlede finansielle performance?*
- 3. Er der sammenhæng mellem virksomhedernes formål med at implementere IFRS og IABS' formål med udarbejdelsen af de internationale regnskabsstandarder?*

Opgavens hovedspørgsmål:

- 1. Hvilke generelle regler indeholder IFRS 1, Førstegangsansøgelse i tilknytning til udarbejdelsen af virksomhedernes første IFRS-årsrapporter?*
- 2. Hvilken betydning medfører regnskabsprincipperne under IFRS i forhold til regnskabsaflæggelse i henhold til danske regnskabsbestemmelser?*

Virksomhederne bør forinden en implementering af IFRS gøre sig en række overvejelser. En frivillig implementering af IFRS er umiddelbart mest oplagt for internationalt orienterede virksomheder, idet disse virksomheder kan have interesse i, at kunne benchmarke sig i forhold til udenlandske konkurrenter på et sammenligneligt grundlag ligesom virksomhedernes interesser består af både nationale såvel som internationale interesser, som bedre vil kunne læse og forstå regnskabsrapporteringen i henhold til IFRS frem for i henhold til dansk regnskabsregulering, idet IFRS regnskabsstandarderne er internationalt anerkendte regnskabsstandarder. Derudover kan en frivillig overgang til IFRS være interessant for virksomheder,

som inden for den nærmeste fremtid står over for, at skulle sælges eller børsnoteres, idet virksomhederne derved vil kunne præsentere sammenlignelig regnskabsrapportering i henhold til IFRS i en længere årrække, hvilket vurderes at være attraktivt i forhold til et salg eller en børsnotering, da eventuelle købere eller investorer derved vil kunne skabe sig et mere nuanceret billede af virksomhedernes performance over en længere periode.

Rapportering i henhold til IFRS medfører en lang række yderligere oplysningskrav samt væsentlige forskelle i regnskabsprincipperne i forhold til dansk regnskabsregulering, hvilket alt andet lige vil medføre øget administration og behov for øget uddannelse af virksomhedernes personale ikke mindst i forhold til de hastige ændringer af IFRS-standarderne.

Analysen af påvirkningen på virksomhedernes samlede finansielle performance i forhold til regnskabsaflæggelse i henhold til dansk regnskabsregulering viser generelt, at en række af virksomhedernes hoved- og nøgletal forbedres ved aflæggelse i henhold til IFRS, hvilket alt andet lige kan henføres til, at goodwill ikke løbende afskrives som det er tilfældet efter danske regler. De hoved- og nøgletal, som forbedres på denne baggrund er virksomhedernes resultat, egenkapital, finansielle gearing og egenkapitalens forrentning. Dog har de fleste af de analyserede virksomheder valgt, at anvende de frivillige undtagelser og derved først i de efterfølgende perioder implementere bestemmelserne i de enkelte standarder. Det er derfor ikke muligt, at analysere den samlede betydning for virksomhedernes hoved- og nøgletal. Der kan ikke på baggrund af analysen udledes en generel tendens i forhold til de øvrige hoved- og nøgletal, der på samme måde kan henføres til generelle forskelle i regnskabsprincipperne.

Der synes ikke at være en fuldstændig sammenhæng mellem IASB' formål med IFRS standarderne og virksomhedernes mål med regnskabsaflæggelsen i henhold til disse standarder. Det skyldes, at virksomhederne som hovedregel anvender de frivillige undtagelser i tilknytning til åbningsbalancen, hvilket ikke umiddelbart fører til mere sammenlignelige og gennemskuelige regnskabsinformationer i hvert fald ikke i åbningsbalancen. Derudover præsenteres virksomhedernes åbningsbalancer og dertilhørende noter på mange forskellige måder, hvilket kan undre, når implementeringsvejledningen til IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder eksempler på, hvordan disse kan, men ikke skal udarbejdes, som det kendes fra ÅRL, hvilket vurderes at være en af grundene til de mange forskellige måder, hvorpå disse præsenteres. Forskelligheden i disse meget centrale oplysninger vurderes på baggrund heraf ikke, at være i

overensstemmelse med IASB' formål med IFRS standarderne i forhold til, hvorvidt den måde disse oplysninger præsenteres på, er udtryk for sammenlignelige og gennemskuelige regnskabsinformationer. Tilsvarende vurderes brugen af "kooridormetoden" i forhold til måling af ydelsesbaserede pensionsordninger ligeledes ikke at være i overensstemmelse med IASB' formål med standarderne, idet disse bestemmelser tillader udskydelse af indregningen af aktuar-mæssige gevinster og tab til efterfølgende perioder, hvilket bevirker, at virksomhedernes årsrapporter ikke udtrykker disses reelle finansielle performance i den pågældende periode.

Virksomheder, som implementere IFRS skal i henhold til bestemmelserne i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* som en del af virksomhedernes først IFRS-årsrapport udarbejde en åbningsbalance på tidspunktet for overgangen til IFRS. Åbningsbalancen og de i tilknytning hertil krævede noter bestående af 3 balancer, 2 totalindkomstopgørelser og 2 resultatopgørelser, skal vise og forklare, hvilken betydning overgangen til IFRS har haft for virksomhederne. I forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen skal virksomhederne anvende de IFRS standarder, som er gældende på datoen for implementeringen af IFRS, selvom disse standarder ikke galt i tidligere perioder.

De obligatoriske og frivillige undtagelser i IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* medfører en række konsekvenser i forhold til virksomhedernes finansielle performance under ÅRL. De obligatoriske undtagelser, som virksomhederne skal følge i forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen vedrører behandlingen af regnskabsmæssige skøn, ophør af indregning af finansielle aktiver og forpligtelser, regnskabsmæssig behandling af sikringstransaktioner samt minoritetsinteresser. Alene den obligatoriske undtagelse i forhold til den regnskabsmæssige behandling af sikringstransaktioner vurderes, at medføre væsentlige ændringer i forhold til virksomhedernes finansielle performance under ÅRL, idet IFRS på dette punkt indeholder en række restriktive krav, som ikke kendes under ÅRL, hvilket vil medføre at mange danske virksomheder, som overgår til IFRS, ikke vil kunne opretholde behandlingen af afledte finansielle instrumenter som regnskabsmæssig sikring og indregning på egenkapitalen, hvorfor dagsværdien af sikringskontrakterne i stedet må indregnes i resultatopgørelsen. De øvrige obligatoriske undtagelser vurderes primært at medføre mindre ændringer blandet andet i forhold til klassifikationen af fx minoritetsinteresser.

IFRS 1, *Førstegangsanvendelse* indeholder derudover 18 frivillige undtagelser, som virksomhederne kan vælge, at benytte enkeltvis eller samlet i forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen. Hovedparten af de i opgaven analyserede virksomheder, som har implementeret IFRS i perioden 2005-2010, har valgt, at benytte de frivillige undtagelser i forbindelse med udarbejdelsen af åbningsbalancen. Det betyder, at virksomhedernes finansielle performance først for alvor i de efterfølgende perioder bliver påvirket af de ændrede regnskabsprincipper under IFRS.

Disse ændringer betyder blandt andet, at goodwill testes for værdiforringelse og ikke længere løbende afskrives, hvilket som udgangspunkt vil påvirke den finansielle performance positivt. I tilknytning til virksomhedsovertagelser, omkostningsføres transaktionsomkostninger efter IFRS, mens de i henhold til ÅRL tillægges anskaffelsessummen, hvilket påvirker virksomhedernes finansielle performance negativt. Derudover kan virksomhederne ikke længere under IFRS vælge ikke, at aktivere låneomkostninger vedrørende fremstilling af kvalificerende aktiver, som det er muligt i henhold til ÅRL. Det vil for virksomheder med meget lange fremstillingsprocesser i tilknytning til kvalificerende aktiver medføre væsentlige forskelle i forhold til regnskabsaflæggelsen under IFRS kontra ÅRL og dermed også i forhold til disse virksomheders samlede finansielle performance, idet danske virksomheder under ÅRL typisk ikke aktivere låneomkostninger som en del af anskaffelsessummen for sådanne aktiver. Såfremt moderselskabet som anvendt regnskabspraksis for måling af kapitalandele under ÅRL anvender den indre værdis metode, hvilket ofte er tilfældet, vil symmetrien mellem resultat og egenkapital i moderselskabet og koncernen ophøre ved overgangen til IFRS. Det skyldes at IFRS enten kræver anvendelse af kostpris eller dagsværdi på kapitalandele i moderselskabsregnskabet. Anvendelsen af kostpris vil herudover medføre en forsinkelse i indtægtsførelsen af den ordinære udbyttestrøm i lodrette koncernforhold, og dermed i muligheden for udbytteudlodning inden for samme regnskabsår. Det skyldes at udbytte efter kostprismetoden først kan indtægtsføres i det regnskabsår, hvori det vedtages.

Implementering af IFRS medfører således en række anderledes regnskabsprincipper og deraf afledte konsekvenser for virksomhedernes finansielle performance. Konsekvenserne i forhold til de ændrede regnskabsprincipper under IFRS vurderes generelt, at være færre end de ofte blæses op til at være.

Hermed afsluttes opgavens behandling af emnet ”Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen”. Det er opgaveløserens håb, at opgaven har givet øget indsigt i og forståelse af, hvilke overvejelser virksomhederne bør foretage forinden en frivillig implementering af IFRS samt, hvilken betydning regnskabsaflæggelse i henhold til IFRS har i forhold til dansk regnskabsaflæggelse i tilknytning til virksomhedernes finansielle performance.

6. Summary

I have written this thesis as a conclusion of my MSc in Business Administration and Auditing at Aalborg University. The thesis deals with the accounting rules in connection with Danish enterprises' optional transition to IFRS as well as the differences between Danish accounting rules and the IFRS provisions and their impact on the enterprises' financial performance. The title of the thesis is: "Optional implementation of IFRS and related implications for financial reporting".

I have chosen this subject as I think that increased comparability and transparency of enterprises' financial disclosures have become even more important in the wake of the financial crisis. Optional financial reporting according to IFRS may be a way for Danish unlisted enterprises to attract new financial investors, which may contribute to coming out of the crisis. Moreover, optional transition to IFRS may contribute to making enterprises ready for a subsequent sale or stock market listing.

The purpose of the thesis is to treat the below sub-questions and main questions:

Sub-questions:

4. *Which considerations should enterprises take into account prior to the implementation of IFRS?*
5. *What are the implications of financial reporting according to IFRS in relation to the enterprises' total financial performance?*
6. *Is there a connection between enterprises' purpose of implementing IFRS and IASB's purpose of preparing international accounting standards?*

Main questions of the thesis:

3. *What are the general rules of IFRS 1, First-time adoption in relation to the preparation of enterprises' first IFRS annual reports?*
4. *What are the implications of the accounting principles under IFRS compared to financial reporting according to the Danish accounting provisions?*

The thesis is structured so that chapter 2 discusses some of the considerations which the enterprises should take into account prior to the implementation of IFRS. Chapter 3 comprises an analysis of the consequences of the enterprises' total financial performance on transition to

IFRS versus financial reporting according to Danish rules. Moreover, the chapter consists of an analysis of Denmark's 100 largest non-financial enterprises in 2008 and 2009 which have implemented IFRS in the period 2005-2010 in relation to which corrections the enterprises have made in connection with the transition to IFRS and which optional exemptions the enterprises have chosen to use in this connection. Subsequently, the main questions of the thesis are discussed in chapter 4, which first clarifies which general rules apply for the preparation of the enterprises' first IFRS annual reports and the changed accounting principles and their impact compared to the financial reporting according to the Danish provisions.

Chapter 2 – Necessary considerations before a optional implementation of IFRS

An optional implementation of IFRS is most natural to internationally oriented enterprises as these enterprises may be interested in setting proper benchmarks to foreign competitors. Moreover, these enterprises both have natural and international interests who will be able to better read and understand the financial reporting prepared in accordance with IFRS instead of according to Danish rules. Furthermore, an optional transition to IFRS will be interesting to enterprises which are to be sold or listed in the near future since potential purchasers or investors will be able to create a more varied picture of the enterprises' performance over a long period of time.

Reporting according to IFRS requires a number of additional disclosures and involves significant differences in the accounting principles compared to Danish accounting legislation, which will result in increased administration and need for more education of the enterprises' staff, especially in relation to the rapid changes in the IFRS standards.

Chapter 3 – Consequences of implementing IFRS

The analysis of the impact on the enterprises' total financial performance when presenting financial statements according to IFRS versus Danish accounting regulation generally shows that a number of enterprises' financial highlights are improved when presenting financial statements according to IFRS, which may be attributable to goodwill not being currently amortised as in accordance with the Danish rules. The financial highlights which are improved on this background are the enterprises' profit/loss, equity, financial gearing and return on equity. It is not possible based on the analysis to conclude on a general trend in relation to the

other financial highlights which can also be attributable to general differences in the accounting principles.

The examination of which adjustments are often made on the transition to IFRS and which optional exemptions are used in this connection has shown that the majority of enterprises when choosing exemptions on the transition to IFRS have focused on a transition to IFRS with so few changes of amounts as possible. The reason for this is probably that the enterprises only to a limited extent have wanted to change previously reported accounting information and to procure old information on any business acquisitions, etc and instead chosen to focus on the future financial reporting according to IFRS.

Chapter 4 – IFRS 1, *First-time adoption* – with focus on the rules of enterprises which voluntarily implement IFRS

According to the Danish Financial Statements Act, Danish unlisted enterprises may voluntarily choose to present consolidated financial statements and/or financial statements according to IFRS under which the enterprises must comply with all IFRS standards approved by the EU in connection with the financial reporting. On the transition to IFRS, IFRS 1, *First-time adoption*, includes a number of disclosure requirements relating to the presentation and explanation of the transition to IFRS. According to these disclosure requirements, the enterprises' first IFRS annual reports must include three balance sheets, two income statements, two cash flow statements and two statements of changes in equity. If the parent financial statements are also presented according to IFRS, the parent must also prepare cash flow statements, which is not required according to the Danish rules.

IFRS 1, *First-time adoption*, includes a number of mandatory exemptions which the enterprises must observe on the transition to IFRS. As a result of these provisions, the enterprises cannot prepare the first IFRS annual report based on unreliable information as the exemptions limit the possibilities of adjustments to a number of matters which require adjustment in connection with the transition to IFRS. The areas comprised are accounting estimates, cessation of recognition of financial assets and liabilities, accounting treatment of hedging transactions as well as minority interests. Only the mandatory exemption relating to accounting treatment of hedging transactions is assessed to result in significant adjustments in relation to the transition as IFRS sets a number of restrictive requirements, which especially in relation to the re-

quirement of efficiency measurements and the documentation requirement result in the fact that many Danish enterprises which choose IFRS cannot continue to treat derivative financial instruments as accounting hedging and recognition in equity for which reason the fair value of the hedging contracts has to be recognised in the income statement instead.

Moreover, IFRS 1, *First-time adoption*, includes 18 different optional exemptions which the enterprises are free to choose among on the transition to IFRS. If the enterprises choose to apply the exemptions in IFRS 1, *First-time adoption*, this generally means that the adjustments and the work in relation to the transition to IFRS are limited compared to if the enterprises choose to follow the provisions of the individual IFRS standards of the individual items.

Apart from the rules of the accounting treatment of derivative financial instruments which have not been treated in this thesis, the provisions of business combinations are considered the most well-known of the IFRS provisions as these provisions generally give rise to a number of adjustments in connection with the transition to IFRS, as there are number of significant differences in accounting treatment compared to the Danish rules.

The analysis of the transitional financial statements of the 100 largest non-financial enterprises in Denmark in 2008 and 2009 has shown that the exemption in IFRS 1, *First-time adoption*, relating to measurement of fixed assets at restated value in the IFRS opening balance sheet is apparently an overlooked provision in connection with enterprises' transition to IFRS. This does not change the fact that it is possible for enterprises, in the IFRS opening balance sheet, to measure intangible assets or property, plant and equipment at the so-called restated value, which will then present the cost of the assets in the opening balance sheet, which is not possible according to the Danish Financial Statements Act/DAS. With this provision it will be possible for the enterprises to materially affect the financial reporting according to IFRS. Property, plant and equipment and intangible assets can be measured according to very different principles, which will have significant impact on the enterprises' future financial performance as the principle chosen for measurement of property, plant and equipment and intangible assets in the IFRS opening balance sheet will affect the size of depreciation/amortisation and any impairment losses in the subsequent financial years.

7. Litteraturliste

Love

Årsregnskabsloven.

Behandling af lovforslag

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=88506>.

Standarder

IFRS 1 - First-time Adoption of International Financial Reporting Standards.

IFRS 3 – Business Combinations.

IFRS 4 - Insurance Contracts.

IFRS 9 - Financial Instruments.

IAS 8 – Accounting Policies, Changes in Accounting Estimates and Errors.

IAS 12 – Income Taxes.

IAS 16 – Property, Plant and Equipment.

IAS 17 – Leases.

IAS 19 – Employee Benefits.

IAS 21 – The Effects of Changes in Foreign Exchange Rates.

IAS 23 – Borrowing costs.

IAS 27 – Consolidated and Separate Financial Statements.

IAS 32 - Financial Instruments: Presentation.

IAS 34 – Interim Financial Reporting.

IAS 36 – Impairment of Assets.

IAS 38 – Intangible Assets.

IAS 39 – Financial Instruments: Recognition and Measurement.

IAS 40 – Investment Property.

Fortolkningsbidrag

IFRIC 1 – Changes in Existing Decommissioning, Restoration and Similar Liabilities.

IFRIC 4 – Determining whether an Arrangement contains a Lease.

IFRIC 12 – Service Concession Arrangements.

IFRIC 18 - Transfer of Assets from Customers.

IFRIC 19 - Extinguishing Financial Liabilities with Equity Instruments.

SIC-15 – Operating Leases – Incentives.

Bekendtgørelser

IFRS-bekendtgørelsen (BKG 2004-12-14 nr. 1329).

Vejledninger

Vejledning til IFRS bekendtgørelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, marts 2005.

De Danske Regnskabsvejledninger.

Preface to International Financial Reporting Standards.

Framework for the preparation and presentation of financial statements.

Basis for conclusions on IFRS 1.

Guidance on implementing IFRS 1

Bøger

IFRS – Introduktion til de internationale regnskabsstandarder, Deloitte, ISBN: 978-87-89152-00-4.

Regnskabshåndbogen 2010, PWC.

IFRS i praksis 2007 – udvalgte områder og ny standard for små og mellemstore virksomheder, Ernst & Young, ISBN: 87-88874-26-5.

iGAAP 2009 – A guide to IFRS reporting, LexisNexis for Deloitte, ISBN: 978-0-7545-3583-6.

Årsrapporten med kommentarer 5. bogudgave 2007.

Den Danske Finansanalytikerforenings “Anbefalinger & Nøgletal 2010” 1. udgave 2010, ISBN: 978-87-89720-04-3.

Publikationer

First-time adoption of International Financial Reporting Standards – A guide to IFRS 1, Deloitte, November 2009.

IFRS – Eksempelregnskab 2009, Deloitte.

IFRS: An overview, KPMG, august 2009.

IFRS: An overview, KPMG, august 2008.

IFRSs in your pocket 2009, Deloitte.

Countdown to transition – Preparing for IFRS – a directors’ guide, Deloitte.

The conversion of Canadian GAAP to IFRS: Volume one – scoping the effort, Deloitte, maj 2007.

Beyond compliance – Strategic choices on the conversion to IFRS, Deloitte, marts 2009.

The road to a cost-effective conversion – Maximizing the return on your IFRS investment, Deloitte, 2009.

Preparing your first IFRS financial statements – Adopting IFRS, PWC, 2009.

Mapping the change – IFRS implementation guide, PWC, august 2008.

Converting to IFRS – An analysis of implementation issues, Ernst & Young, november 2006.

Indsigt i årsregnskabsloven – KPMG's praktiske guide til forståelse af loven, 5. udgave 2010/11.

Artikler og tidsskrifter m.fl.

Improvements to IFRSs 2010, IAS Plus Update, Deloitte, maj 2010.

Improvements to IFRSs 2010, Supplement to IFRS Outlook, Ernst & Young, Issue 71, maj 2010.

Notat af 9. februar 2004 fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med titlen ”Tilpasning af Årsregnskabsloven til IAS-forordningen”.

IFRS roadmap – Planning a Safe, Economic Trip, Deloitte, 2009.

Turbulent times 2nd edition – Key accounting considerations in today's volatile markets, Deloitte, december 2008.

<http://epn.dk/okonomi2/global/europa/article2070982.ece>.

http://ec.europa.eu/danmark/eu-olitik/alle_emner/finanser/2010/100504_graesk_redningspakke_da.htm.

Behandlingen af goodwill i den nye årsregnskabslov – set med investors øjne, Jyske Bank, oktober 2002.

IASB har udsendt udkast til en ny standard om takstregulerede aktiviteter, Deloitte intern, 13.08.2009 (<https://www.deloitteresources.com/pgContent.aspx?sid=0&cid=738290>).

IFRS Projects Insights, Leases, IAS Plus, Deloitte, marts 2011.

Hjemmesider

www.iasb.org

<http://www.efrag.org>

www.iasplus.com

www.deloitte.dk

www.deloitte.com

www.pwc.dk

www.pwc.com

www.ey.dk

www.ey.com

www.kpmg.dk

www.kpmg.com

www.eogs.dk

www.top1000.dk

www.Retsinfo.dk

Regnskaber

Børsnoterede men ikke finansielle virksomheder – lovpligtig implementering af IFRS

A.P. Møller Mærsk A/S – årsrapport 2005.

Carlsberg A/S – årsrapport 2005.
Novo Nordisk A/S – årsrapport 2004.
Vestas A/S – årsrapport 2005.
DSV A/S – årsrapport 2005.
FLSmidth & Co A/S – årsrapport 2005.
Dampskibsselskabet Norden A/S – årsrapport 2005.
Danisco A/S – årsrapport 2005.
NKT Holding A/S – årsrapport 2005.
Rockwool International A/S – årsrapport 2004.
H. Lundbeck A/S – årsrapport 2005.
Solar A/S – årsrapport 2005.
Schouw & Co. A/S – årsrapport 2005.
SAS A/S – årsrapport 2005.
Coloplast A/S – årsrapport 2004.
DFDS A/S – årsrapport 2005.
Novozymes A/S – årsrapport 2005.
Monberg & Thorsen A/S – årsrapport 2005.
Sanistål A/S – årsrapport 2005.
Sjælsø Gruppen A/S – årsrapport 2005.
Auriga Industries A/S – årsrapport 2005.
GN Store Nord A/S – årsrapport 2005.
William Demant Holding A/S – årsrapport 2005.
Per Aarsleff A/S – årsrapport 2005.
Øk A/S – årsrapport 2005.
Dalhoff Larsen & Horneman A/S – årsrapport 2005.
Dampselskabet Torm A/S – årsrapport 2005.
Pandora A/S – årsrapport 2009.
Post Danmark A/S – årsrapport 2005.
DONG Energy A/S – årsrapport 2005.
Danske Spil A/S – årsrapport 2005.

Unoterede og ikke finansielle virksomheder – frivillig implementering af IFRS

ISS A/S – årsrapport 2005.
TDC A/S – årsrapport 2005.
Danfoss A/S – årsrapport 2005.
MT Højgaard A/S – årsrapport 2005.
LM Glasfiber A/S – årsrapport 2005.
Telenor A/S – årsrapport 2005.
Aalborg Portland A/S – årsrapport 2006.
Euro Cater A/S – årsrapport 2007.
Falck A/S – årsrapport 2007.
Lego A/S – årsrapport 2007.
J-F. Lemvig Müller Holding A/S – årsrapport 2008.
Danish Crown AmbA – årsrapport 2009/10.

Unoterede virksomheder – regnskabsaflæggelse i henhold til ÅRL og/eller RV

Siemens Wind Power A/S – årsrapport 2008.
Arla Foods AmbA – årsrapport 2008.
Wrist Group A/S – årsrapport 2008.

DLG AmbA – årsrapport 2008.
Coop Denmark A/S – årsrapport 2008.
A/S United Shipping & Trading Company – årsrapport 2008.
Statoil Fuel & Retail A/S – årsrapport 2008.
House of Prince – årsrapport 2008.
Grundfos Holding A/S – årsrapport 2008.
VKR Holding A/S – årsrapport 2008.
A/S Dansk Shell – årsrapport 2008.
DT Group A/S – årsrapport 2008.
Nomeco A/S – årsrapport 2008.
Dagrofa A/S – årsrapport 2008.
Egmont fonden – årsrapport 2008.
Bestseller A/S – årsrapport 2008.
DSB – årsrapport 2008.
Icopal Danmark A/S – årsrapport 2008.
IBM Danmark ApS – årsrapport 2008.
Jysk A/S – årsrapport 2008.
Energi Danmark A/S – årsrapport 2008.
Rema 1000 Danmark A/S – årsrapport 2008.
SuperBest AmbA – årsrapport 2008.
Uno-X Energi A/S – årsrapport 2008.
Sonepar Nordic A/S – årsrapport 2008.
OK AmbA – årsrapport 2008.
Telia Danmark A/S – årsrapport 2008.
Semler Holding A/S – årsrapport 2008.
E. Phil & Søn A/S – årsrapport 2008.
Kuwait Petroleum Danmark A/S – årsrapport 2008.
Bygma gruppen A/S – årsrapport 2008.
Ditas AmbA – årsrapport 2008.
Leo Pharma A/S – årsrapport 2008.
Rambøll Gruppen A/S – årsrapport 2008.
Sauer-Danfoss Holding A/S – årsrapport 2008.
Ecco Sko A/S – årsrapport 2008.
Vattelfall A/S – årsrapport 2008.
Haldor Topsøe A/S – årsrapport 2008.
Energinet.dk – årsrapport 2008.
Royal Greenland A/S – årsrapport 2008.
Interdan A/S – årsrapport 2008.
Actebis Computer A/S – årsrapport 2008.
Reitan Distribution A/S – årsrapport 2009.
Tjellesen Max Jenne A/S – årsrapport 2009.
Hempel A/S – årsrapport 2009.
PenSam Holding A/S – årsrapport 2009.
Atea A/S – årsrapport 2009.
Orifarm Group A/S – årsrapport 2009.
Arriva Skandinavien A/S – årsrapport 2009.
SAS Institute A/S – årsrapport 2009.
Cowi A/S – årsrapport 2009.
SEB Pensionsforsikring A/S – årsrapport 2009.

8. Bilag

Bilag 1 – Oversigt over de 100 største virksomheder i 2008 og 2009

Top1000 ring	place- ring	Firmanavn:	Børsnoteret	IFRS/ÅRL
1		A.P. Møller Mærsk	Ja	IFRS
2		Danske Bank	IA	
3		ISS	Nej	IFRS
4		DONG Energy	Nej	IFRS
5		Carlsberg	Ja	IFRS
6		Nykredit	IA	
7		Nordea	IA	
8		Arla Foods	Nej	ÅRL
9		Danish Crown	Nej	IFRS
10		Novo Nordisk	Ja	IFRS
11		Vestas	Ja	IFRS
12		Wrist Group A/S	Nej	ÅRL
13		TDC	Nej	IFRS
14		DLG	Nej	ÅRL
15		DSV	Ja	IFRS
16		Coop Danmark	Nej	ÅRL
17		United Shipping & Trading Compa- ny	Nej	ÅRL
18		Statoil	Nej	ÅRL
19		House of Prince	Nej	ÅRL
20		Danfoss	Nej	IFRS
21		FLSmidth & Co.	Ja	IFRS
22		D/S Norden	Ja	IFRS
23		Grundfos	Nej	ÅRL
24		Danisco	Ja	IFRS
25		VKR Holding	Nej	ÅRL
26		Tryg	IA	
27		Dansk Shell	Nej	ÅRL
28		PFA	IA	
29		NKT Holding	Ja	IFRS
30		Rockwool International	Ja	IFRS
31		Jyske Bank	IA	
32		Siemens Wind Power	Nej	ÅRL
33		Topdanmark	IA	
34		DT Group	Nej	ÅRL
35		Post Danmark	Nej	IFRS
36		Nomeco	Nej	ÅRL
37		Dagrofa	Nej	ÅRL
38		Egmont Fonden	Nej	ÅRL
39		H. Lundbeck	Ja	IFRS
40		Solar	Ja	IFRS
41		MT Højgaard	Nej	IFRS
42		Bestseller	Nej	ÅRL
43		BRFkredit	IA	
44		PensionDanmark	IA	
45		Lego	Nej	IFRS

46	DSB	Nej	ÅRL
47	Schouw & Co.	Ja	IFRS
48	Danske Spil	Nej	IFRS
49	SAS	Ja	IFRS
50	Sydbank	IA	
51	Icopal	Nej	ÅRL
52	IBM Danmark	Nej	ÅRL
53	Jysk	Nej	ÅRL
54	Energi Danmark	Nej	ÅRL
55	Rema 1000 Danmark	Nej	ÅRL
56	Coloplast	Ja	IFRS
57	Superbest	Nej	ÅRL
58	DFDS	Ja	IFRS
59	Novozymes	Ja	IFRS
60	Alm. Brand	IA	
61	Uno-X Energi	Nej	ÅRL
62	Sonepar Nordic	Nej	ÅRL
63	OK	Nej	ÅRL
64	J-F. Lemvigh Müller Holding	Nej	IFRS
65	Telia	Nej	ÅRL
66	Falck	Nej	IFRS
67	Semler Holding	Nej	ÅRL
68	Monberg & Thorsen	Ja	IFRS
69	Sanistål	Ja	IFRS
70	Codan	IA	
71	LM Glasfiber	Nej	IFRS
72	Sampension Kp Livsforsikring	IA	
73	E. Pihl & Søn	Nej	ÅRL
74	FIH Erhvervsbank	IA	
75	Telenor	Nej	IFRS
76	DLR Kredit	IA	
77	Industriens Pensionsforsikring	IA	
78	Kuwait Petroleum Danmark	Nej	ÅRL
79	Bygma Gruppen	Nej	ÅRL
80	Ditas	Nej	ÅRL
81	LEO Pharma	Nej	ÅRL
82	Sjælsø Gruppen	Ja	IFRS
83	Auriga Industries	Ja	IFRS
84	Rambøll Gruppen	Nej	ÅRL
85	GN Store Nord	Ja	IFRS
86	Sauer-Danfoss Holding	Nej	ÅRL
87	William Demant Holding	Ja	IFRS
88	Ecco Sko	Nej	ÅRL
89	Per Aarsleff	Ja	IFRS
90	Euro Cater A/S	Nej	IFRS
91	ØK	Ja	IFRS
92	Vattenfall	Nej	ÅRL
93	Dalhoff Larsen & Hornemann	Ja	IFRS
94	Haldor Topsøe	Nej	ÅRL
95	D/S Torm	Ja	IFRS
96	Energinet.dk	Nej	ÅRL
97	Royal Greenland	Nej	ÅRL
98	Aalborg Portland	Nej	IFRS

99	Interdan	Nej	ÅRL
100	Actebis Computer	Nej	ÅRL
Blandt top 100 i 2009 men ikke 2008			
	Reitan Distribution	Nej	ÅRL
	Tjellesen Max Jenne	Nej	ÅRL
	Hempel	Nej	ÅRL
	PenSam Holding	Nej	ÅRL
	Atea	Nej	ÅRL
	Orifarm Group	Nej	ÅRL
	Arriva Skandinavien	Nej	ÅRL
	House of Prince	Nej	ÅRL
	SAS Institute	Nej	ÅRL
	Cowi	Nej	ÅRL
	SEB Pensionsforsikring	Nej	ÅRL

Figur: Bilag 1: Oplysningerne er hentet på www.top100.dk.

Bilag 2 – Beregning af betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS

Nedenstående hoved- og nøgletal er opgjort med udgangspunkt i selskabernes årsrapporter for det regnskabsår, hvori selskaberne er overgået til IFRS. Mens resultatet af analysen er udarbejdet ved følgende kodning af udviklingen i virksomhedernes hoved- og nøgletal ved overgangen til IFRS.

Kodning:

0 = Uændret

1 = Dårligere

2 = Bedre

Kodningen af udviklingen i virksomhedernes hoved- og nøgletallene fremgår af overskuelighedshensyn ikke af nedenstående oversigter.

Definitionerne og reglerne for beregning af hoved- og nøgletal er foretaget i overensstemmelse med Den Danske Finansanalytikerforenings ”Anbefalinger & Nøgletal 2010”.

**Frivillig implementering af IFRS og de deraf
afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen**

	ØK ÅRL		ØK IFRS	
År		2004		2004
Nettoomsætning		4.464		4.464
Bruttoresultat		1.585		1.575
EBITA		357		345
Årets resultat		229		268
Aktiver		3.834		3.792
År	2003	2004	2003	2004
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	459	474	460	477
Tilgodehavender	799	806	799	806
Øvrige driftsmæssige aktiver	1.489	1.278	1.489	1.278
Leverandørgæld				
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-1.172	-1.105	-1.164	-1.095
	1.575	1.453	1.584	1.466
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	1.575	1.453	1.584	1.466
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	353	338	306	294
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	833	763	909	752
Hensatte forpligtelser	-68	-59	-98	-79
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-144	-84	-144	-84
	2.549	2.411	2.557	2.349
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-1.316	-1.189	-1.308	-1.179
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	2.288	2.084	2.288	2.084
	972	895	980	905
Egenkapital	2.613	2.402	2.402	2.332
	ØK		ØK	
	ÅRL		IFRS	
Hoved- og nøgletal				
Nettoomsætning	4.464		4.464	
Bruttoresultat	357		345	
EBITA	357		345	
Resultat	229		268	
Egenkapital	2.402		2.332	
Bruttomargin	35,51%		35,28%	
EBITA margin	8,00%		7,73%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	14,40%		14,06%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	1,80		1,82	
Finansielt gearing	0,37		0,39	
Egenkapitalens forrentning	9,13%		11,32%	
Soliditetsgrad	62,65%		61,50%	

Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen

	Carlsberg		Carlsberg	
	ÅRL		IFRS	
År	2004		2004	
Nettoomsætning	35.987		36.284	
Bruttoresultat	18.272		18.219	
EBITA	3.442		3.401	
Årets resultat	477		1.100	
Aktiver	56.731		57.698	
År	2003	2004	2003	2004
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	2.675	2.878	2.680	2.883
Tilgodehavender	8.910	8.298	9.087	8.423
Øvrige driftsmæssige aktiver	5.165	1.758	5.165	1.758
Leverandørgæld	-4.187	-4.140	-4.187	-4.074
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-10.163	-8.879	-11.422	-10.213
	2.400	-85	1.323	-1.223
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	2.400	-85	1.323	-1.223
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	5.661	18.613	5.603	19.489
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	19.131	20.519	18.416	20.435
Hensatte forpligtelser	-360	-670	-360	-670
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-12.929	-24.622	-12.333	-23.615
	13.903	13.755	12.649	14.416
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-27.279	-37.641	-27.942	-37.902
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	14.075	10.056	14.252	10.181
	-13.204	-27.585	-13.690	-27.721
Egenkapital	11.276	14.410	11.014	15.084
	Carlsberg		Carlsberg	
	ÅRL		IFRS	
Hoved- og nøgletal				
Nettoomsætning	35.987		36.284	
Bruttoresultat	3.442		3.401	
EBITA	3.442		3.401	
Resultat	477		1.100	
Egenkapital	14.410		15.084	
Bruttomargin	50,77%		50,21%	
EBITA margin	9,56%		9,37%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	24,89%		25,13%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	2,60		2,68	
Finansiell gearing	-1,91		-1,84	
Egenkapitalens forrentning	3,71%		8,43%	
Soliditetsgrad	25,40%		26,14%	

**Frivillig implementering af IFRS og de deraf
afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen**

	Danish Crown ÅRL		Danish Crown IFRS	
År	<u>2008</u>		<u>2008</u>	
Nettoomsætning	44.765		44.757	
Bruttoresultat	6.575		6.591	
EBITA	1.638		1.730	
Årets resultat	1.057		1.164	
Aktiver	20.915		21.306	
År	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	3.836	3.600	3.632	3.476
Tilgodehavender	6.854	5.591	7.080	5.717
Øvrige driftsmæssige aktiver	537	504	681	622
Leverandørgæld	-4.502	-3.950	-4.805	-4.125
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-1.248	-2.756	-1.248	-2.720
	5.477	2.989	5.340	2.970
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	5.477	2.989	5.340	2.970
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	834	758	1.161	1.123
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	10.430	9.968	10.256	9.782
Hensatte forpligtelser	-122	-79	-116	-107
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-12.892	-10.010	-12.703	-9.996
	3.727	3.626	3.938	3.772
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-18.424	-16.538	-18.534	-16.659
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	7.391	6.095	7.617	6.222
	-11.033	-10.443	-10.917	-10.437
Egenkapital	4.045	3.885	4.091	3.940
	Danish Crown		Danish Crown	
Hoved- og nøgletal	ÅRL		IFRS	
Nettoomsætning	44.765		44.757	
Bruttoresultat	1.638		1.730	
EBITA	1.638		1.730	
Resultat	1.057		1.164	
Egenkapital	3.885		3.940	
Bruttomargin	14,69%		14,73%	
EBITA margin	3,66%		3,87%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	44,55%		44,88%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	12,18		11,61	
Finansielt gearing	-2,69		-2,65	
Egenkapitalens forrentning	26,66%		28,99%	
Soliditetsgrad	18,58%		18,49%	

Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen

	DSV ÅRL		DSV IFRS	
År		<u>2004</u>		<u>2004</u>
Nettoomsætning		18.092		18.092
Bruttoresultat		3.863		3.863
EBITA		1.067		1.063
Årets resultat		988		1.113
Aktiver		7.847		8.021
År	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger				
Tilgodehavender	3.041	3.328	2.963	3.225
Øvrige driftsmæssige aktiver	228	172	228	172
Leverandørgæld	-938	-974	-938	-974
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-2.732	-2.859	-2.750	-2.900
	-401	-333	-497	-477
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	-401	-333	-497	-477
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	2.334	2.170	2.334	2.316
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	2.397	2.147	2.411	2.160
Hensatte forpligtelser				
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-1.555	-488	-1.560	-493
	2.775	3.496	2.688	3.506
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-2.493	-1.462	-2.498	-1.467
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	3.269	3.500	3.191	3.397
	776	2.038	693	1.930
Egenkapital	2.399	3.093	2.298	3.107
	DSV		DSV	
Hoved- og nøgletal	ÅRL		IFRS	
Nettoomsætning	18.092		18.092	
Bruttoresultat	1.067		1.063	
EBITA	1.067		1.063	
Resultat	988		1.113	
Egenkapital	3.093		3.107	
Bruttomargin	21,35%		21,35%	
EBITA margin	5,90%		5,88%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	34,03%		34,32%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	5,77		5,84	
Finansielt gearing	0,66		0,62	
Egenkapitalens forrentning	35,98%		41,18%	
Soliditetsgrad	39,42%		38,74%	

**Frivillig implementering af IFRS og de deraf
afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen**

	Falck ÅRL	Falck IFRS		
År	2006	2006		
Nettoomsætning	5.434	5.434		
Bruttoresultat	466	441		
EBITA	466	441		
Årets resultat	7	155		
Aktiver	5.877	6.083		
År	2005	2006	2005	2006
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger				
Tilgodehavender	732	1.099	732	1.099
Øvrige driftsmæssige aktiver				
Leverandørgæld				
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-1.583	-2.022	-1.583	-2.022
	-851	-923	-851	-923
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	-851	-923	-851	-923
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	3.136	3.196	3.173	3.402
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	1.563	1.582	1.563	1.582
Hensatte forpligtelser				
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-3.540	-3.518	-3.540	-3.518
	308	337	345	543
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-5.123	-5.540	-5.123	-5.541
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	732	1.099	732	1.099
	-4.391	-4.441	-4.391	-4.442
Egenkapital	225	233	225	424
	Falck	Falck		
Hoved- og nøgletal	ÅRL	IFRS		
Nettoomsætning	5.434	5.434		
Bruttoresultat	466	441		
EBITA	466	441		
Resultat	7	155		
Egenkapital	233	424		
Bruttomargin	8,58%	8,12%		
EBITA margin	8,58%	8,12%		
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	144,50%	99,32%		
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	16,85	12,24		
Finansielt gearing	-19,06	-10,48		
Egenkapitalens forrentning	3,06%	47,77%		
Soliditetsgrad	3,96%	6,97%		

Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen

	Lego ÅRL	Lego IFRS		
År	2006	2006		
Nettoomsætning	7.823	7.798		
Bruttoresultat	5.051	5.059		
EBITA	1.349	1.405		
Årets resultat	1.506	1.290		
Aktiver	6.862	6.907		
År	2005	2006	2005	2006
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	709	881	744	930
Tilgodehavender	2.148	2.268	2.125	2.245
Øvrige driftsmæssige aktiver	218	303	218	303
Leverandørgæld	-624	-749	-624	-749
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-3.145	-1.454	-3.129	-1.437
	-694	1.249	-666	1.292
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	-694	1.249	-666	1.292
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver				
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	1.155	1.179	1.155	1.198
Hensatte forpligtelser	-694	-398	-352	-391
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-446	-1.626	-436	-1.616
	-679	404	-299	483
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-5.986	-3.779	-5.960	-3.016
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	3.714	3.592	3.714	3.592
	-2.272	-187	-2.246	576
Egenkapital	290	1.127	563	1.184
	Lego ÅRL	Lego IFRS		
Hoved- og nøgletal				
Nettoomsætning	7.823	7.798		
Bruttoresultat	1.349	1.405		
EBITA	1.349	1.405		
Resultat	1.506	1.290		
Egenkapital	1.127	1.184		
Bruttomargin	64,57%	64,88%		
EBITA margin	17,24%	18,02%		
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	-981,09%	1527,17%		
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	-56,89	84,76		
Finansielt gearing	-0,17	0,49		
Egenkapitalens forrentning	212,56%	147,68%		
Soliditetsgrad	16,42%	17,14%		

**Frivillig implementering af IFRS og de deraf
afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen**

	MT Højgaard		MT Højgaard	
	ÅRL		IFRS	
År		2004		2004
Nettoomsætning		7.366		7.363
Bruttoresultat		428		438
EBITA		87		97
Årets resultat		71		81
Aktiver		3.035		3.216
År	2003	2004	2003	2004
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	424	424	424	424
Tilgodehavender	1.433	1.379	1.599	1.552
Øvrige driftsmæssige aktiver				
Leverandørgæld				
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-2.181	-1.821	-2.376	-2.002
	-324	-18	-353	-26
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	-324	-18	-353	-26
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	47	37	47	44
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	944	764	944	764
Hensatte forpligtelser	-96	-68	0	0
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-270	-237	-337	-297
	301	478	301	485
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-2.451	-2.058	-2.713	-2.299
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	1.869	1.646	2.035	1.819
	-582	-412	-678	-480
Egenkapital	847	910	847	917
	MT		MT	
	Højgaard		Højgaard	
Hoved- og nøgletal	ÅRL		IFRS	
Nettoomsætning	7.366		7.363	
Bruttoresultat	87		97	
EBITA	87		97	
Resultat	71		81	
Egenkapital	910		917	
Bruttomargin	5,81%		5,95%	
EBITA margin	1,18%		1,32%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	22,34%		24,68%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	18,91		18,74	
Finansielt gearing	-0,45		-0,52	
Egenkapitalens forrentning	8,08%		9,18%	
Soliditetsgrad	29,98%		28,51%	

Frivillig implementering af IFRS og de deraf afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen

	Vestas ÅRL		Vestas IFRS	
År	<u>2004</u>		<u>2004</u>	
Nettoomsætning	2.561		2.363	
Bruttoresultat	171		121	
EBITA	-9		-49	
Årets resultat	-38		-61	
Aktiver	2.924		2.881	
År	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
Nettoarbejdskapitalen				
Varebeholdninger	193	436	427	826
Tilgodehavender	341	508	323	499
Øvrige driftsmæssige aktiver	436	781	128	311
Leverandørgæld				
Andre kortfristede driftsmæssige gældsforpligtelser	-570	-1.098	-572	-1.158
	400	627	306	478
Investeret kapital inkl. goodwill				
Nettoarbejdskapital	400	627	306	478
Bogført værdi af immaterielle anlægsaktiver	59	449	59	465
Akkumulerede afskrivninger på immaterielle anlægsaktiver				
Bogført værdi af materielle anlægsaktiver	321	469	321	469
Hensatte forpligtelser				
Langfristede driftsmæssige forpligtelser	-207	-575	-207	-562
	573	970	479	850
Nettorentebærende gæld				
Rentebærende forpligtelser inkl. selskabsskat	-777	-1.673	-779	-1.720
Rentebærende aktiver inkl. likvider og selskabsskat	361	701	343	692
	-416	-972	-436	-1.028
Egenkapital	613	1.251	548	1.162
	Vestas ÅRL		Vestas IFRS	
Hoved- og nøgletal				
Nettoomsætning	2.561		2.363	
Bruttoresultat	-9		-49	
EBITA	-9		-49	
Resultat	-38		-61	
Egenkapital	1.251		1.162	
Bruttomargin	6,68%		5,12%	
EBITA margin	-0,35%		-2,07%	
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	-1,17%		-7,37%	
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	3,32		3,56	
Finansiell gearing	-0,78		-0,88	
Egenkapitalens forrentning	-4,08%		-7,13%	
Soliditetsgrad	42,78%		40,33%	

*Frivillig implementering af IFRS og de deraf
afledte konsekvenser for regnskabsaflæggelsen*

Betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS (IFRS vs. ÅRL/RV)			
	Uændret	Dårligere	Bedre
Nettoomsætning	38%	50%	13%
Bruttoresultat	13%	50%	38%
EBITA	0%	63%	38%
Resultat	0%	25%	75%
Egenkapital	0%	25%	75%
Bruttomargin	13%	50%	38%
EBITA margin	0%	63%	38%
Afkast af investeret kapital inkl. goodwill	0%	38%	63%
Nettoomsætning/investeret kapital inkl. goodwill	0%	38%	63%
Finansiell gearing	0%	38%	63%
Egenkapitalens forrentning	0%	25%	75%
Soliditetsgrad	0%	63%	38%

Figur: Bilag 2: Betydning for hoved- og nøgletal ved implementering af IFRS (IFRS vs. ÅRL/RV), egen tilvirkning.

Bilag 3 – Oversigt over korrektioner og anvendelse af undtagelser i forbindelse med overgangen til IFRS

Nedenstående oversigt over virksomhedernes korrektioner i forbindelse med disses overgang til IFRS er udarbejdet med udgangspunkt i virksomhedernes årsrapporter for det regnskabsår, hvori virksomhederne overgik til IFRS.

	Overgang	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Total	
Børsnoterede selskaber																												
Lovpligtige implementeringer af IFRS																												
A.P. Møller Mærsk	2005	1		1		1		1	1	1	1	1	1		1	1	1	1					1	1			15	
Carlsberg	2005					1		1		1		1				1	1	1	1	1		1	1	1			12	
Novo Nordisk	2004			1		1				1		1					1	1	1				1	1		1	10	
Vestas	2005			1		1		1									1	1						1			5	
DSV	2005			1		1		1	1	1		1	1				1	1			1		1	1			12	
FLSmidth & Co	2005			1		1				1		1			1		1	1				1	1	1	1		1	10
D/S Norden	2005			1		1					1	1	1		1	1	1	1				1	1	1			12	
Danisco	2005					1		1				1	1				1	1				1	1	1			9	
NKT Holding	2005					1		1			1		1		1		1	1				1	1	1	1		1	10
Rockwool International	2004					1						1	1					1	1			1		1			7	
H. Lundbeck	2005					1						1	1				1	1				1		1			7	
Solar	2005					1		1		1							1	1	1		1			1			7	
Schouw & Co.	2005					1						1	1				1	1				1		1			7	
SAS	2005			1		1							1				1	1						1			7	
Coloplast	2004					1											1	1	1				1	1			4	
DFDS	2005			1		1	1			1		1			1		1	1				1		1			10	
Novozymes	2005					1				1			1				1	1				1		1		1	8	
Monberg & Thorsen	2005					1		1		1			1				1	1	1				1	1	1	1	9	
Sanistål	2005					1						1						1	1			1	1	1			7	
Sjælsø Gruppen	2005					1								1				1						1			4	
Auriga Industries	2005					1		1				1	1				1	1				1	1	1		1	10	
GN Store Nord	2005					1				1		1			1		1	1						1			7	
William Demant Holding	2005					1				1		1					1	1	1			1		1			7	
Per Aarsleff	2005					1						1		1		1	1	1				1	1	1			9	
ØK	2005				1	1				1		1	1				1	1	1	1		1	1	1			11	
Dalhøj Larsen & Horneman	2005					1						1		1		1	1	1				1	1	1			9	
D/S Torm	2005	1				1					1				1		1	1				1	1	1			8	
ISS*	2005					1		1		1			1			1	1	1		1		1		1			10	
TDC*	2005		1			1				1						1	1	1			1		1		1	1	10	
Post Danmark	2005			1						1		1						1						1		1	6	
DONG Energy	2005			1							1	1	1		1		1	1					1	1			9	
Danske Spil	2005											1				1		1									3	
I alt		32	2	1	4	1	29	1	10	2	15	3	18	14	3	7	8	28	29	2	4	1	21	14	29	3	4	253
Procentvis andel af korrektioner		1%	0%	2%	0%	11%	0%	4%	1%	6%	1%	7%	6%	1%	3%	3%	11%	11%	1%	2%	0%	8%	6%	11%	1%	2%		

Frivillig implementering af IFRS set i forhold til regnskabsaflæg- ger med fokus på den regnskabsmæssige behandling under IFRS

	Overgang	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Total
Øvrige selskaber																											
Frivillige implementeringer af IFRS																											
Danfoss	2005											1	1	1		1		1				1		1			7
MT Højgaard	2005											1	1	1		1		1					1		1		8
Lego	2007									1					1			1		1				1			6
J-F. Lemvig Møller Holding	2008					1						1	1					1						1			5
Falck	2007					1		1										1				1					4
LM Glasfiber	2005					1											1	1						1		1	5
Tele nor	2005								1									1									2
Euro Carter**	2007																	1									0
Aalborg Portland	2006							1		1		1					1	1						1			6
Danish Crown Amba	2010					1		1	1						1												4
I alt	10	0	0	0	0	4	0	3	2	2	0	4	3	2	2	2	4	8	0	1	0	2	1	6	0	1	47
Procentvis andel af korrektioner		0%	0%	0%	0%	9%	0%	6%	4%	4%	0%	9%	6%	4%	4%	4%	9%	17%	0%	2%	0%	4%	2%	13%	0%	2%	
Total	42	2	1	4	1	33	1	13	4	17	3	22	17	5	9	10	32	37	2	5	1	23	15	35	3	5	300
Procentvis andel af samlede korrektioner		1%	0%	1%	0%	11%	0%	4%	1%	6%	1%	7%	6%	2%	3%	3%	11%	12%	1%	2%	0%	8%	5%	12%	1%	2%	

Forklaring

A	Ny funktionel valuta
B	Ændring vedrørende indregning af IPO på materielle og immaterielle anlægsaktiver
C	Ændring vedrørende afskrivning af materielle anlægsaktiver mv.
D	Ændring vedrørende indregning af biologiske aktiver
E	Ophør af goodwill afskrivning
F	Ændring vedrørende indregning af badwill
G	Reklassifikation af immaterielle anlægsaktiver
H	Ændring vedrørende retableringsforpligtelser
I	Ændring vedrørende indregning af personaleudgifter over EK
J	Ændring vedrørende indregning af aktier til dagsværdi med regulering over EK
K	Ændring vedrørende indregning af datter- og associerede virksomheder
L	Ændring vedrørende præsentation og indregning af resultat af minoritetsinteresser
M	Ændring vedrørende indregning af joint ventures
N	Ændring af præsentation af ophørende aktiviteter
O	Ændring af præsentation af likvider i pengestrømsopgørelse
P	Nulstilling af reserve vedrørende valuta kursreguleringer af datter
Q	Reklassifikation af aktiver og forpligtelser som følge af ny definition
R	Anvendelse af regler om hyperinflation
S	Ændring vedrørende indregning af omstruktureringssættelser
T	Ændring vedrørende indregning af sale-and-lease-back aftaler
U	Ændring vedrørende indregning af aktiebaseret vederlag
V	Ændring vedrørende indregning af finansielle instrumenter
W	Ændring vedrørende indregning af skat og udskudt skat
X	Ændring vedrørende indregning af låneomkostninger
Y	Ændring vedrørende indregning af jubilæumsforpligtelser

Procentvis andel af korrektioner i forbindelse med de af Danmarks 100 største ikke finansielle virksomheders overgang til IFRS i perioden 2005-2010		
Ny funktionel valuta	1%	Ændring vedrørende præsentation af ophørende aktiviteter
Ændring vedrørende IPO på immaterielle og materielle anlægsaktiver	0%	Ændring vedrørende præsentation af pengestrømsopgørelse
Ændring vedrørende afskrivning af materielle anlægsaktiver	1%	Ændring vedrørende behandling af valutakursreserve
Ændring vedrørende biologiske aktiver	0%	Ændring i forhold til anvendelse af regler om hyperinflation
Ændring vedrørende behandling af goodwill/badwill	11%	Ændring vedrørende omstruktureringssættelser
Reklassifikationer	22%	Ændring vedrørende sale and lease back aftaler
Ændring vedrørende retableringsforpligtelser	1%	Ændring vedrørende aktiebaseret vederlæggelse
Ændring vedrørende personaleudgifter	6%	Ændring vedrørende finansielle instrumenter
Ændring vedrørende måling af aktier til dagsværdi	1%	Ændring vedrørende skat og udskudt skat
Ændring vedrørende behandling af tilknyttede- og associerede virksomheder	7%	Ændring vedrørende behandling af låneomkostninger
Ændring vedrørende joint ventures	2%	Ændring vedrørende jubilæumsforpligtelser

Figur: Bilag 3: Oversigt over korrektioner og anvendelse af undtagelser i forbindelse med overgangen til IFRS, egen tilvirkning.